

RADA POWIATU SŁUBICKIEGO

Załącznik Nr 2
do uchwały Nr XII/66/03
Rady Powiatu Słubickiego
z dnia 19 grudnia 2003 roku

STRATEGIA
ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU
POWIATU SŁUBICKIEGO

Słubice, grudzień 2003 r.

Przedstawiamy Państwu dokument opracowany przez Starostwo Powiatowe
w Słubicach na podstawie wersji roboczej
„Założeń do strategii zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego
Powiatu Słubickiego”

„Strategię zrównoważonego rozwoju Powiatu Słubickiego” opracowali:

Leopold Owsiak - wicestarosta
Regina Waszkiewicz - kierownik Wydziału Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa
Jerzy Glinka - członek Zarządu Powiatu
Sławomir Górski - kierownik Wydziału Architektury i Budownictwa
Jan Nowak - kierownik Wydziału Oświaty, Kultury, Sportu i Turystyki
Marek Pomarański - sekretarz Powiatu

Przy współpracy z :

1. dr Andrzejem Dębowskim - dyrektorem Departamentu Polityki Regionalnej
2. dr Jerzym Tonderem - kierownikiem Oddziału Ochrony Środowiska Departamentu Gospodarki
3. Bernardem Świdorskim - Departament Rolnictwa, Geodezji i Rozwoju Wsi
4. Antonim Klimkiem - dyrektorem Departamentu Gospodarki
i pracownikami departamentów w Urzędzie Marszałkowskim

Przedstawiona obecnie Strategia jest dokumentem zaktualizowanym wg danych WUS
na koniec roku 2002 i jednostek powiatowych za I-sze półrocze 2003 roku.

Spis treści :	str. :
Wprowadzenie	4
Część I	
Diagnoza stanu społeczno - gospodarczego powiatu słubickiego	
1. Charakterystyka ogólna	6
2. Charakterystyka środowiska przyrodniczego i zasobów naturalnych	10
2.1 Warunki klimatyczne.....	10
2.2 Pokrywa geologiczna i hydrogeologia.....	11
2.3 Geomorfologia i rzeźba terenu.....	12
2.4 Charakterystyka gleb.....	12
2.5 Bogactwa naturalne.....	15
2.6 Zasoby wodne.....	15
2.6.1 Sieć rzeczna.....	15
2.6.2 Ciek wodne.....	16
2.6.3 Jeziora.....	17
2.6.4 Monitoring wód powierzchniowych.....	18
2.6.5 Ochrona przeciwpowodziowa.....	19
2.7 Powietrze atmosferyczne.....	19
2.8 Zasoby leśne.....	21
2.9 Ochrona przyrody i krajobrazu.....	23
2.9.1 Park Narodowy.....	23
2.9.2 Rezerваты przyrody.....	23
2.9.3 Parki krajobrazowe.....	24
2.9.4 Obszary chronionego krajobrazu.....	25
2.9.5 Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe.....	25
2.9.6 Użytki ekologiczne.....	26
2.9.7 Pomniki przyrody.....	27
2.10 Gospodarka odpadami.....	28
3. Charakterystyka rolnictwa	28
3.1 Struktura obszarowa gospodarstw rolnych.....	29
3.2 Struktura użytków rolnych.....	29
3.3 Struktura produkcji rolnej.....	30
3.3.1 Produkcja roślinna.....	30
3.3.2 Produkcja zwierzęca.....	31
3.4 Ludność związana z rolnictwem i jej aktywność ekonomiczna.....	31
3.5 Rynek zbytu i producenci żywności.....	33
4. Infrastruktura społeczna	34
4.1 Analiza demograficzna.....	34
4.2 Analiza rynku pracy i bezrobocia.....	34
4.3 Oświata i nauka.....	37
4.4 Kultura i sztuka.....	39
4.5 Turystyka i sport.....	40
4.6 Ochrona zdrowia.....	42
4.6.1 Podstawowa opieka zdrowotna.....	42
4.6.2 Specjalistyczne leczenie ambulatoryjne.....	44
4.6.3 Opieka stomatologiczna.....	45
4.6.4 Leczenie stacjonarne.....	46
4.6.5 Pomoc doraźna (Pogotowie Ratunkowe).....	47
4.7. Pomoc społeczna.....	48
4.8. Bezpieczeństwo publiczne.....	50
5. Infrastruktura techniczna i komunalna	53

5.1. Komunikacja	53
5.2. Elektroenergetyka.....	58
5.3. Gazownictwo.....	59
5.4. Ciepłownictwo.....	60
5.5. Telekomunikacja.....	60
5.6. Zaopatrzenie w wodę	61
5.7. Przejścia graniczne.....	65
6. Współpraca transgraniczna.....	66
6.1. Euroregion „Pro Europa Viadrina“.....	66
6.2. Fundusze pomocowe.....	67
7. Zarządzanie powiatem.....	69
Część II	
<u>Strategia zrównoważonego rozwoju powiatu słubickiego</u>	
1. Cel i zasady tworzenia strategii.....	1
2. Proces budowy strategii.....	1
3. Powiat słubicki a nowa rzeczywistość	2
4. Analiza SWOT powiatu.....	2
4.1 Przedsiębiorczość.....	3
4.2. Infrastruktura techniczna i komunalna.....	3
4.3. Rolnictwo.....	4
4.4. Ochrona środowiska.....	5
4.5. Oświata i nauka.....	6
4.6. Kultura.....	6
4.7. Sport i turystyka.....	7
4.8. Pomoc społeczna	7
4.9. Ochrona zdrowia.....	8
5. Strategiczne cele rozwoju powiatu i jego misja.....	8
5.1. Rozwój gospodarczy.....	10
5.2. Infrastruktura społeczna.....	13
5.3. Rozwój wsi i zachowanie środowiska naturalnego.....	21

Wprowadzenie.

Marzeniem każdego człowieka jest odniesienie sukcesu. Sukcesem samorządu będą rosnące dochody powiatu, jego stabilna sytuacja, stały sukcesywny rozwój społeczno-gospodarczy i zadowoleni mieszkańcy. Kluczem do takiego sukcesu jest dobrze opracowana strategia rozwoju. Strategia nie jest efektem chwilowego przeblysku geniuszu lecz zawsze mieszanką starannej analizy, nowatorskiego pomysłu i precyzyjnej realizacji. Budowa strategii to klasyczne połączenie sztuki i wiedzy głęboko osadzonych w realiach społeczno-gospodarczych.

W wyniku zmian ustrojowych oraz reform administracyjnych kraju powstały powiaty samorządowe, co postawiło nowe wymagania oraz stworzyło nowe szanse. Powstały nowe możliwości nadrobienia opóźnień w rozwoju społeczno-gospodarczym naszych terenów. Należy mieć świadomość, że nowe szczeble samorządu terytorialnego nie będą miały szans ubiegania się o środki pomocowe z Unii Europejskiej bez opracowanej strategii zrównoważonego rozwoju. Dzięki strategii samorządy mogą starać się o fundusze z programów pomocy przedakcesyjnej i funduszy strukturalnych. Samorząd powiatowy nie został zobowiązany przez ustrojodawcę do opracowania strategii. Jednak władze samorządowe powiatu były przekonane, że należy opracować taki dokument, który pozwoli na racjonalne działanie samorządu na najbliższe lata. Rolą samorządu jest dostrzeżenie i wykorzystanie wszystkich możliwych szans rozwoju, które pojawią się w danym miejscu i danym czasie. Jeśli te szanse nie zostaną podjęte, często znikają bezpowrotnie. Dużym utrudnieniem, z czego musimy zdać sobie sprawę jest to, że wiele zadań zostało podzielonych pomiędzy poszczególne szczeble samorządów i administrację rządową, co komplikuje finansowanie tych zadań. Musimy szukać takich zadań, które mogą być realizowane wspólnie przez samorządy. Bo tak naprawdę rola powiatu w zakresie rozwoju lokalnego jest na razie ustawowo niewielka, ogranicza się w większości do wykonywania zadań z zakresu administracji rządowej. Mimo to władze samorządowe powiatu słubickiego opowiedziały się za opracowaniem strategii powiatu w maju 1999 roku.

Część I

Diagnoza

**stanu społeczno – gospodarczego
powiatu słubickiego.**

1. Charakterystyka ogólna powiatu.

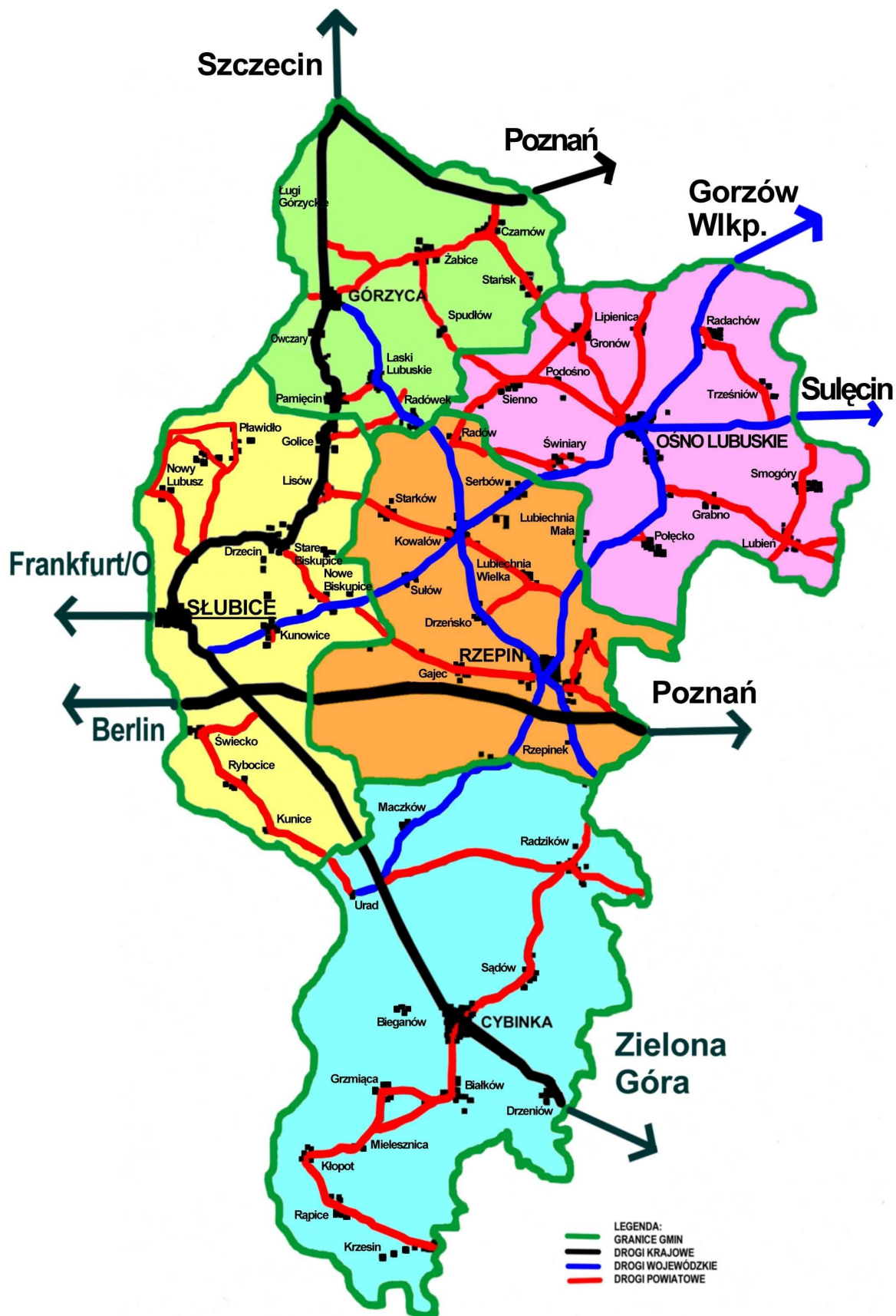
Instytut Badań nad Gospodarczym Rozwojem z Gdańska prowadził w ostatnim okresie badania pod kątem atrakcyjności inwestycyjnej regionów. W efekcie badań obecnego stanu i perspektyw rozwoju gospodarczego poszczególnych regionów wykazał, że największe znaczenie dla potencjalnych inwestorów ma dostępność komunikacyjna, czyli jakość i gęstość sieci dróg, bliskość i przepustowość przejść granicznych, główne linie kolejowe. Pod tym względem nasz powiat ma niewątpliwie korzystną sytuację. W odniesieniu do naszego powiatu z istotnych czynników zewnętrznych mających wpływ na rozwój należy wymienić :

- ◆ położenie przygraniczne powiatu, a tym samym możliwość nawiązania współpracy transgranicznej,
- ◆ bliskie położenie Berlina,
- ◆ przewidywane przystąpienie Polski do Unii Europejskiej,
- ◆ dostępność komunikacyjna tj. wykorzystanie dróg, szlaków wodnych i portów rzecznych,
- ◆ walory krajobrazowe i turystyczne (46,4 % to lasy, dużo jezior).

W wyniku dokonanej reformy administracyjnej kraju powiat słubicki funkcjonuje od 1 stycznia 1999 roku. Powstał z połączenia czterech gmin dawnego województwa gorzowskiego, tj. gmina Słubice, Górzycyca, Ośno Lubuskie, Rzepin i z jednej gminy dawnego województwa zielonogórskiego, gm. Cybinka. Powiat słubicki leży w zachodnio-północnej części województwa lubuskiego i graniczy odpowiednio: po stronie północnej z powiatem gorzowskim, po stronie wschodniej z powiatem sulęcińskim, po stronie południowo-wschodniej z powiatem krośnieńskim a od strony zachodniej z Krajem Związkowym Brandenburgia – RFN. Mapki nr 1 i 2 przedstawiają powiat w podziale administracyjnym na gminy. Podstawowe dane na temat liczby ludności, powierzchni i struktury administracyjnej powiatu słubickiego przedstawia tab. 1. Natomiast tabela nr 2 przedstawia ogólne dane poszczególnych gmin.

Tab.1. Podstawowe dane na temat powiatu słubickiego.

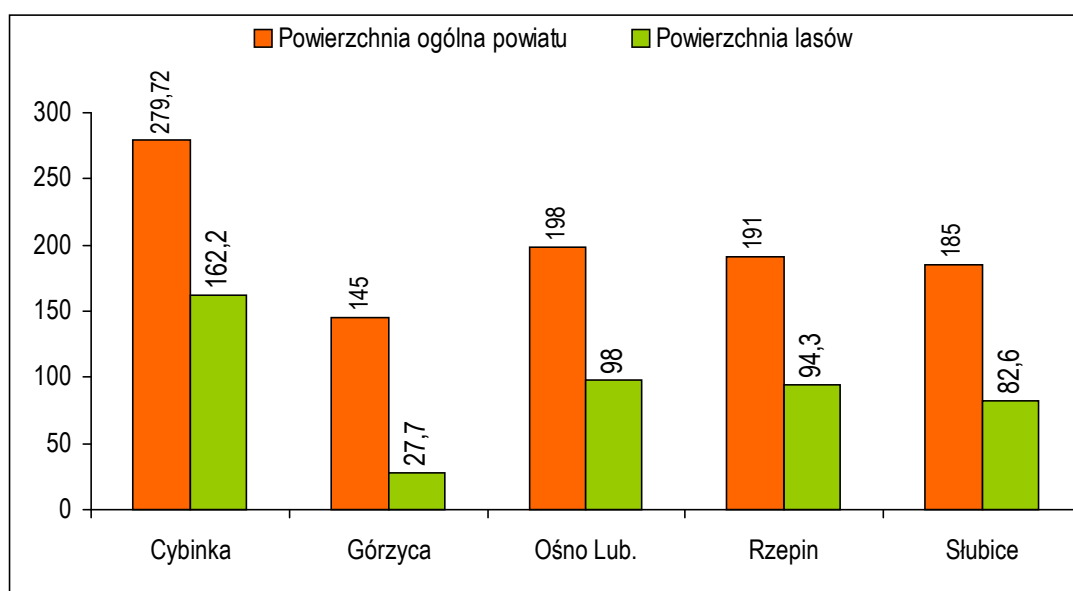
Lp.	Wyszczególnienie	Wartość liczbowa
1	Powierzchnia w km ²	999,72
2	Powierzchnia w stosunku do województwa (%)	7,15
3	Ludność	46.782
4	Ludność w stosunku do województwa (%)	4,62
5	Przyrost naturalny na 1.000 ludzi w województwie w kraju	+2,29 + 0,78 +0,1
6	Saldo migracji na 1.000 mieszkańców w województwie w kraju	- 0,5 - 0,1 - 0,3
7	Ludność zamieszkała w miastach (% ogółu ludności)	64,3 kraj 64,5 województwo 61,9
8	Ludność na 1 km ²	47
9	Liczba miast	4
10	Liczba wsi	77

Tab. 2. Ogólne dane dla poszczególnych gmin.

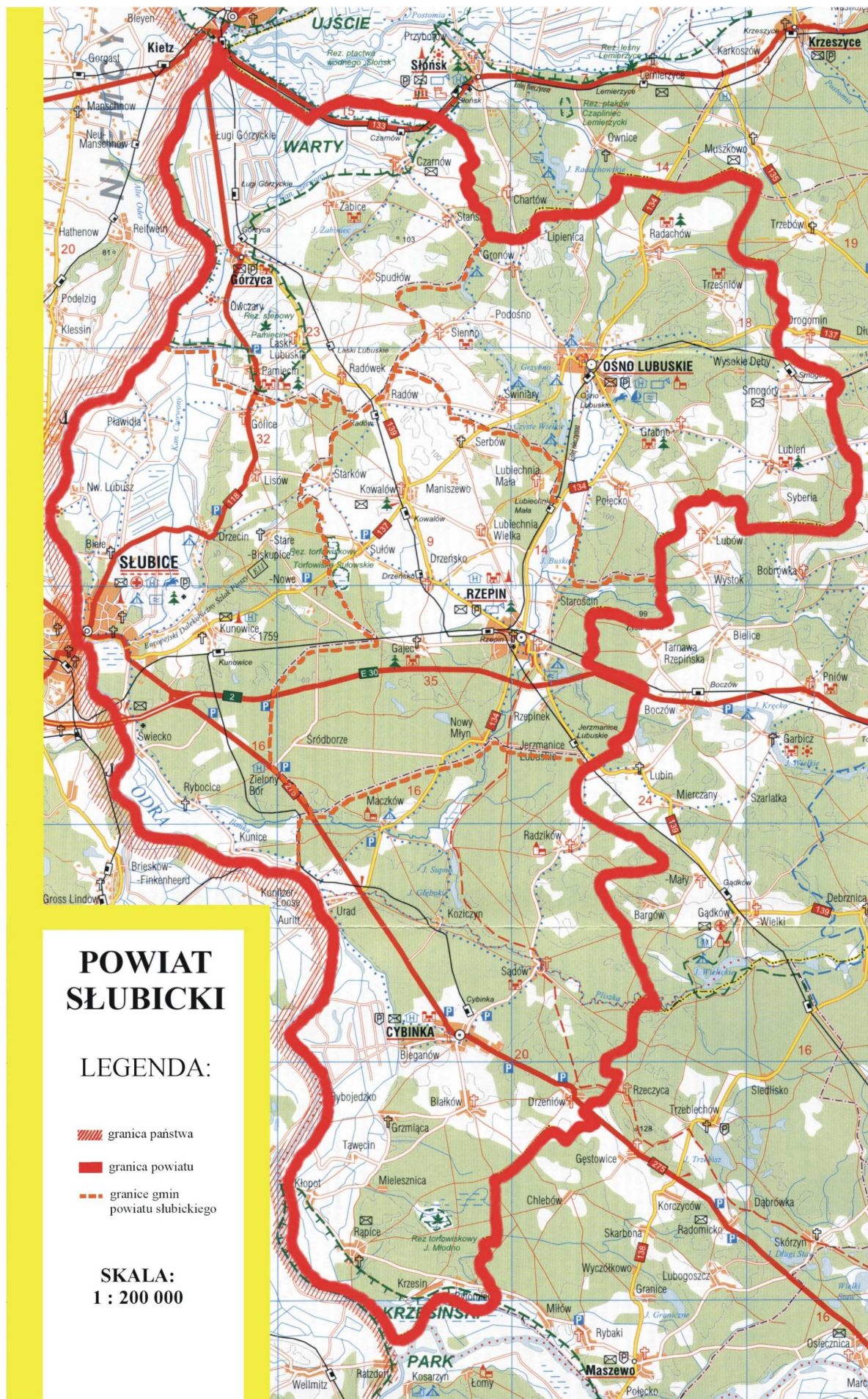
Lp.	Gmina	Powierzchnia w km ²	Powierzchnia lasów w km ²	Liczba mieszkańców	Gęstość zaludnienia na km ²	Liczba podmiotów gosp.
1	Cybinka	279.72	162.20	6745	24,11	370
2	Górzycza	145.00	27.70	4146	28,40	108
3	Ośno Lub.	198.00	98.00	6271	31,67	502
4	Rzepin	191.00	94.30	9819	51,41	750
5	Słubice	185.00	82.60	19801	107,03	2 575

Region ten ze względu na przygraniczne położenie jest atrakcyjny pod względem turystycznym i gospodarczym. Jego głównymi atutami są: krajobraz urozmaicony wzgórzami i jeziorami, duże kompleksy leśne i osobliwości przyrodnicze. Bogactwem powiatu są lasy, które zajmują powierzchnię 464,2 km², co stanowi ponad 46 % jego powierzchni całkowitej. Są to przeważnie monokulturowe bory sosnowe, zajmujące tereny o glebach piaszczystych, nieprzydatnych rolniczo. Lasy są źródłem wartościowych surowców naturalnych a także ważnym czynnikiem warunkującym klimat, czynnikiem decydującym o warunkach życia, samopoczucia i wypoczynku.

W okresie jesiennym lasy dostarczają dużo tzw. użytków nieдрzewnych, a w szczególności grzybów mieszkańcom powiatu i licznyim turystom.

Przygraniczne położenie, dobrze rozwinięty handel i usługi, dobry układ komunikacyjny to czynniki napędzające gospodarkę oraz nadające charakter i kształt kierunkom rozwoju gmin wchodzących w skład powiatu. Biorą tu początek drogi krajowe nr 31 do Szczecina, nr 29 do Zielonej Góry i wojewódzka nr 137 do Międzyrzecza i dalej. Przez teren powiatu będzie budowana autostrada A - 2 z Berlina do Warszawy i dalej. Dzięki istnieniu dużego węzła kolejowego w Rzepinie mieszkańcy powiatu mają dogodne połączenia z całą Europą. Coraz większe znaczenie komunikacyjne ma rzeka Odra, która na obszarze naszego powiatu jest przez cały rok żeglowna. Tą drogą barki z kruszywem, surowcami chemicznymi i węglem płyną z południa Polski do portów na północy oraz przez kanał Odra - Szprewa do krajów Beneluksu i Niemiec.

Dobre warunki do rozwoju mają firmy zajmujące się transportem, spedycją oraz obsługą celną. Powoli rozwija się także przemysł, w który coraz chętniej inwestują firmy z państw Unii Europejskiej. Położenie powiatu na granicy z Niemcami stało się atutem tego powiatu. Na terenie powiatu są trzy przejścia graniczne: dwa drogowe (Świecko-Frankfurt oraz Słubice-Frankfurt) i jedno kolejowe (Kunowice-Frankfurt). Co roku korzysta z nich ok. 20 milionów podróżnych, którzy przyczyniają się do zwiększenia dochodów mieszkańców powiatu. Chcąc usprawnić obsługę towarową na przejściu granicznym w Świecku oddano do użytku w 1995 roku Terminal Towarowych Odpraw Celnych.

Sprzyjający rozwojowi przedsiębiorczości klimat stwarza liczna sieć instytucji wspomagających biznes. Najistotniejszymi instytucjami są funkcjonujące banki: Bank Zachodni WBK S.A., PEKAO S.A., PKO BP, Banki Spółdzielcze oparte całkowicie na polskim kapitale oraz kilka towarzystw ubezpieczeniowych. Dużą rolę w rozwoju przedsiębiorczości odgrywać zaczyna Lubuski Sejmik Gospodarczy.

Wraz ze zburzeniem muru berlińskiego i otwarciu granic z Unią Europejską nowego wymiaru nabrały kontakty władz gmin przygranicznych z partnerami po drugiej stronie Odry. Podpisano wiele porozumień o współpracy transgranicznej.

Symbolem integrującej się Europy jest wybudowanie w Słubicach Collegium Polonicum. Słubicka placówka jest wspólnym przedsięwzięciem Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz Uniwersytetu Europejskiego we Frankfurcie n/O. Dzięki temu Słubice stały się miastem uniwersyteckim.

Ogromną szansą dla polskich i zagranicznych inwestorów jest utworzona w regionie specjalna strefa ekonomiczna. Strefa ma charakter rozproszony. W Słubicach pod inwestycje przekazano 132 ha, a w Kostrzynie powierzchnia strefy wynosi 325 ha. Głównymi atutami Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej są przygraniczne położenie, doskonała komunikacja, bliskość zachodnich aglomeracji, kilkakrotnie niższy niż na zachodzie koszt pracy oraz wykształcona kadra menedżerska o wysokich kwalifikacjach zawodowych.

Prawdziwy boom inwestycyjny Kostrzyńsko-Słubicka Specjalna Strefa Ekonomiczna przeżyła w roku 2000, kiedy to Zarząd Spółki wydał 47 zezwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie Strefy. Dotychczas na terenie Podstrefy Słubickiej osiedliło się 23 inwestorów, a 34 wybrało ofertę Strefy w Kompleksach nr I i III w Kostrzynie. Łącznie wszystkie firmy, które uzyskały do końca 2000 roku zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie Strefy zadeklarowały chęć zainwestowania ponad 150 mln Euro i utworzenia około 4,5 tys. miejsc pracy. Rok 2001 przyniósł zmianę przepisów prawnych, które zmieniły zasady udzielania ulg i preferencji podatkowych w gwarantowanym zakresie jeszcze w 2000 roku. Normy w zakresie wspierania rozwoju gospodarczego uregulowane zostały w zmienionej ustawie o specjalnych strefach ekonomicznych i ustawie o warunkach dopuszczalności i nadzorowaniu pomocy publicznej dla przedsiębiorców, będącej dla tej ustawy podstawą udzielania pomocy publicznej

Teren powiatu słubickiego stanowi atrakcyjne miejsce dla różnorodnych form inwestycji. Region powiatu jest godny uwagi ze względu na walory turystyczne, możliwości rozwoju turystyki. Samorząd powiatu i samorządy gmin wchodzących w skład powiatu oferują swoją pomoc zainteresowanym w inwestowaniu na terenie powiatu.

2. Charakterystyka środowiska przyrodniczego i zasobów naturalnych.

2.1 Warunki klimatyczne.

Ziemia Lubuska jest pod wyraźnym wpływem klimatu atlantyckiego. Decyduje o tym położenie w zachodniej części kraju. Klimat kształtują masy powietrza wilgotno - morskiego i podzwrotnikowego, napływające z zachodu oraz w mniejszym stopniu polarno - kontynentalnego ze wschodu i arktycznego z północy. Roczne amplitudy temperatur wahają się między -20 a $+20,5$ °C, średnie roczne amplitudy oscylują pomiędzy 8 a $8,4$ °C. Średnie temperatury stycznia wynoszą -1 do $-1,5$ °C, a lipca około 18 °C. Roczne sumy opadów atmosferycznych wahają się od 550 do 650 mm, pokrywa śnieżna zalega $40 - 60$ dni, zaś okres wegetacji trwa $220 - 230$ dni.

Powiat słubicki zgodnie z regionalizacją klimatyczną Polski wg częstości występowania w ciągu roku poszczególnych typów pogody należy do Regionu Lubuskiego. Region ten spośród innych na Nizinie Wielkopolskiej wyróżnia największa liczba dni z pogodą ciepłą. Przeciętnie w roku takich dni jest tutaj $265,4$. Jednocześnie stosunkowo rzadziej notuje się tu dni z pogodą przymrozkową, bowiem jest ich średnio w roku $69,2$. Region wyróżnia ponadto najmniejsza w roku liczba dni bez opadów, jest ich tylko około 194 . Tutaj najczęściej dni ciepłe cechuje jednocześnie pogoda pochmurna. Takich dni średnio w roku jest $153,5$. Dni ciepłe, częściej niż w innych regionach, wyróżnia opad. Takich dni z pogodą ciepłą i opadem średnio w roku jest $124,6$. Mniej niż w innych regionach klimatycznych notuje się tutaj dni z pogodą przymrozkową umiarkowanie chłodną, bowiem tylko $4,2$ i z pogodą przymrozkową bardzo chłodną, których jest średnio w roku

36,9. Dni z pogodą przymrozkową, w porównaniu z innymi regionami, najrzadziej cechuje brak opadów. Dni przymrozkowych bez opadów jest średnio w roku 37,7.

Region lubuski na tle innych wyróżnia się największą liczbą dni umiarkowanych ciepłych i jednocześnie pochmurnych z opadem. Jest ich przeciętnie 32 w roku. Również tu jest więcej niż w innych regionach dni z pogodą chłodną i zarazem pochmurną z opadem oraz dni chłodnych z dużym zachmurzeniem i opadem. Z kolei mniej liczne są dni chłodne i pochmurne bez opadu.

Charakterystyczny dla tego regionu jest również fakt występowania rzadziej niż w innych rejonach Niziny Wielkopolskiej dni umiarkowanie chłodnych i jednocześnie pochmurnych bez opadu oraz dni bardzo chłodnych z pogodą słoneczną lub pochmurnych bez opadu. Z kolei częściej niż w innych rejonach klimatycznych występują dni z pogodą przymrozkową umiarkowanie zimną i zarazem pochmurną z opadem, średnia takich dni wynosi 5,1.

2.2 Pokrywa geologiczna i hydrogeologia.

Teren powiatu położony jest pomiędzy Pradolina Warszawsko-Berlińską i Pradolina Toruńsko-Eberswaldzką. Pokrywa geologiczna powiatu jest dość urozmaicona. Została ona wykształcona w okresie czwartorzędowym pod wpływem lodowca ze zlodowacenia bałtyckiego.

Spośród utworów czwartorzędowych ok. 80% zajmują utwory plejstoceniowe, a tylko ok. 20 % utwory holoceniowe. Plejstocen reprezentowany jest przez :

- ♦ gliny zwałowe,
- ♦ piaski akumulacji lodowcowej z głazami na glinie zwałowej,
- ♦ piaski akumulacji lodowcowej z głazami,
- ♦ żwiry i skupienia głazów moreny czołowej,
- ♦ piaski akumulacji wodno-lodowcowej,
- ♦ piaski rzeczne starych tarasów akumulacyjnych.

Holocen tworzą :

- ♦ torfy i mursze,
- ♦ utwory aluwialne i deluwialne.

Utwory zwałowe reprezentowane są przez piaski słabo gliniaste, piaski gliniaste, glinę lekką. Gлина lekka wykazuje od powierzchni różny stopień rozmycia. W glinach zwałowych węglany występują od powierzchni sporadycznie, przeciętnie jednak poniżej 1 m. Większe powierzchnie glin zwałowych występują w północnej i środkowej części powiatu. Piaski akumulacji lodowcowej z głazami zalegają na glinie zwałowej. Miąższość zalegania utworów piaszczystych na glinie jest zmienna i waha się od 50 do 130 cm. Piaski zwałowe całkowite często występują w sąsiedztwie glin zwałowych zajmując większe powierzchnie w północnej i środkowej części powiatu. Piaski i żwiry w strefie czołowo-morenowej zajmują bardzo małą powierzchnię. Piaski akumulacji wodno-lodowcowej zajmują rozległe równiny sandrowe (Sandr Pliszki i Ilanki , Sandr Rapicki). Pod względem składu mechanicznego są to przeważnie piaski luźne, a w niewielkim procencie piaski słabogliniaste. Piaski rzeczne starych tarasów akumulacyjnych występują w sąsiedztwie pradoliny Odry oraz Ilanki. Piaski wydymowe występują fragmentarycznie w północnej części powiatu .

Torfy torfowisk niskich powstały w podmokłych dużych i mniejszych dolinach rzek. Większe powierzchnie torfów występują :

- ♦ pasmem wzdłuż krawędzi pradoliny Odry (na odcinku Słubice - Pamięcin)
- ♦ w dolinie rzeki Ilanki w obniżeniu na odcinku Rzepin - Ośno Lubuskie.

Mniejsze natomiast występują w sąsiedztwie koryta rzeki Pliszki i w sąsiedztwie jezior. Miąższość złóż torfowych waha się od 50 do 200 cm.

Utwory aluwialne zajmują znaczną powierzchnię w pradolinie Odry. Wykazują one skład mechaniczny lekki, średni i ciężki. Widoczne jest w nich wyraźne warstwowanie poziomów.

Utwory deluwialne zajmują łącznie bardzo mały obszar (poniżej 1% gruntów ornych). Tworzą one małe powierzchniowo rozrzucone kontury u podnóży wzniesień i krawędzi oraz pagórków morenowych.

Pod względem hydrogeologicznym teren powiatu słubickiego jest również urozmaicony. Na wysoczyźnie polodowcowej wśród przewarstwień piaszczysto-żwirowych występuje woda gruntowa o zwierciadle napiętym

lub swobodnym. Wydajności tych poziomów wodonośnych są znaczne i są w stanie pokryć zapotrzebowanie na wodę ludności i poszczególnych podmiotów gospodarczych.

W rejonach sandrowych w partiach przypowierzchniowych na ogół zalega warstwa o zwierciadle swobodnym. Poziom ten również jest w stanie pokryć zapotrzebowanie na wodę poszczególnych odbiorców. Warstwa wodonośna występująca wśród tarasów rzecznych rzeki Odry posiada znaczne rozprzestrzenienie i znaczną wydajność. Woda tego poziomu wodonośnego posiada dość znaczne zawartości związków żelaza i manganu. Ogólnie można stwierdzić, iż powiat posiada (oprócz doliny Odry) dobre warunki przestrzennego zagospodarowania terenu. Występujące utwory są z reguły nośne i nie wymagają dodatkowych kosztów na wymianę gruntów. Również występujące poziomy wodonośne w poszczególnych jednostkach geologicznych (geomorfologicznych) pozwalają na zaopatrzenie w wodę jednostek osadniczych, podmiotów gospodarczych itp.

2.3 Geomorfologia i rzeźba terenu.

Rzeźba terenu powiatu jest wynikiem działalności erozyjnej i akumulacyjnej wód roztopowych lodowca. Charakteryzuje się ona dużym zróżnicowaniem morfologicznym. Na ogół dominuje rzeźba płaska i niskofalista. Główny wpływ na charakter rzeźby wywarło duże obniżenie Pradoliny Warszawsko - Berlińskiej, do niej bowiem płynęły wody roztopowe lodowca rzeźbiąc powierzchnię, wynosząc i sortując materiał piaszczysty. Dominującym elementem w powierzchni powiatu są równiny sandrowe. Obszary sandrowe obejmują:

- ♦ zachodnią część Wysoczyzn Torzyskiej i Smogórskiej,
- ♦ zachodnią i południowo-zachodnią część Wysoczyzny Radowskiej,
- ♦ środkową część powiatu (Sandr Pliszki i Ilanki).

Obok sandrów, w środkowej części powiatu (w kierunku północno-zachodnim od Rzepina) występuje duży obszar o urozmaiconej rzeźbie terenu. Tworzą go wysoczyzna morenowa falista (często z rozcięciami erozyjnymi), w skład której wchodzi pasma moreny czołowej oraz fragmenty wysoczyzny morenowej płaskiej (z płacami moreny dennej). Wzniesienia tego obszaru na ogół nie przekraczają 10-20 m ponad otaczający teren. Północna, południowa i zachodnia część powiatu wchodzi w zasięg trzech dużych pradolin rzecznych:

- ♦ północna - w Pradolinę Toruńsko - Eberswaldzką,
- ♦ południowa – w odcinek Krośnieński Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej (od 25-33 m npm),
- ♦ zachodnia – w słubicki (przełomowy) odcinek doliny Odry (od 15-25 m npm).

W dolinie Odry (w południowej części powiatu) występują dwa tarasy wyższe (środkowy i wysoki). Tarasy zbudowane są z przesortowanych piasków luźnych i słabogliniastych. W obrębie tarasów widoczne są zarówno formy wklęsłe typu wytopiskowego, jak również wypukłe formy wydmowe. Na odcinku słubickim (przełomowym) wyższe poziomy tarasowe nie występują, a przejście do pradoliny stanowi jej stroma krawędź o kierunku południkowym. Rzeźba terenu powiatu nie stwarza większych przeszkód do uprawy mechanicznej i rolniczego zagospodarowania terenu. Rzeźba w dużym stopniu zdecydowała również o typologii gleb.

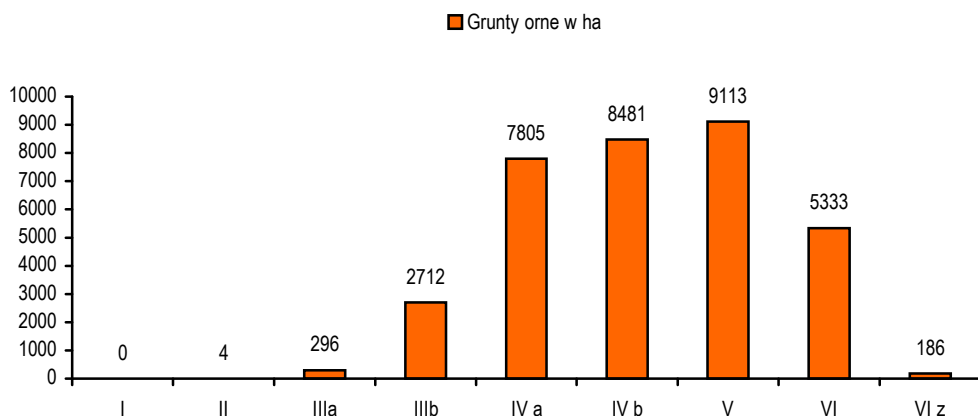
2.4 Charakterystyka gleb.

Decydujący wpływ na skład mechaniczny gleb, z którym wiąże się szereg właściwości rolniczych, wywarła pokrywa geologiczna. Najlepszymi z punktu widzenia rolniczego skałami macierzystymi na terenie powiatu są utwory aluwialne o uregulowanych stosunkach wodnych, gliny i piaski zwałowe, torfy dolinowe. Najmniej wartościowe są luźne piaski starych tarasów akumulacyjnych oraz piaski wodno-lodowcowe, a także gruboziarniste piaski zwałowe i żwiry.

Większość gleb uprawnych powiatu zalicza się do gleb lekkich, ich zaletą jest łatwość uprawy mechanicznej i szybkie obsychanie na wiosnę, wadami natomiast są: duża przepuszczalność, kwaśny odczyn i słabo rozwinięty kompleks sorpcyjny.

Na terenie powiatu słubickiego dominują gleby brunatne i pseudobielicowe, które zajmują powierzchnię 24 917 ha. Następną grupę stanowią mady – powierzchnia 6 626 ha. Kolejne grupy gleb to czarne ziemie, wytworzone z piasków, pyłów lub glin – powierzchnia 226 ha, gleby murszowe, murszowate, mułowo- torfowe – powierzchnia 225 ha.

Bonitacja gleb. Bonitacja gleb jest systemem podziału gleb według kryterium jej jakości. Procentowy udział poszczególnych klas bonitacyjnych w ogólnej powierzchni gruntów ornych i użytków zielonych powiatu przedstawiono w tabeli nr 3 i 4.

Tab.3. Bonitacja gruntów ornych.

Powiat	Użytki rolne									Razem grunty orne
	Klasy bonitacyjne gruntów ornych									
	I	II	III a	III b	IV a	IV b	V	VI	VI z	
ha	-	4	296	2712	7805	8481	9113	5333	186	33 926
%	-	0	0,9	8,0	23,0	25,0	26,9	15,7	0,5	34,6

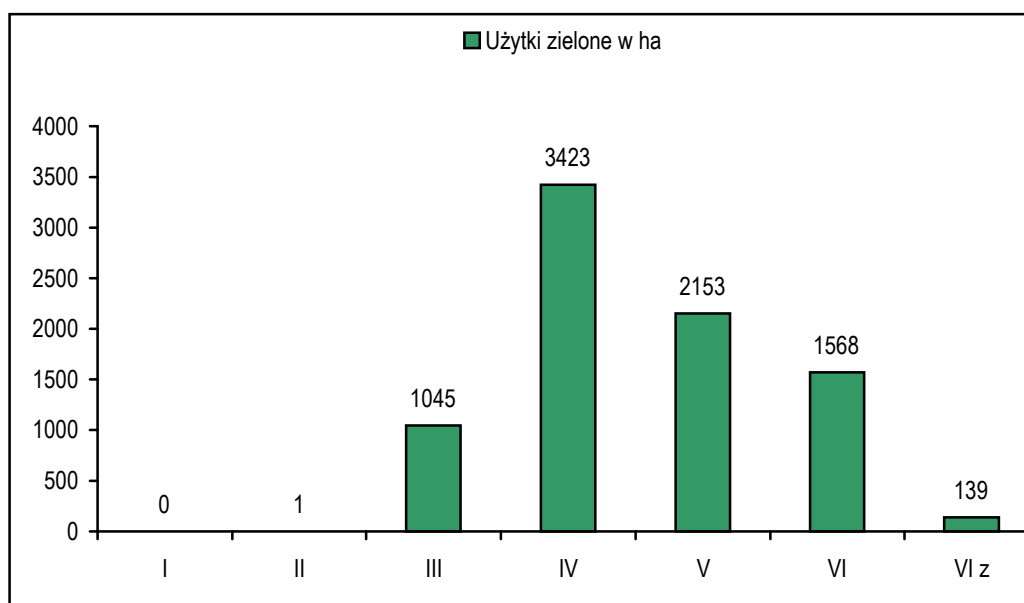
Z zestawienia tego wynika, że w powierzchni gruntów ornych powiatu przeważają gleby średnie klasy IV a i IV b – 48%, gleby słabe klasy V i VI zajmują 42,6 %. Gleb dobrych klasy III a i III b jest tylko 8,9%, natomiast gleby bardzo dobre klasy I i II występują w znikomej ilości.

Wśród użytków zielonych dominują użytki średnie klasy III i IV – 53,6 %, użytki słabe klasy V i VI – 44,7%, a użytki dobre klasy I i II na terenie powiatu praktycznie nie występują.

Tab.4. Bonitacja użytków zielonych.

Powiat	Użytki zielone							Razem użytki zielone	Razem użytki rolne
	Klasy bonitacyjne użytków zielonych								
	I	II	III	IV	V	VI	VI z		
ha	-	1	1 045	3 423	2 153	1 568	139	8 329	42 255
%	-	0	12,5	41,1	25,9	18,8	1,7	8,5	43,1

Przydatność rolnicza gleb. Na terenie powiatu występuje 10 różnych kompleksów przydatności rolniczej, które

obejmują zespoły różnych i różnie położonych gleb pod względem klimatycznym i geomorfologicznym, które wykazują zbliżone właściwości rolnicze i mogą być w podobny sposób użytkowane :

- ◆ siedliska odpowiednie do produkcji pszenicy i roślin towarzyszących:

kompleks 1 - pszenicy bardzo dobry
kompleks 2 - pszenicy dobry
kompleks 3 - pszenicy wadliwy

- ◆ siedliska odpowiednie do produkcji żyta i roślin towarzyszących:

kompleks 4 - żytni bardzo dobry
kompleks 5 - żytni dobry
kompleks 6 - żytni słaby
kompleks 7 - żytni najslabszy

- ◆ siedliska odpowiednie do produkcji zbóż i roślin pastewnych:

kompleks 8 - zbożowo - pastewny mocny
kompleks 9 - zbożowo - pastewny słaby

oraz kompleks 14 - grunty orne przeznaczone pod użytki zielone.

Gleby siedlisk zaliczonych do I grupy (kompleksy 1-3) zajmują 5,3% powierzchni gruntów ornych powiatu. Charakteryzują się przydatnością do uprawy roślin o dużych wymaganiach glebowo-pokarmowych (warzywa, buraki cukrowe, pszenica, rośliny pastewne i przemysłowe).

Gleby przydatne do produkcji żyta (kompleksy 4-7) zajmują 84,4% powierzchni gruntów ornych.

Do grupy gleb siedliska zbożowo-pastewnego (kompleksy 8-9), zajmującej 10,1% powierzchni gruntów ornych powiatu, należą gleby okresowo nadmiernie uwilgocone. Występują przeważnie w sąsiedztwie użytków zielonych lub w obniżeniach terenu o utrudnionym odpływie wód powierzchniowych.

Zawartość metali ciężkich. Naturalne źródło pierwiastków śladowych stanowią: skała macierzysta, opad atmosferyczny pyłów i deszczy oraz rozłożony materiał biologiczny. Występowanie w glebach podwyższonych zawartości metali ciężkich jest następstwem działalności człowieka, a szczególnie spowodowane jest emisjami przemysłowymi, motoryzacją oraz nadmierną chemizacją rolnictwa. Czynniki te stanowią coraz większe zagrożenie dla jakości produktów rolnych bezpośrednio i pośrednio dla zdrowia ludzi.

Ocenę wyników badań przeprowadzonych przez Okręgową Stację Chemiczno-Rolniczą w Gorzowie Wlkp. dokonano na podstawie oceny zawartości metali ciężkich w glebach opracowanej przez Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach. Według tej skali dla poszczególnych grup gleb przyjęto graniczne

zawartości dla pięciu metali ciężkich: Cd, Pb, Zn, Ni i Cu. Metoda ta skrótowo określana jest jako „wycena wg wytycznych IUNG”. W ocenie graniczne zawartości metali ciężkich w powierzchniowej warstwie gleb określone są przy uwzględnieniu zwięzłości gleb (grupa gleby) i odczynu pH. Wyróżniono 5 stopni zanieczyszczenia gleb, od stopnia zero (0), oznaczającego zawartość naturalną do stopni określających zanieczyszczenia - I, II, III, IV, V.

Większość gleb powiatu słubickiego nie wykazuje przekroczeń zawartości granicznych badanych pięciu pierwiastków śladowych tj. : kadmu, ołowiu, niklu, cynku i miedzi. Stwierdzone zanieczyszczenia w przeważającej ilości charakterystyczne są dla I stopnia zanieczyszczenia, który obejmuje gleby o podwyższonej zawartości tych metali. Gleby te mogą być przeznaczone pod wszystkie uprawy polowe, z ograniczeniem uprawy warzyw przeznaczonych dla dzieci. Jedynie zawartość cynku w badanych próbkach gleb na terenie gminy Rzepin zaliczono do II stopnia, oznaczającego słabe zanieczyszczenie gleb. Na glebach tych należy wykluczyć niektóre uprawy ogrodnicze. Natomiast dozwolona jest uprawa roślin zbożowych, okopowych i pastewnych.

Nierównomierny rozkład miejsc poboru próbek glebowych, w których badano zawartość pierwiastków śladowych, nie daje pełnych możliwości wyznaczenia rejonów o największych zanieczyszczeniach. Nie mniej, wskaźnikiem może być stwierdzenie w niektórych próbkach przekroczenia zawartości granicznych czterech badanych pierwiastków. Są to rejon gminy Słubice (Cu, Cd, Zn, Ni) oraz trzech pierwiastków: Rzepin (Cd, Zn, Ni) i Górzycy (Cd, Cu, Zn).

2.5 Bogactwa naturalne.

Na terenie powiatu słubickiego jedynymi eksploatowanymi na skalę przemysłową surowcami naturalnymi są piasek i pospółka (dla celów budowlanych i drogowych).

Na terenie gminy Górzycy, w rejonie wsi Ługi Górzyckie stwierdzono obecność złóż gazu i ropy naftowej. Podjęto nawet próby eksploatacji złóż ropy naftowej, które później zaniechano. Ponadto na terenie gminy Górzycy eksploatowane są dwie żwirownie z pokładami pospółki żwirowej o pow. 27,50 ha i 16,98 ha.

W gminie Słubice prowadzone (nieliczne) na dużych głębokościach odwierty wskazują na występowanie pokładów węgla brunatnego , jednak niewielka jego ilość, mała miąższość pokładów i duża głębokość zalegania czynią ich wydobycie ekonomicznie nieopłacalnym. Ponadto na terenie gminy Słubice eksploatowana jest żwirownia w Kunowicach.

Gmina Osno Lubuskie posiada dość znaczne pokłady kopaliny żwiru i występujące w małej ilości kopaliny gliny. Gmina Cybinka dysponuje zasobami węgla brunatnego, kredy jeziornej, złożami kruszywa i torfu.

2.6 Zasoby wodne.

Wody są jednym z głównych składników środowiska przyrodniczo-geograficznego. Stosunki wodne, podobnie jak gleba , to niezmiernie ważny czynnik ekologiczny, decydujący o życiu w przyrodzie, a tym samym i działalności gospodarczej człowieka.

2.6.1 Sieć rzeczna.

Rzeka Odra. Odra jest głównym elementem sieci hydrograficznej całego mikroregionu, w którym położony jest powiat. Stan wód Odry wykazuje w Słubicach duże wahania. Z obserwacji prowadzonych w tym mieście, według wodowskazu założonego już w 1810 r. najwyższy poziom 635 cm zarejestrowano w 1930r. oraz w 1997r.- 657cm, natomiast najniższy zarejestrowano 1 sierpnia 1950 roku, kiedy to stan wody osiągnął wysokość 69 cm. Przepływy charakterystyczne dla przekroju Słubic :

- ◆ średnia wielka woda roczna $Q_{sww} = 1\,010\text{ m}^3/\text{s}$.
- ◆ średnia roczna woda $Q_{sw} = 259,0\text{ m}^3/\text{s}$
- ◆ średnia niska roczna woda $Q_{snw} = 105,0\text{ m}^3/\text{s}$

Rzeka Ilanka. Należy do sieci rzecznej Wielkopolski i jest jedną z kilku średniej wielkości rzek Pojezierza Lubuskiego. Stanowi prawobrzeżny dopływ Odry, do której wpada na 578,5 km jej biegu. Przepływy charakterystyczne w dolnym biegu :

- ◆ średnia niska roczna woda $Q_{snw} = 0,30\text{ m}^3/\text{s}$
- ◆ średnia roczna woda $Q_{sw} = 0,90\text{ m}^3$
- ◆ średnia wielka woda roczna $Q_{sww} = 2,87\text{ m}^3/\text{s}$.

Dolina rzeki o szerokości od 8 m do 0,5 km. Długość rzeki 20,5 km.

Rzeka Pliszka. Pliszka wypływa z jeziora Malcz Południowy. Szerokość koryta w górnym biegu wynosi od 2,5 do 5,0 m. Stanowi prawobrzeżny dopływ Odry. Powierzchnia zlewni rzeki w przekroju drogi Słubice – Cybinka w km 2,9 wynosi 412 km², a przepływ 1,44m³/s.

Rzeka Ośnianka (Łęcza, Lenka). Jest rzeką V rzędu. Źródło rzeki znajduje się w podmokłej dolinie między Rzepinem a Ośnem Lubuskim, a uchodzi do Kanału Postomskiego w jego 14,3 km biegu. Długość rzeki wynosi 28,4 km. Dolina rzeki w górnym biegu jest urozmaicona licznymi wzgórzami morenowymi. Właściwa dolina rzeki na odcinku do miejscowości Ownice jest bardzo wąska i nie przekracza 100-150 m, na odcinku poniżej do miejscowości Słońsk szerokość doliny wynosi około 1 km.

Przepływy charakterystyczne w przekroju miejscowości Ośno :

- ♦ średnia niska woda $Q_{snw} = 0,10 \text{ m}^3/\text{s}$
- ♦ średnia roczna woda $Q_{sw} = 0,34 \text{ m}^3/\text{s}$
- ♦ średnia wielka woda $Q_{sww} = 0,92 \text{ m}^3/\text{s}$.

Koryto rzeki uregulowane, widoczne wahania poziomu wody w korycie.

2.6.2 Cieki wodne.

Kanał Racza Struga (Kanał Czerwony). Przebiega przez teren gmin Górzycza i Słubice. Długość kanału w rozpatrywanym obszarze wynosi 25 300 m, przy średniej szerokości dna ok. 3 m. Koryto Kanału od mostu w rejonie miejscowości Drzecin jest uregulowane, na pozostałej długości w stanie naturalnym.

Przepływy charakterystyczne w dolnym biegu :

- ♦ średnia niska roczna woda $Q_{snw} = 0,68 \text{ m}^3/\text{s}$
- ♦ średnia roczna woda $Q_{sw} = 1,60 \text{ m}^3/\text{s}$
- ♦ średnia wielka woda roczna $Q_{sww} = 3,70 \text{ m}^3/\text{s}$.

Tab.5.Kanały na terenie gminy Ośno Lubuskie.

Lp.	Nazwa kanału	Długość [m]	Średnia szerokość dna [m]	Średnia głębokość [m]
1	Kanał Lipienka	3 400	1,5	do 1,5
2	Kanał Grabienko	2 210	1,0	do 2,0
3	Kanał Radach Duży	15 650	0,4–2,5	do 2,5
4	Kanał Radach Mały	1 556	1,0–1,6	do 1,0

Tab.6.Kanały na terenie gminy Słubice

Lp.	Nazwa kanału	Długość [m]	Średnia szerokość dna [m]	Średnia głębokość [m]
1	Kanał Czarny	9 310	1,4–2,0	do 2,0
2	Kanał „A” Świecko	3 845	0,8-4,5	do 1,8
3	Kanał „B” Świecko	3 600	0,5-2,0	do 1,6
4	Kanał Pławidło Nr 1	5 360	0,6-2,0	do 2,0
5	Kanał Pławidło Nr 2	8 900	1,0-5,0	do 1,8
6	Kanał Struga Młyńska	6 000	1,0-2,0	do 1,5

Tab.7.Kanały na terenie gminy Górzycza.

Lp.	Nazwa kanału	Długość [m]	Średnia szerokość dna [m]	Średnia głębokość [m]
1	Kanał „A” Ługi Górzycskie	8 707	0,8 – 6,0	do 2,5
2	Kanał „B” Ługi Górzycskie	9 600	2,0 – 2,4	do 2,2
3	Kanał Łężyny	4 764	0,6 – 2,0	do 2,0

4	Kanał Opaskowy Ługi Górzyckie	4 204	0,4 – 2,0	do 2,0
5	Kanał Owczary – Pamięcin	3 510	0,6 – 1,6	do 1,6

Tab.8.Kanały na terenie gminy Rzepin.

Lp.	Nazwa kanału	Długość [m]	Średnia szerokość dna [m]	Średnia głębokość [m]
1	Kanał „A” Rzepin	1 590	0,6 – 2,0	do 2,0

Tab.9.Kanały na terenie gminy Cybinka.

Lp.	Nazwa kanału	Długość [m]	Średnia szerokość dna [m]	Średnia głębokość [m]
1	Kanał Radzików	2 300	0,6 – 2,0	do 1,5
2	Kanał „A” Przyrzecze	422	0,6 - 3,0	do 1,5
3	Kanał „B” Grzmiąca	4 526	1,0 – 2,0	do 1,0
4	Kanał „C” Kłopot	7 060	1,0 – 2,0	do 1,5
5	Kanał Luboński	7 720	1,0 – 7,0	do 1,5
6	Kanał Luboński „A”	2 930	1,0 – 2,0	do 1,5
7	Kanał Zbiornik	2 500	2,0 – 6,0	do 1,5
8	Kanał Cybinka	17 420	1,4 – 12,0	do 1,5
9	Kanał Konotop	5 000	1,0 – 2,0	do 1,0
10	Kanał Grodno	1 300	1,4 – 4,0	do 1,0

2.6.3 Jeziora.

Jeziora zajmują łącznie powierzchnię 424,75 ha. Największe skupisko jezior występuje w gminie Ośno Lubuskie. Do największych jezior w powiecie należy :

- jezioro Busko - 48,55 ha (gm. Rzepin),
- jezioro Grzybno - 42,11 ha (gm. Ośno Lubuskie),
- jezioro Żabiniec - 34,62 ha (gm . Górzycyca).

Tab. 10 Wykaz jezior w powiecie słubickim.

Lp.	Nazwa jeziora	Rzeka lub obręb	Powierzchnia ha	Gmina	Uwagi
1	Urad	Kanał Luboński	22,0	Cybinka	
2	Krzeseńskie	Kanał Zbiornik (Krzeseński)	22,0	Cybinka	
3	Głębokie	Ilanka	23,07	Cybinka	objętość 60,0 tys. m ³
4	Supno	Pliszka (lasy na północ od Koziczyna)	11,02	Cybinka	objętość 120,0 tys. m ³
5	Rzepsko	Ilanka	11,20	Rzepin	
6	Długie	Ilanka	8,51	Rzepin	
7	Linie	Ilanka	19,13	Rzepin	
8	Głębiniec	Ilanka	11,82	Rzepin	
9	Busko	Ilanka	48,55	Rzepin	średnia głębokość 1,6 m
10	Papienko	Ilanka	6,69	Rzepin	
11	Lubieńskie Duże	Ilanka	4,96	Ośno Lubuskie	
12	Lubieńskie Małe	Ilanka	3,40	Ośno Lubuskie	
13	Czyste Wielkie	Łęcza	27,04	Ośno Lubuskie	
14	Czyste Małe	Łęcza	8,54	Ośno Lubuskie	
15	Mościenko	Łęcza	4,07	Ośno Lubuskie	

16	Kocioł	Łęcza	6,50	Ośno Lubuskie
17	Grzybno	Łęcza	42,11	Ośno Lubuskie
18	Reczynek	Łęcza	27,86	Ośno Lubuskie
19	Wielkie	Łęcza	7,66	Ośno Lubuskie
20	Imielno	Łęcza	20,70	Ośno Lubuskie
21	Bielawa	Łęcza	2,22	Ośno Lubuskie
22	Odrzygoszcz	Łęcza	3,12	Ośno Lubuskie
23	Gronowskie	Łęcza	3,58	Ośno Lubuskie
24	Lipieńskie	Łęcza	1,7	Ośno Lubuskie
25	Żabiniec	Kanał Czerwony	34,62	Górzycza
26	Jasne	Kanał Czerwony	16,36	Górzycza
27	Biskupickie	Kanał Czerwony	7,24	Słubice
28	Bez nazwy	Kanał Czerwony	5,25	Słubice
29	Bez nazwy	Kanał Czerwony	4,10	Słubice
30	Bez nazwy	Kanał Czerwony	5,29	Słubice
31	Błędno	Kanał Czerwony	4,44	Słubice

Większość jezior powiatu słubickiego znajduje się w klasie wielkości 1 – 10 ha, natomiast jezior w klasie wielkości 10 – 50 ha jest 14.

2.6.4 Monitoring wód powierzchniowych.

Na terenie powiatu słubickiego monitoringiem wód płynących objęte są rzeki: Odra – monitoring graniczny, Ilanka i Pliszka – monitoring regionalny. Próby w monitoringu granicznym pobierane są co dwa tygodnie, natomiast w monitoringu regionalnym raz w miesiącu.

Rzeka Odra. Jakość wód Odry określana jest na podstawie badań prowadzonych w następujących punktach kontrolno-pomiarowych :

- ♦ Kłopot – 552,0 km przy zniszczonym moście drogowym.
- ♦ Urad – 566,0 km – przy zniszczonej przeprawie promowej.
- ♦ Świecko – 580,5 km – na moście kolejowym.

Na podstawie badań prowadzonych w wyżej wymienionych punktach, w roku 2002 jakość wód Odry, określona jako ogólna (obliczona metodą CUGW – bezpośrednią) nie odpowiadała normom ze względu na wysoką zawartość chlorofilu „a” we wszystkich punktach pomiarowych.

Pod względem fizyko-chemicznych zanieczyszczeń rzeki Odry, wartość odczynu pH nie przekraczała normatywów określonych dla I i II klasy, przewodnictwo kształtowało się na poziomie III klasy. Spadła również zawartość zawiesiny z poziomu III do poziomu II klasy czystości wód. Na podkreślenie zasługuje jednak poprawa stanu sanitarnego jakości wód rzeki Odry, który na całej długości rzeki odpowiadał już III klasie czystości.

Rzeka Ilanka. Jakość wód Ilanki określana jest na podstawie badań prowadzonych w punkcie kontrolno – pomiarowym Świecko – 0,5 km (we wsi , na moście , koło przepompowni melioracyjnej).

Na podstawie badań jakości wód rzeki z 2002 roku (klasyfikacja ogólna – metoda CUGW bezpośrednia) Ilanka prowadziła wody pozaklasowe ze względu na ponadnormatywne zawartości fosforu ogólnego i zły stan sanitarny. Pozostałe wskaźniki mieściły się w I i II klasie czystości.

Rzeka Pliszka. Jakość wód Pliszki określana jest na podstawie badań prowadzonych w punkcie kontrolno-pomiarowym Urad – 0,3 km (most drogowy za wsią). Na podstawie badań w 2002 roku, z powodu podwyższonej wartości chlorofilu „a”, fosforu ogólnego oraz miana coli wody Pliszki zaliczono do III klasy czystości wód powierzchniowych. Pozostałe wskaźniki mieściły się w I i II klasie czystości.

Rzeka Ośnianka. Jakość wód Ośnianki określana jest na podstawie badań w jednym punkcie pomiarowo-kontrolnym – w Ośnie Lub. w km 18,0. W omawianym punkcie pomiarowym Ośnianka prowadziła wody pozaklasowe. Zdecydowały o tym wartości fosforu ogólnego, zawiesiny oraz utlenialności. Podwyższone do III klasy były wartości azotu azotynowego, ChZT oraz chlorofilu „a”.

Na terenie powiatu Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska nie prowadził badań monitoringowych jezior.

Jeziora. Cztery jeziora w powiecie słubickim (Reczynek, Długie, Grzybno, Rancho – zbiornik sztuczny) objęte są nadzorem sanitarnym przez Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Słubicach. Wykonane badania w 2002 roku wykazały, że woda może być używana do kąpieli.

2.6.5 Ochrona przeciwpowodziowa.

Na terenie powiatu słubickiego rzeka Odra posiada obwałowania w następujących gminach:

- ♦ gmina Cybinka :
 - km 534,00 - 545,00 – odcinek Miłów – Krzesin (11,0 km),
 - km 546,00 - 555,40 – odcinek Rapice – Kłopot (9,4 km),
 - km 555,40 - 561,500 – odcinek Urad – Bieganów (6,1 km),
 - km 561,50 - 564,500 – Urad (3,0 km),
- ♦ gminy Słubice :
 - km 572, 62 - 578,70 – odcinek Rybocice – Świecko (6,08 km),
 - km 582,2 - 585,15 – odcinek Słubice (2,95 km),
 - km 585,15 - 599,40 – odcinek Słubice – Górzycza (14,25 km),
- ♦ gminy Górzycza :
 - km 599,40 – 614,25 – odcinek Górzycza – Kostrzyn (14,85) km.

Intensywne opady, jakie wystąpiły w miesiącu czerwcu i lipcu 1997 roku miały bezpośredni wpływ na wezbranie wód rzeki Odry. Były to opady o wyjątkowej wydajności i zasięgu. W miesiącu lipcu i sierpniu 1997 roku na całej Odrze zostały przekroczone dotychczas zanotowane stany wody, zwane potocznie absolutnymi minimami. Dnia 14.07.1997 roku decyzją wojewody gorzowskiego i zielonogórskiego został ogłoszony alarm powodziowy dla gmin Cybinka, Słubice i Górzycza.

Długotrwały i wysoki stan wody pozwolił na ocenę stanu technicznego wałów przeciwpowodziowych. Ofiarności służb i mobilizacja społeczeństwa zapobiegła w dużej mierze przerwaniu wałów i zalaniu terenów obwałowanych.

Po doświadczeniach roku 1997 została opracowana przez prof. Wierzbickiego „Koncepcja zabezpieczenia i ochrony przeciwpowodziowej dla m.Słubice”. W miesiącu sierpniu 1999 roku Lubuski Zarząd Meriolacji i Urządzeń Wodnych w Zielonej Górze przeprowadził zadanie pt. „Remont wału przeciwpowodziowego rzeki Odry w m. Słubice w km rzeki 582+250 do 587+500 oraz km 556 do 561 od wsi Grzmiąca w górę rzeki (odcinek 6,1 km) w gminie Cybinka”. Aktualnie prowadzone są prace w obrębie ewidencyjnym Świecko. Remonty polegają na uszczelnieniu skarpy odwodnej kostką piankowo-glinową, humusem i biowłókniną oraz na robotach ziemnych z tym związanych.

Na dzień 1 listopada 2003 roku stan zaawansowania prac modernizacyjnych wałów przeciwpowodziowych rzeki Odry przedstawia się następująco :

- odcinek Rapice – Urad o długości 18,5 km zmodernizowany w całości,
- odcinek Słubice – Nowy Lubusz o długości 9,4 km zmodernizowany w całości,
- odcinek Nowy Lubusz – granica gmin Słubice/Górzycza o długości 7,7 km zmodernizowany w całości,
- odcinek od granicy gmin Słubice/Górzycza do miasta Kostrzyn o długości 15,3 km w trakcie modernizacji.

2.7 Powietrze atmosferyczne.

Ochrona powietrza atmosferycznego jest jednym z elementów ochrony środowiska. Polega na zapobieganiu przekraczaniu dopuszczalnych stężeń substancji zanieczyszczających powietrze przez ich ograniczanie lub eliminowanie zagrożenia jakości powietrza. Zagrożenia jakości powietrza stwarzane są przez źródła: punktowe, liniowe i obszarowe. W ramach prowadzonego przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną nadzoru sanitarnego powietrza atmosferycznego określa się w nim zanieczyszczenia gazowe (SO₂, NO₂ i formaldehyd), pył zawieszony i opad pyłu gruboziarnistego. Z opadu pyłu oblicza się zawartość ołowiu i kadmu. Oceny stanu zanieczyszczeń powietrza dokonuje się na podstawie pomiarów prowadzonych w systemie monitoringu z dwoma punktami pomiaru na terenie miasta Słubice. Punkty pomiaru zanieczyszczeń zlokalizowane są :

- ♦ opad pyłu oraz stężenie Pb i Cd. - ul. Kościuszki, Plac Przyjaźni,
- ♦ stężenie pyłu zawieszonych NO₂ i SO₂ - ul. Mickiewicza.

Uzyskane wyniki badań wskazują na zmniejszającą się emisję zanieczyszczeń gazowych i pyłu do powietrza atmosferycznego w latach 1999 – 2000 oraz zwiększenie emisji w latach 2001 – 2002. Ilustrują to poniżej zamieszczone tabele nr 11 i 12.

Tab.11. Wyniki oznaczeń zanieczyszczeń w powietrzu atmosferycznym w Słubicach.

Nazwa substancji	Stężenie średnioroczne w latach				Dopuszczalna wartość stężeń średniorocznych w $\mu\text{g}/\text{m}^3$
	1999	2000	2001	2002	
dwutlenek siarki	1,5	1,4	1,6	7,1	40,00
dwutlenek azotu	30,2	26,4	43,7	46,4	40,00
Formaldehyd	4,0	3,4	4,6	5,5	4,00
pył zawieszony	5,6	4,1	4,6	5,3	75,0

Tab.12. Opad pyłu gruboziarnistego w Słubicach.

Nazwa substancji	Uzyskane wartości opadu w latach				Dopuszczalny opad w $\text{g}/\text{m}^2 \times \text{rok}$
	1999	2000	2001	2002	
Kadm	0,0003	0,0003	0,0003	0,0005	0,01
Ołów	0,009	0,019	0,044	0,012	0,10
Pył ogółem	84	79	105	92	200

Analizując otrzymane wyniki badań za rok 2002 stwierdzono :

- ♦ brak przekroczeń średniorocznych dopuszczalnych wartości stężeń SO_2 , pyłu zawieszonego i opadu pyłu gruboziarnistego,
- ♦ przekroczenie średniorocznej dopuszczalnej wartości stężenia dla formaldehydu, która wyniosła $5,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$, co stanowi 137,5% normy,
- ♦ przekroczenie średniorocznej dopuszczalnej wartości stężenia NO_2 , która wyniosła $46,4 \mu\text{g}/\text{m}^3$ co stanowi 116% normy,
- ♦ poziom stężenia NO_2 i formaldehydów nieznacznie wzrósł w porównaniu z latami ubiegłymi, co może świadczyć o dużym udziale transportu kołowego w zanieczyszczeniu powietrza tymi gazami i może być związane z remontem mostu granicznego w Słubicach w latach 2001 – 2002.
- ♦ średnioroczna wartość opadu pyłu gruboziarnistego w porównaniu do roku 2001 spadła o ponad 12,4%.

W związku z w/w przekroczeniami prowadzone są przez Wojewódzką Inspekcję Ochrony Środowiska w Zielonej Górze Delegatura w Gorzowie Wlkp. przy współfinansowaniu przedsięwzięcia ze środków Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej badania monitoringowe zanieczyszczenia powietrza metodami pasywnymi w czterech punktach miasta Słubice :

- przy ulicy Kopernika (w pobliżu stacji paliw),
- przy ulicy Wojska Polskiego (w pobliżu Gimnazjum Nr 1),
- skrzyżowanie ulic Kościuszki i Niepodległości,
- przy ulicy Piłsudskiego (plac przy Starostwie Powiatowym).

Opracowane wyniki będą gotowe w 2004 roku. Ponadto w powiecie słubickim monitoring zanieczyszczeń powietrza jest prowadzony w sposób ciągły przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska przez stacje automatyczne w Chyrynie i Uradzie. Pomiarami są objęte substancje gazowe (dwutlenek siarki, dwutlenek azotu) i pyłowe (pył zawieszony).

Tab.13 Wyniki pomiarów zanieczyszczeń powietrza na stacji w Chyrzynie w 2002 r. [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]

zanieczyszczenie	Średnia roczna (D_a)	% wartości dopuszczalnej D_a	Perycentyl 98 (D_{24})	% wartości dopuszczalnej D_{24}	Stężenia 24 h max
SO ₂	7,5	18,8	26	17,3	64
NO ₂	12,1	30,3	45	30,0	60
PM10	10,7	21,4	40	32,0	71

Tab.14 Wyniki pomiarów zanieczyszczeń powietrza na stacji w Uradzie w 2002 r. [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]

zanieczyszczenie	Średnia roczna (D_a)	% wartości dopuszczalnej D_a	Perycentyl 98 (D_{24})	% wartości dopuszczalnej D_{24}	Stężenia 24 h max
SO ₂	6,9	17,3	20	13,3	33
NO ₂	2,4	6,0	8	5,3	13
PM10	21,6	43,2	45	36,0	122
CO	182,2	9,1	549	11,0	897

Analiza przedstawionych wyników pomiarów prowadzonych na stacjach w Chyrzynie i Uradzie pozwala stwierdzić, że w przypadku wszystkich mierzonych zanieczyszczeń powietrza wszystkie normy zostały dotrzymane. Zarówno stężenia średnioroczne jak i średniodobowe (perycentyl 98) nie osiągnęły nawet połowy wartości stężeń normatywnych.

2.8 Zasoby leśne.

Lasy i grunty leśne powiatu słubickiego zajmują blisko połowę jego całkowitej powierzchni, toteż są one na tym terenie niezmiernie ważnym składnikiem środowiska naturalnego.

Struktura własności lasów i gruntów leśnych przedstawia się następująco (stan na dzień 01.01.2003 r.):

♦ Grunty Skarbu Państwa z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	- powierzchnia	45940 ha
♦ Grunty Skarbu Państwa przekazane w użytkowanie wieczyste	- powierzchnia	2 ha
♦ Grunty spółek Skarbu Państwa, przedsiębiorstw państwowych i innych państwowych osób prawnych	- powierzchnia	21 ha
♦ Grunty tworzące zasób gruntów komunalnych	- powierzchnia	74 ha
♦ Grunty osób fizycznych	- powierzchnia	91 ha
♦ Grunty spółdzielni	- powierzchnia	19 ha
♦ Pozostałe grunty osób prawnych	- powierzchnia	23 ha

Średnia lesistość dla obszaru powiatu wynosi ok. 46,4%. Najmniejsza lesistość występuje w gminie Górzycyca, największa zaś w mieście i gminie Cybinka.

Powiat słubicki cechuje się wysokimi walorami krajoznawczo - rekreacyjnymi, toteż na obszarach przede wszystkim leśnych dąży się do maksymalnego zachowania ich naturalnych walorów przyrodniczych. Niezmiernie ważnymi elementami środowiska leśnego są również chronione gatunki roślin i zwierząt. Do ważniejszych zaliczyć można:

zwierzęta (gatunki wybrane)

Orzeł bielik
Kania rdzawa
Bocian czarny
Żółw błotny
Bóbr europejski
Wydra

rośliny (gatunki wybrane)

Storczyk szerokolistny
Rosiczka okrągłolistna
Goryczka wąskolistna
Mącznica lekarska
Konwalia majowa
Pierwiosnek lekarski
Listera jajowata

Większość lasów, zalicza się do obszarów intensywnego rozwoju gospodarki leśnej, gdzie produkcja leśna jest podstawową funkcją lasu. Natomiast lasy ochronne stanowią tylko ok. 16% ogólnej powierzchni lasów i gruntów leśnych. Tabela nr 13 przedstawia ich rodzaje .

Tab. 15. Powierzchnia i kategorie lasów ochronnych.

Lp.	Kategorie lasów ochronnych	Powierzchnia [ha]
1	lasy glebochronne	506,80
2	lasy wodochronne	5 531,15
3	ostoje zwierząt chronionych	436,94
4	stałe powierzchnie badawcze i doświadczalne	283,55
5	drzewostany nasienne	76,36
6	w granicach administracyjnych miast	425,29

Z uwagi na dość słabe warunki siedliskowe w hodowli lasu preferuje się mało wymagającą sosnę. Gatunek ten zajmuje ok. 82,4% powierzchni lasów i gruntów leśnych.

Tab. 16. Powierzchnia lasów wg typów siedliskowych lasu.

Lp.	Typ siedliskowy	Powierzchnia w [ha]
1	bór świeży Bśw	26 790,68
2	bór suchy Bs	459,49
3	bór wilgotny Bw	49,19
4	bór bagienny Bb	9,60
5	bór mieszany świeży BMśw	10 665,16
6	bór mieszany wilgotny BMw	253,75
7	las mieszany świeży LMśw	1 210,12
8	las mieszany wilgotny LMw	110,71
9	las świeży Lśw	222,33
10	las wilgotny Lw	180,19
11	las łąkowy Lł	262,77
12	ols jesionowy Olj	37,97
13	ols typowy Ol	606,32
14	las mieszany bagienny LMb	38,65

Ponad 80% powierzchni lasów i gruntów leśnych powiatu stanowią bory suche, bory świeże i bory mieszane świeże o bardzo niskiej produktywności (tabela nr 14).

Niekorzystna jest struktura wiekowa lasów powiatu, ale jest ona bardzo zbliżona do wskaźnika krajowego.

Tab. 17. Powierzchnia lasów wg wieku drzewostanu.

Lp.	Klasy wieku	Powierzchnia w [ha]
1	Do 20 lat	6 098,96
2	21-40	11 472,61
3	41-60	8 322,25
4	61-80	6 352,52
5	81-100	6 147,57
6	101-120	2 057,12
7	powyżej 120 lat	442,56

Największą powierzchnię zajmują lasy II klasy wieku (21-40 lat) - 25,4%, natomiast lasy V klasy wieku tj. 81 lat i starsze – 19,2 %. Mamy zatem do czynienia z niedoborem starszych klas wieku drzewostanu.

Poza podstawowym surowcem jakim jest drewno, lasy dostarczają tzw. użytków nieдрzewnych (grzyby, owoce, ziola o różnym zastosowaniu , igliwie).

Największe zagrożenia trwałości i zdrowotności wszystkich lasów, w tym również lasów naszego powiatu, stanowią pożary, szkodliwe owady, grzyby chorobotwórcze, zanieczyszczenia powietrza, kłęski żywiolowe (wiatro - i śniegołomy, susze i nadmierne opady oraz lokalny nadmiar zwierzyny płowej - saren i jeleni).

2.9 Ochrona przyrody i krajobrazu.

Powiat słubicki to ciekawy pod względem przyrodniczym i krajobrazowym region. Na jego walory przyrodnicze i krajobrazowe jak wspomniano wcześniej składają się lasy, rzeki , jeziora i piękna rzeźba terenu. Walory środowiskowe powiatu można zaliczyć do dobrych, gdyż przemysł nie dokonał tak znacznych szkód, jak w innych regionach kraju. Zasoby przyrody chronionej w różnych formach są w naszym powiecie dość znaczne, a wiele cennych obiektów przyrodniczych powinno być objętych ochroną prawną w możliwie najszybszym czasie. Aktualnie obowiązująca ustawa o ochronie przyrody z dnia 16.10.1991 roku tekst jednolity Dz. U. z 2001 roku Nr 99, poz. 1079 z późn. zm. uwzględnia następujące formy ochrony :

- ♦ obszarowe: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe i obszary chronionego krajobrazu,
- ♦ indywidualne: zespoły przyrodniczo - krajobrazowe, użytki ekologiczne, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne przyrody nieożywionej,
- ♦ inne: parki miejskie i wiejskie , ochrona gatunkowa roślin , ochrona gatunkowa zwierząt.

Z wymienionych form ochrony prawnej przyrody na terenie powiatu słubickiego nie istnieją jedynie parki narodowe i stanowiska dokumentacyjne przyrody nieożywionej. Ochrona gatunkowa roślin i zwierząt ustalana jest centralnie i dotyczy całego kraju.

2.9.1 Park Narodowy.

Park narodowy obejmuje obszar chroniony, wyróżniający się szczególnymi wartościami naukowymi, przyrodniczymi, społecznymi, kulturowymi i wychowawczymi, na którym ochronie podlega całość przyrody oraz swoiste cechy krajobrazu.

Na terenie powiatu słubickiego znajduje się jeden park narodowy - Park Narodowy „Ujście Warty”, który został utworzony z dniem 1 lipca 2001 roku. Park ten leży na obszarze dawnej delty rzeki Warty w ujściu do rzeki Odry i jest jednym z najcenniejszych obszarów pod względem ornitologicznym w naszym kraju. Unikalne tereny podmokłe, rozległe łąki i pastwiska stanowią jedną z najważniejszych ostoi ptaków wodnych i błotnych. Park zajmuje obszar 7955,86 ha, z tego 7,28 ha znajduje się na obszarze powiatu słubickiego. Na terenie parku stwierdzono występowanie 245 gatunków ptaków, z czego przystępuje tu do lęgów prawie 160 gatunków. Aż 26 gatunków ptaków występujących tutaj należy do rzadkich lub zagrożonych wyginięciem według międzynarodowej klasyfikacji Bird Life International jak np. : derkacz, wodniczka, rycyk, żuraw, bąk i bielik czy też rybitwa czarna.

Ponadto na terenie Parku Narodowego stwierdzono występowanie 34 gatunków ssaków z 13 rodzin. Spośród tych, które znajdują się w Polskiej Czerwonej Księdze wymienić należy wydrę i bobra europejskiego.

Zbiorowiska roślinne na terenie parku reprezentują wysoki poziom różnorodności biologicznej. Ponad 390 gatunków roślin naczyniowych to około 30% flory całej Krainy Wielkopolsko – Kujawskiej. O dużym zróżnicowaniu świadczy też występowanie na tym terenie blisko 50 zespołów roślinnych.

2.9.2 Rezerваты przyrody.

Rezerwat przyrody jest obszarem chronionym o szczególnych właściwościach, na którym ochronie podlega całość przyrody , niektóre jej składniki lub cechy krajobrazu.

W powiecie słubickim istnieją cztery rezerваты przyrody (2 torfowiskowe , 1 stepowy oraz 1 leśny) obejmujące łącznie powierzchnię 536,38 ha.

Tab.18 Zestawienie rezerwatów przyrody powiatu słubickiego.

Lp.	Nazwa rezerwatu	Powierzch. w [ha]	Lokalizacja	Cel ochrony rezerwatowej	Rodzaj rezerwatu
1	Pamięcin	11,80	Gmina Górzycza, okolica wsi Pamięcin	Zachowanie zbiorowiska roślinności stepowej na obszarze wąwozów.	stepowy
2	Młodno	92,91	Gmina i Nadleśnictwo Cybinka: Obręb leśny Białków, oddz. 247a, 247b	Zachowanie torfowiska niskiego oraz fragmentu łąk z charakterystycznymi zespołami roślinnymi.	torfowiskowy
3	Mokradła Sułowskie	33,73	Gmina i Nadleśnictwo Rzepin; Leśnictwo Biskupice, około 1,5 km na zachód od wsi Sułów, oddz. 97,100,141	Ochrona i zachowanie rzadkich i ginących gatunków roślin i ptaków wodno - błotnych na zarastającym jeziorze i podtopionym kompleksie torfowisk.	torfowiskowy
4	Łęgi koło Słubic	397,94	Gmina Słubice w granicach następujących obrębów ewidencyjnych: 1.Świecko dz. nr 376 - 8,65ha, dz. nr 360 - 16,01ha, dz. nr 361 - 15,18ha, dz. nr 362 - 17,77ha, dz. nr 325 - 14,46ha, dz. nr 326 - 13,00ha, dz. nr 327 - 12,62ha, dz. nr 328 - 21,61ha; 2.Nowy Lubusz dz. nr 427/1 - 30,59ha, dz. nr 428/1 - 42,85ha, dz. nr 429 - 20,59 ha, dz. nr 430/1 - 31,38ha, dz. nr 431 - 31,45ha, dz. nr 432/1 - 42,33ha 3.miasto Słubice obręb ewidencyjny nr 1 dz. nr 433L- 21,71ha, dz. nr 434L - 26,14ha, dz. nr 435/1L- 31,60ha.	Ochrona i zachowanie kompleksu naturalnych i półnaturalnych ekosystemów łąkowych, wraz z zachodzącymi w nich procesami fluktuacji, sukcesji i regeneracji, typowych dla doliny wielkiej rzeki.	leśny

2.9.2 Parki krajobrazowe.

Park krajobrazowy jest obszarem chronionym ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe. Celem utworzenia parku jest zachowanie, popularyzacja i upowszechnienie jego wartości w warunkach racjonalnego gospodarowania. Wokół parku tworzy się otulinę zabezpieczającą obszar parku przed szkodliwym oddziaływaniem warunków zewnętrznych .

Na terenie powiatu słubickiego znajduje się część obszarów dwóch parków krajobrazowych.

Park krajobrazowy „Ujście Warty”. Park został utworzony w grudniu 1996 r. Położony w dolinach Odry i przyujściowego odcinka rzeki Warty. Celem ochrony jest zachowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych typowych dla dolin wielkich rzek oraz otaczających je krawędzi wysoczyzn. Park zajmuje obszar 28 483 ha, z tego 6 500 ha wchodzi w obszar powiatu. Na terenie Parku znajduje się zespół przyrodniczo-krajobrazowy Porzecze i 4 rezerwy przyrody: Słońsk, Pamięcin, Lemierzyce i Czaplina Lemierzycki.

Krześniński Park Krajobrazowy. Park został utworzony w lipcu 1998 r., obejmuje tereny pradoliny Odry i doliny Nysy Łużyckiej o dużych wartościach przyrodniczych i krajobrazowych. Park zajmuje obszar o powierzchni 8 546 ha, z czego 1 897 ha znajduje się w gminie Cybinka. Na terenie Parku znajduje się największe w Europie Środkowej skupisko bociana białego, co zostało uhonorowane otwarciem 26 kwietnia 2003 roku Muzeum Bociana Białego. oraz prowadzone są intensywne badania botaniczne.

2.9.4 Obszary chronionego krajobrazu.

Ochroną objęte są tereny o stosunkowo mało zniekształconym środowisku przyrodniczym. Chronią one nie tylko określone walory przyrodnicze i krajobrazowe, ale stanowią naturalną osłonę dla obiektów o wyższym cenzusie ochrony. Są również barierą przed groźną degradacją środowiska. Na terenie powiatu utworzono 5 takich obiektów:

Tab. 19 Zestawienie obszarów chronionego krajobrazu

Lp.	Nazwa obszaru	Powierzchnia ogólna obiektu [ha]	Powierzchnia i lokalizacja obiektu w powiecie słubickim	Powierzchnia i lokalizacja obiektu na obszarze innych gmin
1	11 A – Ośniańska Rytna z jeziorem Radachowskim	2.223	gmina Ośno Lubuskie - 150 ha	gmina Słońsk – 2.073 ha
2	11 B – Ośniańska Rytna	2.145	gmina Ośno Lubuskie -1.972 ha, gmina Rzepin - 173 ha	–
3	14 – Dolina Ilanki	7.864	gmina Cybinka - 1.138 ha, gmina Rzepin - 2.421 ha, gmina Słubice - 136 ha	gmina Torzym – 4.169 ha
4	15 – Słubicka Dolina Odry	14.075	gmina Cybinka - 4.673 ha, gmina Słubice - 9.174 ha, gmina Górzycza - 228 ha	–
5	16 – Puszcza nad Pliszką	32.244	gmina Cybinka - 6.359 ha	gmina Bytnica – 900 ha, gmina Maszewo – 4.200 ha, gmina Skape – 136 ha, gmina Torzym – 12.633 ha, gmina Łagów – 8.016 ha

2.9.5 Zespoły przyrodniczo - krajobrazowe.

Zespół przyrodniczo – krajobrazowy wyznacza się w celu ochrony wyjątkowo cennych fragmentów krajobrazu naturalnego oraz kulturowego, dla zachowania jego wartości estetycznych.

Na terenie powiatu (gmina Ośno Lubuskie) mamy dwa zespoły przyrodniczo-krajobrazowe o łącznej powierzchni 3 279 ha.

Uroczysko Ośniańskich Jezior. Obejmuje rynną dziewięciu jezior wraz z malowniczym krajobrazem polno-leśnym, położone w zachodniej części gminy. Zespół obejmuje obszar gruntów o powierzchni 2 046 ha. Jest to obszar o wybitnych i w dużym stopniu unikalnych wartościach krajobrazowych, posiadający bogatą szatę roślinną i dostarczający wielu wrażeń estetycznych. Główną osią uroczyska jest niezwykle malowniczy ciąg 9 jezior rynnowych. Ciąg ten rozpoczyna się na północy do jeziora Imielno, poprzez jeziora Bielawa, Odrzygoszcz, Mościenko, Grzybno, Kocioł, Czyste Małe, Czyste Wielkie kończąc na jeziorze bezimiennym, znajdującym się na południu od jeziora Czyste Wielkie.

Uroczysko Doliny Lenki. Obejmuje dolinę rzeki Lenki wraz z krajobrazem polno-leśnym, położone w północnej części gminy. Zespół ten obejmuje obszar gruntów o powierzchni 1 233 ha. Obszar ten w znacznej części (60,6 %) stanowią lasy, a także grunty orne wsi Lipienica. Oś uroczyska stanowi rzeczka Lenka i jej dopływy.

2.9.6 Użytki ekologiczne.

Użytki ekologiczne są formą ochrony indywidualnej. Są to obszary, często nieużytkowane gospodarczo, zasługujące na ochronę jako pozostałość ekosystemów mających znaczenie dla zachowania unikatowych zasobów genowych i typów środowisk takich jak: naturalne zbiorniki wodne, śródładowe i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów śródpolnych, bagna, torfowiska i starorzecza, skarpy i wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności itp. W powiecie słubickim za użytki ekologiczne uznano dotychczas obszary o łącznej powierzchni ok. 501,6 ha :

- w gminie Cybinka :
 - „Zapadliska Kopalniane” 13,93 ha w obrębie Sądów,
 - „Gęsie Bagna” 11,09 ha w obrębie Sądów,
 - „Gniewosz” 33,78 ha w obrębie Urad,
 - „Krawędź Doliny Pliszki I” 2,84 ha w obrębie Urad,
 - „Zapadliska Kopalniane II” 22,0 ha w obrębie Cybinka,
- w gminie Górzycza :
 - „Owczary I” 16,07 ha w obrębie Górzycza,
 - „Owczary II” 9,6 ha w obrębie Górzycza (2,4 ha) oraz w obrębie Pamięcin (7,2 ha),
 - „Laski II” 2,95 ha w obrębie Górzycza,
 - „Laski III” 3,25 ha w obrębie Górzycza,
 - „Przy Rowie” 15,91 ha w obrębie Górzycza,
 - „Polny” 8,76 ha w obrębie Czarnów,
 - „Długi” 0,3 ha w obrębie Górzycza,
 - „Długa Murawa” 8,33 ha w obrębie Czarnów,
 - „Murawka” 1,95 ha w obrębie Żabice,
 - „Wysokie Trawy” 7,47 ha w obrębie Żabice,
 - „Trawy” 8,96 ha w obrębie Żabice,
- w gminie Rzepin :
 - „Wokół Jeziora Popienko” 20,0 ha w obrębie Gajec,
 - „Oczko” 9,44 ha w obrębie Gajec,
 - „Przy Oczku” 2,39 ha w obrębie Gajec,
 - „Przy drodze” 4,11 ha w obrębie Gajec,
 - „Gajec” 7,06 ha w obrębie Gajec,
 - „Łąki” 8,03 ha w obrębie Gajec,
 - „Nad Ilanką” 7,74 ha w obrębie Gajec,
 - „Pola” 5,08 ha w obrębie Gajec,
 - „Wzdłuż Ilanki” 59,66 ha w obrębie Lubiechnia Wielka,
 - „Przy Ilance” 4,19 ha w obrębie Lubiechnia Wielka,
- w gminie Słubice :
 - „Bagna Biskupickie” 25,47 ha w obrębie Biskupice Nowe,
 - „Jezioro” 29,76 ha w obrębie Kunowice,
 - „Drzecińskie Bagna” 9,7 ha w obrębie Drzecin,
 - „Przy Torach” 15,3 ha w obrębie Drzecin,
 - „Rozległe Bagna nad Ilanką” 114,0 ha w obrębie Rybocice,
 - „Zakole” 7,57 ha w obrębie Drzecin,
 - „Długie Bagno” 4,96 ha w obrębie Biskupic Nowych.

2.9.7 Pomniki przyrody.

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska, o szczególnej wartości naukowej, kulturowej, historyczno-pamiętkowej i krajobrazowej, wyróżniające się indywidualnymi cechami wśród innych tworów przyrody.

W powiecie słubickim aktualnie zatwierdzone są następujące rodzaje pomników przyrody :

- ♦ drzewa pojedyncze - 30 obiekty,
- ♦ grupy drzew - 3 obiekty,
- ♦ aleje - 1 obiekt,
- ♦ przyroda nieożywiona (głazy narzutowe i skałki) - 2 obiekt
- ♦ inne (płat roślinności kserotermicznej, z ostnicą włosowatą Stanowisko Jelonka) - 2 obiekty.

Tab. 20 Wykaz pomników przyrody na terenie powiatu słubickiego

Lp.	Lokalizacja	Przedmiot ochrony
Gmina Cybinka		
1	Sądów	Dąb szypułkowy, obw. 550 cm, wys. 20 m
2	Sądów	Dąb szypułkowy, obw. 450 cm, wys. 20 m
3	Sądów	Dąb szypułkowy, obw. 600 cm, wys. 15 m
4	Sądów	Dąb szypułkowy, obw. 480 cm, wys. 25 m
5	Sądów	Grupa cisów (6), obw. 70-115 cm, wys. 16 m, wiek 270 lat
6	Cybinka	Dąb szypułkowy, obw. 460 cm, wys. 25 m, wiek 200 lat
7	Cybinka	Platan klonolistny obw. 480 cm, wys. 22 m, wiek 200 lat
8	Bieganów	Aleja dębów szypułkowych (56 szt.), obw. 270 – 365 cm, wys. 20 – 30 m, wiek 200 lat
9	Bieganów	Dąb szypułkowy, obw. 740 cm, wys. 25 m, wiek 300 lat
10	Maczków	Dąb szypułkowy, obw. 465 cm, wys. 25 m
11	Cybinka	Topola biała, obw. 565 cm, wys. 28 m
12	Maczków	Dąb szypułkowy, obw. 505 cm, wys. 27 m
13	Cybinka	Płat roślinności kserotermicznej z ostnicą włosowatą
14	Drzeńów	Dąb szypułkowy obw. 620 cm, wys. 20 m, wiek 500 lat
15	Drzeńów	Dąb szypułkowy obw. 400 cm, wys. 11 m, wiek 200 lat
16	Drzeńów	Dąb szypułkowy obw. 550 cm, wys. 13 m, wiek 500 lat
Gmina Rzepin		
1	Rzepin	Dąb szypułkowy obw. 560 cm, wys.19 m, wiek 600 lat
2	Nadleśnictwo Rzepin	Gr.drzew, 6 sosen posp., obw. 209-292 cm, wys. 24-32 m
3	Nadleśnictwo Rzepin	Dąb szypułkowy, obw. 450 cm, wys.31m
4	Nadleśnictwo Rzepin	Dąb szypułkowy, obw. 375 cm, wys.29 m
5	Nadleśnictwo Rzepin	Gr.drzew, 3 dęby szypułkowe, obw. 340, 394, 343 cm, wys. 20-21m, na drzewach występuje kozioróg dębosz
6	Nadleśnictwo Rzepin	Buk zwyczajny, obw. 360 cm, wys. 34 m
7	Nadleśnictwo Rzepin	Dąb szypułkowy, obw. 550 cm, wys. 25 m
8	Nadleśnictwo Rzepin	Dąb szypułkowy, obw. 380 cm, wys. 23 m
9	Rzepin, ul.Wojska Polskiego, posesja L.O.	Topola czarna, obw. 475 cm, wys. 27 m
10	Rzepin, ul.Wojska Polskiego, Szkoła Podstawowa	Dąb szypułkowy, obw. 402 cm, wys. 18 m
11	Rzepin, ul.Nadrzeczna	Wierzba biała odmiana płacząca, obw. 380 cm, wys.15 m
12	Wieś Gajec	Głaz narzutowy, obw. 1150 cm, wys. 200 m
13	Nadleśnictwo Rzepin	Wiąz szypułkowy, obw. 350 cm, wys. 32 m

14	Nadleśnictwo Rzepin	9 sosen pospolitych obw. 180 – 218 cm wys. 21 – 23 m
15	Rzepin, ul.Nadrzeczna	Topola czarna, obw. 410 cm, wys.15m
Gmina Ośno Lub.		
1	Nadleśnictwo Ośno Lubuskie, (Łabędzia Góra)	głaz narzutowy, obw. 710 cm,
2	Nadleśnictwo Ośno Lubuskie	stanowisko jelonka rogacza w 155 letnim drzewostanie dębowym, pow. 2,23 ha
3	Nadleśnictwo Ośno Lubuskie	dąb szypułkowy, obw. 400 cm, wys.25 m
Gmina Słubice		
1	Słubice, ul. Kopernika	dąb szypułkowy, obw. 420 cm, wys. 32 m
2	Słubice, ul. Wodna	dąb szypułkowy, obw. 432 cm, wys. 28 m
3	Słubice, Plac Wolności	dąb szypułkowy, obw. 350 cm, wys. 22 m
4	Słubice, ul. Sportowa przy stadionie	dąb szypułkowy, obw. 350 cm, wys. 15 m

2.10 Gospodarka odpadami.

Gospodarka odpadami komunalnymi na terenie powiatu słubickiego posiada charakter zorganizowany. Cztery gminy tj. Cybinka, Rzepin, Ośno Lubuskie i Górzycza należą do Celowego Związku Gmin CZG – 12 z siedzibą w Długoszynie, którego podstawą działania jest przygotowany w 2001 roku Kompleksowy Regionalny Program Gospodarki Odpadami (KRP GO). Pod koniec 2001 r. KRP GO uzupełniono „Koncepcją Edukacji Ekologicznej” (KEE), której zadaniem jest wspieranie programu oraz zwiększenie świadomości ekologicznej społeczeństwa. Na początku 2002 r. opracowano wspólny dla wszystkich gmin członkowskich „Regulamin utrzymania czystości i porządku w gminach członkowskich”, który ma na celu usystematyzowanie wszystkich działań podjętych przez gminy, w sposób jednolity na całym obszarze CZG-12. Odpady komunalne zbierane na terenie gmin członkowskich są wywożone do Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów w Długoszynie, gdzie podlegają segregacji, odzyskowi i unieszkodliwianiu przez składowanie. Przynależność do CZG – 12 umożliwiła zamknięcie i zrehabilitowanie składowiska odpadów komunalnych w Cybince oraz Ośnie Lubuskim oraz przygotowanie do rekultywacji składowiska w Górzycy i Lubiechni Wielkiej, gmina Rzepin.

Piąta gmina powiatu słubickiego – gmina Słubice w sierpniu 2003 roku wyraziła wolę przystąpienia do Celowego Związku Gmin CZG-12. Obecnie gmina Słubice deponuje odpady komunalne niesegregowane na czynnym składowisku odpadów komunalnych w Kunowicach, stanowiącym własność gminy, zarządzanym przez Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych w Słubicach. Na składowisko przyjmowane jest około 11 ÷ 13 ton / dobę odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne. Deponowane odpady składowane są warstwowo i regularnie zagęszczane. Po uformowaniu warstwy o grubości około 2 m przykrywane są warstwą ziemi. Nie są dopuszczone do składowania odpady niebezpieczne. Kwatery, w których deponuje się odpady są zabezpieczone geomembraną, zaś na ich dnie znajduje się system drenażu zbierający odcieki ze składowanych odpadów. Okresowo prowadzony jest monitoring wód podziemnych. Planuje się użytkowanie składowiska do 2009 roku.

Dla osiągnięcia celów założonych w polityce ekologicznej państwa, powiat słubicki opracowuje Plan Gospodarki Odpadami dla powiatu słubickiego na lata 2004 – 2011, który będzie zbieżny z Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Lubuskiego na lata 2003 – 2010 oraz Kompleksowym Regionalnym Programem Gospodarki Odpadami Celowego Związku Gmin CZG – 12.

3. Charakterystyka rolnictwa.

Użytki rolne stanowią 43 % ogólnej powierzchni powiatu słubickiego. Zdecydowaną większość stanowią gleby słabych klas od IV do VI, zaliczane do gleb kwaśnych lub lekko kwaśnych wymagających wapnowania. Mają one tę zaletę, iż są łatwe w uprawie. Oczywiście nie można zapominać o madach rzecznych, które występują na dawnych terenach zalewowych, obecnie chronionych wałami przeciwpowodziowymi i osuszonych systemami melioracyjnymi, reprezentujących kompleks pszenno-dobry. W waloryzacji przestrzeni rolniczej powiat słubicki wyróżnia się generalnie dużym udziałem gleb urodzajnych. Na pewno dużą rolę odgrywają tu zazwyczaj korzystne warunki klimatyczne oraz na ogół dobre stosunki wodno – gruntowe, chociaż występują gleby albo nadmiernie przesuszone (gleby lekkie na wysoczyznach), albo nadmiernie wilgotne (w dolinach). Korzystną cechą jest też znikomy stopień skażenia środowiska glebowego.

3.1 Struktura obszarowa gospodarstw rolnych.

Ogólna liczba indywidualnych gospodarstw rolnych w powiecie według wyników powszechnego spisu rolnego z 2002 r. wynosiła 2013 gospodarstwa. Średnia wielkość indywidualnego gospodarstwa rolnego wynosiła 8,8 ha i była prawie dwukrotnie wyższa niż krajowa.

Tab.21 Systematyka gospodarstw indywidualnych wg grup obszarowych i powierzchni użytków rolnych.

Indywidualne gospodarstwa rolne [ha]											
I - liczba gospodarstw p - powierzchnia użytków rolnych w ha	razem	1-2	2-3	3-4	4-5	5-7	7-10	10-15	15-20	20-50	50 i więcej
Miasta razem	391	82	26	6	6	21	14	10	4	7	6
I											
p	2035	117	64	20	26	123	117	124	70	184	1117
Gminy razem	1622	347	102	52	28	56	82	100	44	64	34
I											
p	15197	468	246	177	125	332	694	1204	759	1956	8914
Powiat	2013	429	128	58	34	77	96	110	48	71	40
I											
p	17232	585	310	197	151	455	811	1328	829	2140	10031

Indywidualne gospodarstwa rolne zajmowały 36,7 % ogólnej powierzchni użytków rolnych. Większość indywidualnych gospodarstw rolnych powiatu słubickiego występowało w grupach obszarowych do 5 ha, ale dysponowały one powierzchnią stanowiącą zaledwie 7,2 % powierzchni użytków rolnych zajmowanych przez indywidualne gospodarstwa rolne. Największą powierzchnię użytków rolnych zajmowały gospodarstwa z grupy obszarowej 50 i więcej ha, ale stanowiły one zaledwie 2 % ogólnej liczby gospodarstw. Najwięcej indywidualnych gospodarstw rolnych występowało w mieście i gminie Cybinka (najliczniejsza grupa gospodarstw z grupy obszarowej 1 – 2 ha). Natomiast największą powierzchnię zajmowały gospodarstwa w mieście i gminie Rzepin (największa powierzchnia gospodarstw z grupy obszarowej 50 i więcej ha).

3.2 Struktura użytków rolnych.

Użytki rolne w 2002 r. zajmowały ogółem powierzchnię 46 896 ha tj. około 43 % ogólnej powierzchni powiatu, w tym gospodarstwa indywidualne powierzchnię 17 232 ha, co stanowiło około 37 % ogólnej powierzchni użytków rolnych. Na łączną powierzchnię w/w użytków rolnych składały się: grunty orne, łąki, pastwiska, sady. Na łączną powierzchnię w/w użytków rolnych składały się: grunty orne, łąki, pastwiska, sady.

Tab.22 Struktura użytkowania gruntów.

POWIAT	Powie - rzchnia ogólna	Użytki rolne						Lasy i grunty leśne	Pozo- stałe grunty i nieużytki	w tym pod wodami użytko- wymi
		razem	grunty orne		sady	łąki	Past- wiska			
			razem	w tym pod zasiewami						
w hektarach										
OGÓLEM										
Razem miasta	17919	15238	10690	1300	37	348	1025	298	2383	-
Razem gminy	34121	31658	25538	20745	126	509	907	844	1619	-
Powiat	52040	46896	36228	22045	163	857	1932	1142	4002	-
w tym gospodarstwa indywidualne										
Razem miasta	2496	2035	1845	1201	19	149	22	7	454	-

Razem gminy	16093	15197	13483	10415	58	1259	397	210	686	-
Powiat	18589	17232	15328	11616	77	1408	419	217	1140	-

Z powyższego zestawienia widać, iż największy udział w strukturze użytkowania gruntów przez indywidualne gospodarstwa rolne mają grunty orne. Stanowią one 82,4 % ogólnej powierzchni gruntów użytkowanych przez te gospodarstwa.

Znaczącą rolę w strukturze użytkowania gruntów zajmują grunty będące w zasobie Agencji Nieruchomości Rolnej. Stosunkowo duża powierzchnia tych gruntów jest niezagospodarowana. Na obszarze 8209 ha grunty ANR są wyłączone z użytkowania, co stanowi ok. 32 % ogólnej powierzchni zasobów Agencji w powiecie oraz 8,2 % ogólnej powierzchni powiatu.

Poniżej w ujęciu tabelarycznym przedstawione są wielkości nie zagospodarowanych gruntów na terenie powiatu w poszczególnych gminach.

Tab.23 Zasoby ANR w powiecie słubickim

Gmina	Powierzchnia w zasobie [ha]		Powierzchnia zagospodarowana [ha]		Powierzchnia niezagospodarowana [ha]		
	Powierz. ogółem	Użytki rolne	Powierz. ogółem	Użytki rolne	Powierz. ogółem	Użytki rolne	Użytki nierolne
Cybinka	4863	4510	3541	3378	1322	1132	190
Górzycyca	7411	6865	4669	4412	2742	2453	289
Ośno Lub.	4167	3835	3650	3433	517	402	115
Rzepin	4149	3876	2800	2656	1349	1220	129
Słubice	5102	4396	2823	2557	2279	1839	440
Powiat	25692	23482	17483	16436	8209	7046	1163

3.3 Struktura produkcji rolnej.

3.3.1 Produkcja roślinna.

Produkcja roślinna prowadzona była na powierzchni ok. 21408 ha, z tego 11197 ha przypadło na gospodarstwa indywidualne.

Uprawy roślinne zajmowały :

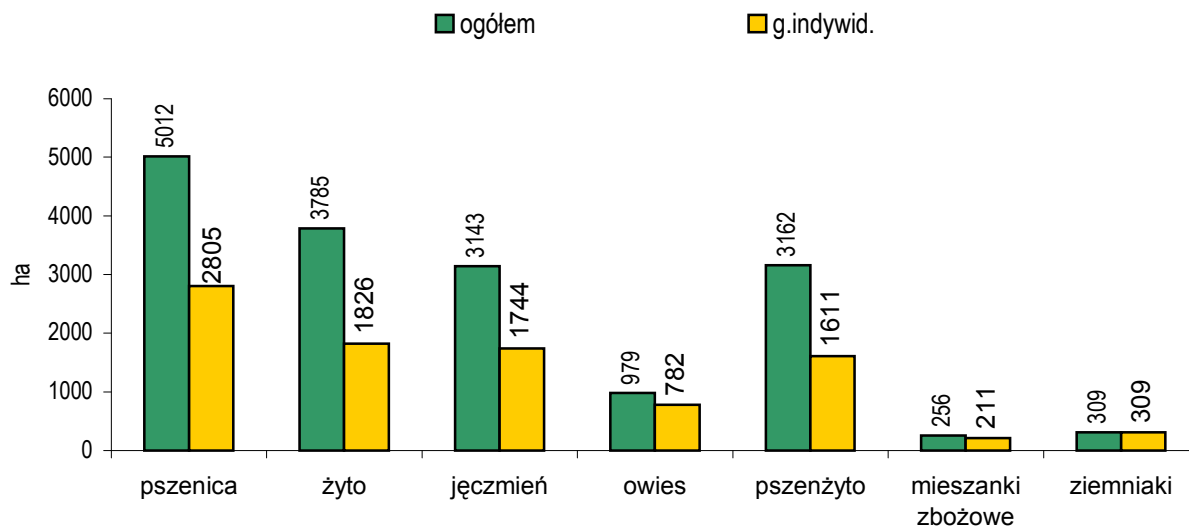
- ♦ uprawy okopowe pastewne - 41 ha (w tym gospodarstwa indywidualne - 17 ha),
- ♦ uprawy strączkowe pastewne - 84 ha (w tym gospodarstwa indywidualne - 43 ha),
- ♦ uprawy motylkowe pastewne - 663 ha (w tym gospodarstwa indywidualne - 43 ha),
- ♦ warzywa - 58 ha (w tym gospodarstwa indywidualne - 30 ha),

Liczbę gospodarstw oraz powierzchnię upraw poszczególnych zbóż według grup obszarowych w powiecie przedstawia poniższe zestawienie :

Tab.24 Grupy obszarowe powierzchni upraw

Wyszczególnienie o- ogółem i- w tym indywidualne gospodarstwa rolne	Liczba gospodarstw	Grupy obszarowe powierzchni upraw w ha									
		ogółem	poniżej 1	1-2	2-5	5-10	10-15	15-20	20-30	30-50	50 i więcej
Pszemica o	596	5012	97	103	267	271	161	93	133	216	3671
i	588	2805	97	103	267	265	161	93	133	216	1470
Żyto o	414	3785	37	86	262	231	158	65	225	136	2585
i	402	1826	37	86	262	231	158	65	170	75	742
Jęczmień o	304	3143	23	77	214	170	64	15	-	65	2515
i	296	1744	23	77	214	161	64	15	-	65	1125
Owies o	162	979	19	65	139	54	94	-	65	255	288
i	157	782	19	65	139	54	84	-	45	172	204

Pszonżyto	o	519	3162	76	80	232	197	168	102	160	122	2025
	i	508	1611	76	80	232	197	168	102	140	77	539
Mieszanki zbożowe	o	237	256	30	42	64	15	40	-	20	45	-
	i	236	211	30	42	64	15	40	-	20	-	-
Ziemniaki	o	885	309	195	70	32	12	-	-	-	-	-
	i	885	309	195	70	32	12	-	-	-	-	-

3.3.2 Produkcja zwierzęca.

Według spisu rolnego z 2002 roku na terenie powiatu było :

- ♦ 4 306 szt. fizycznych bydła, w tym krowy 1889 szt. (w tym gospodarstwa indywidualne 900 szt.),
- ♦ 39 514 szt. fizycznych trzody chlewnej, w tym w gospodarstwach indywidualnych 5018 szt.,
- ♦ 307 szt. fizycznych owiec (w całości w gospodarstwach indywidualnych),
- ♦ 115 szt. koni (w całości w gospodarstwach indywidualnych),
- ♦ 66 szt. kóz (w całości w gospodarstwach indywidualnych),
- ♦ 63 152 szt. drobiu (w tym w gospodarstwach indywidualnych 32 956 szt.).

Całość pogłowia bydła i trzody chlewnej wg danych z Urzędu Statystycznego w Zielonej Górze znajduje się w sektorze prywatnym. Spośród 4306 sztuk fizycznych bydła 1810 sztuk (tj. 42 %) należy do gospodarstw prywatnych własności krajowej, w tym 625 sztuk (tj. 34,5 %) jest własnością spółdzielni rolniczych, a 285 sztuk (tj. 15,7 %) należy do krajowych spółek prywatnych, a 900 sztuk (tj. 49,8 %) stanowi własność gospodarstw indywidualnych. Reszta pogłowia bydła – 2496 (tj. 58 %) znajduje się w gospodarstwach własności zagranicznej. W przypadku trzody chlewnej, spośród 39 514 sztuk fizycznych – 10 821 (tj. 27%) należy do gospodarstw prywatnych własności krajowej, z czego 4 739 sztuk trzody chlewnej (tj. 43,8 %) jest własnością spółdzielni produkcji rolniczej, a 1 064 (tj. 9,8 %) należy do krajowych spółek prywatnych. W gospodarstwach indywidualnych znajduje się 5 018 sztuk fizycznych trzody chlewnej (46,4 %). Pozostałą część pogłowia trzody chlewnej – 28 693 sztuki (tj. 73 %) znajduje się we własności gospodarstw zagranicznych.

3.4 Ludność związana z rolnictwem i jej aktywność ekonomiczna.

W powiecie słubickim (spis rolny 2002) w gospodarstwach domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego (działki rolnej) zamieszkiwało 6614 , co stanowiło 14,6 % ogółu ludności powiatu. Z wymienionej ogólnej liczby ludności związanej z rolnictwem w powiecie 76,5 % stanowiła ludność wiejska i 23,5 % - ludność miejska. Wśród 4 gmin miejsko - wiejskich największy odsetek ludności związanej z rolnictwem występował w gminie Cybinka, zaś najniższy w gminie Słubice.

Tab. 25 Gospodarstwa domowe z użytkownikiem gospodarstwa rolnego (działki rolnej) wg źródeł utrzymania.

Wyszczególnienie	Liczba gospodarstw domowych ogółem	Ludność w gospodarstwach domowych	Główne źródło utrzymywania gospodarstwa domowego						
			Praca w rolnictwie RAZEM	Praca najemna w rolnictwie RAZEM	Praca w rolnictwie na rachunek własny RAZEM	Praca w rolnictwie na rachunek własny w swoim gospodarstwie rolnym	Praca w rolnictwie na rachunek własny poza swoim gospodarstwem rolnym	Nie zarobkowe RAZEM	Źródło w tym emerytury
Miasta RAZEM	464	1552	50	19	31	31	-	161	96
Wieś	1143	5062	272	71	201	197	4	681	319
RAZEM									
Powiat RAZEM	1907	6614	322	90	232	228	4	842	415

Wśród 1907 gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego (działki rolnej) 16,9 % utrzymywało się tylko z pracy w rolnictwie, z czego 11,9 % z pracy wyłącznie w swoim gospodarstwie rolnym, a zaledwie 0,2 % poza swoim gospodarstwem rolnym. Niemal 22 % spośród wszystkich gospodarstw utrzymywało się z innych źródeł, w tym z emerytury.

Tab.25. Ludność w wieku 15 lat i więcej faktycznie zamieszkała w gospodarstwach domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego (działki) wg źródeł utrzymania.

Wyszczególnienie	Ogółem	Utrzymujący się z jednego źródła		Utrzymujący się z dwóch źródeł	Z liczby ogółem utrzymujący się głównie lub wyłącznie					Utrzymywani
		Razem	W tym z pracy w swoim gospodarstwie		Z pracy w swoim gospodarstwie	Z pracy poza swoim gospodarstwem		Z niezarobkowych źródeł		
						Razem	W tym na własny rachunek	Razem	W tym z emerytury	
Miasta razem	1 413	798	64	615	72	602	133	490	258	242
Wieś razem	3 984	2 032	499	1 952	560	1 191	114	1 687	632	533
Powiat	5 397	2 830	563	2 567	632	1 793	247	2 177	890	775

Struktura ludności faktycznie zamieszkałej w gospodarstwach domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego (działki rolnej) z punktu widzenia ekonomicznych grup wieku w powiecie przedstawiała się (podane w poniższej tabeli) wg spisu rolnego z 2002 roku następująco :

Tab.26. Struktura ludności wiejskiej.

Wyszczególnienie	Ogółem	W wieku				
		Przedprodukcyjnym	Produkcyjnym			Poprodukcyjnym
			razem	mobilnym	niemobilnym	
Razem miasta	1 793	465	1 032	669	363	296
Razem gminy	5 218	1 401	2 848	1 954	894	969
Powiat	7 011	1 866	3 880	2 623	1 257	1 265

Użytkownicy gospodarstw rolnych (działek rolnych) w przedziale wiekowym 40 - 49 oraz 65 i więcej lat stanowią blisko połowę (48,8%) ogólnej liczby użytkowników. Korzystnie wypadła na tle struktury w kraju struktura użytkowników indywidualnych gospodarstw rolnych pod względem poziomu wykształcenia. Z wykształceniem wyższym i średnim było 33,2% ogółu osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne przy krajowym udziale wynoszącym 19,8%; z wykształceniem zawodowym 25,1% (w kraju - 30,5%); z wykształceniem podstawowym i bez wykształcenia - 41,7% (w kraju 49,7). Wykształcenie typowo rolnicze posiadało tylko 14,8% ogółu użytkowników indywidualnych gospodarstw rolnych przy 11,3% w kraju. Gorsza zaś sytuacja była w zakresie użytkowników posiadających wyłącznie kursy rolnicze: powiat ślubicki - 25,6% liczby użytkowników; kraj 29,1%.

3.4. Rynek zbytu i producenci żywności.

Ostatnie lata charakteryzowały się bardzo niekorzystną koniunkturą dla producentów i przetwórców surowców rolniczych. Na rynku rolnym występowała nadwyżka podaży nad popytem, czego efektem był znaczący spadek cen produktów rolniczych. Oznaczało to pogorszenie warunków opłacalności produkcji w rolnictwie i sytuacji dochodowej ludności rolniczej. Poniżej w tabelach 24 i 25 przedstawiono odpowiednio wykaz podmiotów zajmujących się skupem produktów rolnych oraz produkcją rolniczą na terenie powiatu ślubickiego:

Tab.28 Wykaz podmiotów zajmujących się produkcją rolniczą w 2002 roku

Lp.	Jednostka produkująca żywność	Gmina	Rodzaj prowadzonej produkcji
1.	Provimi Polska Bieganów Sp. z o.o.	Cybinka	- hodowla trzody chlewnej i bydła - uprawa zbóż
2.	Gospodarstwo Rolne Hodowli Pstraga w Koziczynie	Cybinka	- hodowla pstraga
3.	Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna „Nowa Wieś” w Golicach	Ślubice	- hodowla trzody chlewnej i bydła - uprawa zbóż
4.	Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna „Nadodrze” w Kunowicach	Ślubice	- uprawa zbóż
5.	Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna „MASYW” w Rybocicach	Ślubice	- uprawa zbóż
6.	Przedsiębiorstwo Rolno-Handlowe „GROPOL” Sp. z o.o. w Górzycy	Górzycyca	- uprawa zbóż
7.	Przedsiębiorstwo Rolno- Handlowe „FEMAR” Sp. z o.o. w Łaskach Lubuskich	Górzycyca	- uprawa zbóż
8.	Gospodarstwo Rolne Żabice „KEBROL” Sp. z o.o.	Górzycyca	- uprawa zbóż
9.	Korporacja Łowiecka „Maniszewo”	Rzepin	- hodowla bażanta
10.	„NOVODOM” Sp. z o.o. Radów	Rzepin	- upraw zbóż
11.	Przedsiębiorstwo Rolno –Przemysłowe „SMOGÓRY” Sp. z o.o. w Smogórach	Ośno Lubuskie	- produkcja roślinna, - hodowla bydła i trzody chlewnej
12.	Poland Netherland Company „PONECO” Sp. z o.o. w Radachowie	Ośno Lubuskie	- produkcja roślinna, - tucz brojlerów
13.	Agrokultura Sp. z o.o. Sienno	Ośno Lubuskie	- produkcja roślinna
14.	Baka Sp. z o.o. Radachów z siedzibą w Sulęcinie ul. Okopowa 5a	Ośno Lubuskie	- hodowla nerek

Tab.29 Wykaz podmiotów skupujących produkty rolne w 2002 roku.

Lp.	Jednostka skupująca	Gmina	Rodzaj skupowanego surowca
1.	Przedsiębiorstwo Rolno-Przemysłowe „Smogóry” Sp. z o.o. w Smogórach	Ośno Lubuskie	skup zbóż i rzepaku
2.	Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna „Nowa Wieś” w Golicach	Ślubice	skup zbóż skup żywca

3.	Masarnia S.C. Brzezińska Teresa i Jan	Cybinka	skup trzody chlewnej
4.	Provimi Polska Bieganów Sp. z o.o.	Cybinka	skup zbóż

4. Infrastruktura społeczna.

4.1 Analiza demograficzna.

Powiat słubicki wyróżnia się stosunkowo niską gęstością zaludnienia 47 na 1 km². Dla porównania w Polsce gęstość zaludnienia na 1 km² wynosi 124, w województwie lubuskim 72. Ponadto powiat słubicki należy do regionów o wyższym od średniej krajowej przyroście naturalnym, który w roku 2002 wyniósł odpowiednio :

- ♦ w Polsce 0,1 na 1000 mieszkańców
- ♦ w województwie 0,78 na 1 000 mieszkańców
- ♦ w powiecie 2,29 na 1 000 mieszkańców.

Wielu młodych ludzi wyjeżdżających na studia do innych miast nie wraca już do Słubic. Saldo migracji w powiecie słubickim jest większe niż średnia krajowa :

- ♦ w Polsce – 0,3
- ♦ w województwie – 0,1
- ♦ w powiecie – 0,5.

Tabela 26 i 27 przedstawia liczbę ludności z podziałem na mężczyzn i kobiety. Jak wynika z tabel w powiecie słubickim na 100 mężczyzn przypadają 105 kobiety. Najwięcej kobiet zarejestrowano w gminie Słubice, gdzie na 100 mężczyzn przypada ich 110. Na podstawie tych danych można wywnioskować, iż przynajmniej w gminie Słubice powinno się rozwijać rynek pracy dla kobiet.

Tab.30 Liczba ludności z podziałem na gminy.

Gmina	Ogółem				W tym kobiety			
	2001 r.	%	2002 r.	%	2001 r.	%	2002 r.	%
Cybinka	6 782	14,2	6 745	14,4	3 374	14,0	3 364	14,0
Ośno Lub.	6 288	13,2	6 271	13,4	3 155	13,1	3 148	13,2
Rzepin	10 297	21,6	9 819	21,0	5 052	20,9	4 919	20,5
Słubice	20 087	42,1	19 801	42,3	10 431	43,2	10 397	43,4
Górzycyca	4 219	8,9	4 146	8,9	2 121	8,8	2 109	8,8
Powiat	47 673	100	46 782	100	24 133	100	23 937	100

Tab.31 Liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn.

Gmina	Liczba mężczyzn		Kobiety na 100 mężczyzn	
	2001 r.	2002 r.	2001 r.	2002 r.
Cybinka	3 408	3 381	99	99
Ośno Lubuskie	3 133	3 123	101	101
Rzepin	5 245	4 900	96	100
Słubice	9 656	9 404	108	111
Górzycyca	2 098	2 037	101	104
Powiat	23 540	22 845	102	105

4.2 Analiza rynku pracy i bezrobocia.

Przemiany gospodarcze ostatnich lat w istotny sposób wpłynęły na sytuację panującą na rynku pracy. Powiat słubicki należy do bardzo szybko przekształcających się regionów. Transformacja gospodarcza przejawia się głównie w bardzo wysokiej aktywności inwestorów zagranicznych (małych i średnich firm). Pojawiła się duża grupa ludzi pracujących na własny rachunek głównie w sferze handlu i usług. Zjawisko to zaobserwowaliśmy szczególnie w gminach obecnego powiatu słubickiego. Powiat słubicki kwalifikuje się do grona 20% najlepszych

powiatów w kraju w zakresie transformacji (wg Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową z Gdańska) z punktu widzenia :

- ♦ liczby pracujących na 10 tys. mieszkańców,
- ♦ dynamiki spółek z kapitałem zagranicznym na 10 tys. mieszkańców ,
- ♦ dynamiki liczby zakładów osób fizycznych na 10 tys. mieszkańców .

W powiecie słubickim większość instytucji, dzięki przygranicznemu położeniu, posiada charakter ponadregionalny lub międzynarodowy, dzięki czemu w znacznym stopniu koncentrują się na przyciąganiu kapitału zagranicznego. Ze względu na charakter prowadzonej działalności w powiecie występują zarówno instytucje finansowe, instytucje doradcze, informacyjne i szkoleniowe, stowarzyszenia gospodarcze, agencje rozwoju regionalnego, jak i instytucje promocyjne. Dogodne położenie powiatu przyciąga zachodnich inwestorów. W powiecie słubickim zarejestrowanych jest 161 spółek z udziałem kapitału zagranicznego. Do największych inwestorów należą : Steinpol sp. z o.o. z Rzepina, Provimi Bieganów sp. z o.o. w Bieganowie i firmy lokujące się w Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej

Poniżej przedstawiono analizę lokalnego rynku pracy, która została opracowana na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy . Analizie poddano sytuację na rynku pracy w poszczególnych gminach i w całym powiecie w okresie od 01 stycznia do 30 czerwca 2003 roku .

Zatrudnienie. W powiecie słubickim największą grupę stanowią ludzie w wieku produkcyjnym, czyli tacy, którzy pracują lub są zdolni do pracy. Dzieci i młodzież do lat 18-tu stanowią 28,4 % ogółu ludności w powiecie, natomiast ludzie starsi niezdolni do pracy 11,5%.

Tab.28. Ludność powiatu słubickiego w rozbiciu na wiek przedprodukcyjny, produkcyjny i poprodukcyjny.

Ogółem	W wieku		
	Przedprodukcyjnym	Produkcyjnym	Poprodukcyjnym
47.195	13 416	28 360	5 419
co stanowi	28,4%	60,1%	11,5%

Zawarte poniżej w tabeli 29 dane dotyczące struktury zatrudnienia obejmują działy o najwyższym udziale i klasyfikują łącznie 65,7% ogółu pracujących. W zestawieniu obok rolnictwa nie uwzględniono zatrudnienia w części szeroko rozumianego sektora usług (sektor III) np. w edukacji, administracji, służbie zdrowia, finansach, instytucjach bezpieczeństwa publicznego itp. Osoby zatrudnione w tym coraz ważniejszym sektorze uwzględnione są w danych liczbowych zawartych w kolumnie „ogółem” poniższej tabeli.

Tab.29. Struktura zatrudnienia uwzględniająca podstawowe działy.

Gminy	Pracujący w działach gospodarki narodowej				
	Ogółem	Przemysł	Budownictwo	Handel i naprawa	Transport, składowanie i łączność
Cybinka	1 004	595	23	2	40
Górzycyca	487	105	4	42	26
Ośno Lub.	952	298	61	84	20
Rzepin	3 254	573	175	199	1 113
Słubice	6 576	881	542	557	1 472
Powiat	12 273	2 452	805	884	2 671

Ze względu na przygraniczne położenie powiatu oraz dostęp do głównych linii transportowych (samochodowa, kolejowa, wodna) zakłada się, że w dalszym ciągu wzrastać będzie zatrudnienie w sektorze usług (serwisy samochodowe, transport, obsługa, składowanie itd.). Jednocześnie w dalszym ciągu zmniejszeniu ulegać będzie zatrudnienie w rolnictwie. Obok głównych tendencji wiąże się to z relatywnie niską jakością gleb w powiecie słubickim.

Tabela 30 przedstawia rodzaje zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w powiecie słubickim (stan na 30.06.2003 r.).

Tab.34 Rodzaje podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w powiecie słubickim.

Ogółem		4969
Sektor	Publiczny	313
	Prywatny	4656
Osoby fizyczne		3 713
Spółki cywilne		298
Przedsiębiorstwa państwowe		1
Spółdzielnie		31
Spółki prawa handlowego		348
1. Akcyjne:		4
w tym z udziałem kapitału zagranicznego		1
2. Z ograniczoną odpowiedzialnością:		324
w tym z udziałem kapitału zagranicznego		210

W Słubicach działają dwa przygraniczne Targowiska Miejskie, będące obecnie największymi „zakładami pracy”.

Na terenie powiatu odnawia się gospodarka rolna. Uprawa ziemi, z której do tej pory utrzymywała się duża liczba mieszkańców powiatu, może okazać się ryzykowna. Część z poprzednio istniejących uspołecznionych gospodarstw rolnych przeszła zmiany organizacyjno-własnościowe i powoli rozwijają produkcję rolną. Do zakładów tych należy zaliczyć przede wszystkim Provimi Bieganów sp. z o.o. w Bieganowie, a także m.in. Zakład Rolny PONECO w Radachowie, ZR Radów w Radowie, ZR Drzeńsko w Drzeńsku, Zakład Rolny w Kowalowie, Zakład Rolny w Drzeniewie, Bieganowie, RSP w Kunowicach i Golicach.

Bezrobocie. Stopa bezrobocia w powiecie należy do średnich i na 30 czerwca 2003 roku wynosiła 25,5%. Największe bezrobocie panuje w rolniczej gminie Górzycy 32,2% a najmniejsze w gminie Rzepin 21,6 %. Liczba zatrudnionych osób w powiecie wynosi 13,1 tys. , natomiast bezrobotnych 5166, gdzie 2623 stanowią kobiety. Największą obecnie grupę osób bez pracy stanowią ludzie młodzi w wieku od 18 do 30 lat. Sytuację bezrobocia przedstawiają kolejno tabele :

Tab.35 Dane o bezrobociu w powiecie.

Gmina	Liczba bezrobotnych wg stanu na 30 czerwca 2003 r.						Stopa bezrobocia w %
	Ogółem	Kobiety	W tym				
			Bez prawa do zasiłku		Poprzednio pracujący		
			Ogółem	w tym kobiety	Ogółem	w tym kobiety	
Cybinka	743	375	605	326	560	273	31,6
Górzycy	544	273	450	246	408	189	32,2
Ošno lub.	767	398	624	360	600	307	29,7
Rzepin	969	498	775	411	779	384	21,6
Słubice	2143	1079	1758	881	1625	812	23,8
Powiat	5166	2623	4212	2224	3972	1965	25,5

Tab.36 Nowo zarejestrowani bezrobotni w Powiatowym Urzędzie Pracy na dzień 30 czerwca 2003 r.

Ogółem	W tym dotychczas :		
	Pracujący	Nie pracujący	Absolwenci
2271	1647	624	237

Tab. 37 Liczba ofert pracy pozyskanych przez Powiatowy Urząd Pracy.

Liczba ofert pracy pozyskanych w okresach:					
I kwart. 2002 r.	II kwart. 2002 r.	Czerwiec 2002 r.	I kwart. 2003 r.	II kwart. 2003 r.	Czerwiec 2003 r.
289	418	137	267	404	194

Z powyższych tabel wynika, że w porównaniu do roku poprzedniego liczba ofert pracy znacznie zmalała. Przez ostatnie lata w powiecie słubickim ważnym czynnikiem łagodzącym skutki likwidacji miejsc pracy w większości zakładów przemysłowych i rolniczych był szybki rozwój przygranicznego handlu bazarowego. Ostatnio jednak zauważa się znaczny spadek obrotów handlu bazarowego, co wpływa także na zwiększenie ilości bezrobotnych w powiecie.

Z uwagi na zmniejszające się zainteresowanie i spadek liczby kupujących zza Odry zmniejsza się liczba osób zajmujących się handlem. Władze samorządowe zdają sobie sprawę, że oparcie gospodarki powiatu tylko o korzyści płynące z przygranicznego handlu mogą okazać się zawodne, dlatego większa uwaga władz samorządowych jest skierowana na Kostrzyńsko-Słubicką Specjalną Strefę Ekonomiczną i tworzenie nowych miejsc pracy.

4.3 Oświata i nauka.

Powiat zgodnie z ustawą o samorządzie terytorialnym prowadzi szkolnictwo ponadgimnazjalne (ponadpodstawowe do 2001 r.), szkoły specjalne, poradnie psychologiczno-pedagogiczne. Na terenie powiatu słubickiego istnieją wszystkie przewidziane w strukturze oświatowej jednostki od żłobka do uczelni wyższych. Zmiany strukturalne w szkolnictwie oraz sposób finansowania oświaty wynikający z obowiązujących przepisów prawa, powodują potrzebę dostosowania pracy szkół do nowych uwarunkowań. Dotyczy to wszystkich jednostek oświatowych, a szczególnie pracy internatów i Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Słubicach.

Efektom zmian w systemie oświaty, wynikających z reformy edukacji, jest między innymi to, że samorządy dużo sprawniej zajmują się sprawami bytowymi szkół, lepiej organizują pracę, sprawniejsze są działania gospodarcze i finansowe jednostek oświatowych.

W roku 1999 decyzją wojewody lubuskiego powiat słubicki przejął bazę jednostek oświatowych. Ogólnie można stwierdzić, że stan techniczny obiektów szkolnych był niezadawalający. Obiekty wymagały dużych nakładów finansowych na remonty. Jedynie stan obiektów Zespołu Szkół Leśnych w Staroście jest dobry. Internaty szkół w Słubicach i Ośnie Lub. wymagały remontów.

W latach 1999-2003 przystosowano internat Zespołu Szkół Ekonomiczno – Rolniczych dla potrzeb Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Słubicach, a internat Zespołu Szkół Technicznych dla potrzeb Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Słubicach. Dokonano wymiany C.O. i remontu lewego skrzydła internatu Zespołu Szkół Ekonomicznych w Ośnie Lubuskim. W obiektach szkolnych przeprowadzono wiele innych remontów, zwracając uwagę na naprawę dachów, wymianę okien i remont pomieszczeń sanitarnych.

Kierunki kształcenia oraz planowanie naboru do klas pierwszych szkół ponadgimnazjalnych jest uzależnione od ilości młodzieży w szkołach podstawowych. Prognozy sięgające 2020 r. (dane na podstawie publikacji „Prognozy ludności Polski wg województw w latach 1998 – 2020” GUS 1997 r.) wskazują na obniżenie się udziału ilości dzieci i młodzieży do lat 18 wśród ludności powiatu.

Dużym problemem szkół są trudności w zatrudnianiu nauczycieli języków obcych. Braki w obsadzie wolnych etatów nauczycielskich są zaspakajane przez zatrudnianie emerytów. Ważne zadania w zakresie orzecznictwa i poradnictwa oświatowego realizuje Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Słubicach.

Na terenie Słubic na rzecz oświaty i nauki pracuje Zakład Doskonalenia Zawodowego w Gorzowie Wlkp. z Ośrodkiem Kształcenia Zawodowego w Słubicach ul. Sienkiewicza 28. Działalność szkoleniowa Ośrodka Kształcenia Zawodowego w Słubicach uzupełnia potrzeby szkoleniowe osób dorosłych w formie kursów

w zakresie rachunkowości i finansów o uprawnieniach szkoły publicznej oraz kursów przygotowawczych do egzaminów z zakresu programu liceum ogólnokształcącego.

Tab. 35 Stan szkolnictwa ponadpodstawowego i Ośrodka Szkolno - Wychowawczego na dzień 1 września 2003 r.

W formułowaniu strategii powiatu słubickiego nie można pominąć stanu ilościowego uczniów i szkół podstawowych oraz przedszkoli.

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba etatów pracowników pedagogicznych	Liczba etatów pracowników administracyjnych i obsługi
1	Zespół Szkół Licealnych Liceum Ogólnokształcące Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych	484	19	36,47	10,36
2	Zespół Szkół Ekonomiczno-Rolniczych Technikum 4-letnie Liceum Ekonomiczne Liceum 5-letnie Technikum Rolnicze Liceum Techniczne Liceum 3-letnie	570	20	44,33	15
	Internat	50		2	7,88
3	Zespół Szkół Technicznych Liceum Zawodowe Liceum Techniczne Technikum 5-letnie Technikum 3-letnie Liceum Profilowane Zasadnicza Szkoła Zawodowa Szkoła Policealna Publiczne Gimnazjum dla Dorosłych	668	24	49,83	9,08
	Internat	90		4,90	10,50
4	Zespół Szkół Ekonomicznych Technikum 4-letnie Liceum 5-letnie Liceum Handlowe Liceum Techniczne Zasadnicza Szkoła Zawodowa Szkoła Policealna	454	17	30,50	8,92
	Internat	40		2,47	7,75
5	Zespół Szkół Leśnych Technikum 5-letnie Technikum 4-letnie Zasadnicza Szkoła Zawodowa Szkoła Policealna	365	13	30,86	13,50
	Internat	301		5,10	14,75

6	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Szkoła Podstawowa Gimnazjum Zasadnicza Szkoła Zawodowa	131	10	32,44	7,49
	Internat	40		5,10	

Tab. 39 Szkolnictwo gimnazjalne (stan na dzień 24 stycznia 2003 r.).

Lp.	Nazwa gimnazjum	Wykaz uczniów gimnazjum wg roczników kończących szkołę		
		2002/2003	2003/2004	2004/2005
1.	Publiczne Gimnazjum w Górzycy	52	74	64
2.	Publiczne Gimnazjum w Cybince	91	122	122
3.	Publiczne Gimnazjum w Kowalowie	38	52	37
4.	Publiczne Gimnazjum nr 1 w Słubicach	184	208	200
5.	Publiczne Gimnazjum nr 2 w Słubicach	93	80	87
6.	Publiczne Gimnazjum w Ośnie Lub.	107	97	126
7.	Publiczne Gimnazjum w Rzepinie	122	115	121
8.	Gimnazjum Specjalne w Słubicach	15	25	19

4.4 Kultura i sztuka.

Po 1945 roku społeczeństwo ziem powiatu słubickiego stanowiło konglomerat różnych lokalnych tradycji oraz wzorców kulturowych. W celu integracji społecznej ludzi, wyrwanych często z rodzinnej tradycji i obyczajów oraz posługujących się różnymi językami, podjęto działania, które zmierzały do stworzenia nowej tożsamości kulturowej i historycznej tak odmiennych środowisk. Na kształtowanie nowych więzi kulturowych wpłynęły powstające w tym czasie placówki oświatowo-wychowawcze, biblioteki, domy kultury, a także instytucje kościelne.

Obecnie głównymi organizatorami działalności kulturalnej są samorzady gminne i miejskie, które dysponują bazą materialną oraz środkami finansowymi, niezbędnymi w realizacji zadań z tego zakresu.

W środowiskach wiejskich powiatu słubickiego życie kulturalne skupia się przeważnie wokół świetlic, filii bibliotek publicznych oraz punktów bibliotecznych. Duże znaczenie w życiu kulturalnym środowisk odgrywają istniejące placówki oświatowe z doświadczoną kadrą dydaktyczną. Na bazie tych jednostek organizuje się imprezy szkolne oraz środowiskowe. W ramach zajęć szkolnych i pozaszkolnych prowadzona jest szeroka działalność o charakterze kulturalno-oświatowym, powstają zespoły muzyczne i grupy teatralne.

Położenie przygraniczne powiatu słubickiego stwarza możliwość dostępu do szerokiej oferty korzystania z różnych form działalności kulturalnej w ramach współpracy transgranicznej. Ogromną rolę w tym zakresie odgrywa Uniwersytet Viadrina we Frankfurcie oraz dynamicznie rozwijające się Collegium Polonicum w Słubicach.

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Słubicach, jako jedna z nielicznych w województwie, na podstawie porozumienia zawartego pomiędzy Zarządami Miejskim i Powiatowym w dniu 20 maja 1999r., przejęła zadania biblioteki powiatowej. Oto niektóre z nich :

- stworzenie powiatowego centrum informacji oraz systemu pośrednictwa i doboru zbiorów bibliotecznych,
- ukształtowanie powiatowego systemu opieki instrukcyjno-metodycznej;
- przygotowanie podstaw organizacyjnych automatyzacji usług bibliotecznych, doradztwo w zakresie doboru sprzętu i oprogramowania,
- stworzenie w obrębie sieci powiatowej systemu zaopatrzenia i obiegu poszczególnych kategorii zbiorów, zwłaszcza tzw. „książek mówionych”, zbiorów nieksiążkowych (płyt, kaset, wideokaset, zbiorów multimedialnych, gier edukacyjnych, itp.), zbiorów literatury naukowej i popularnonaukowej,
- tworzenie bibliografii terytorialnej o zasięgu powiatowym,
- umacnianie funkcji bibliotek publicznych w środowiskach miejskich i wiejskich.

Zabytki. Najbogatszą w zabytki gminą powiatu słubickiego jest **Ośno Lubuskie**, w którym do dziś zachowały się:

- ◆ Ratusz Miejski z 1544 roku wybudowany w stylu neogotyckim
- ◆ kaplica św. Gertrudy z 1450r.
- ◆ mury obronne wzniesione w 1477 roku. Posiadają 12 baszt i otaczają miasto na odcinku 1350 m.
- ◆ kościół św. Jakuba pochodzący z 1298 roku z późnorenesansowym polichromowanym ołtarzem, amboną z 1619 roku oraz kamienną chrzcielnicą z 1627 roku.

Ciekawymi obiektami ze względu na architekturę są ponadto kościoły średniowieczne w Gronowie, Połęcku, Siennie i Świnarach, jak również kościół w Radachowie, przedstawiający typ architektury charakterystyczny dla zborów protestanckich XVIII w.

Walory turystyczne gminy **Górzycza** podnoszą z kolei, znajdujące się na jej terenie, zabytkowe kościoły w Radówku, Laskach oraz Czarnowie.

W **Cybince** na uwagę zasługuje kościół parafialny z XVIII wieku, dwa Cmentarze Żołnierzy Radzieckich – oficerski przy ulicy Lwowskiej oraz żołnierski przy ulicy Białkowskiej, pałac klasycystyczny w Maczkowie z XVIII wieku oraz kościół filialny z 1712 roku i zespół dworski neobarokowy w Radzikowie.

Do ciekawszych zabytków gminy **Rzepin** należą kościoły z XIII/XIV wieku w Rzepinie, Kowalowie i Lubiechni Małej, a szczególnie ratusz z zachowanym pierwotnym układem urbanistycznym rynku, młyn wodny, dworki oraz zespół budynków sanatoryjnych w Staroście, dziś siedziba Zespołu Szkół Leśnych w Staroście .

4.5 Turystyka i sport.

Turystyka. Przygraniczne położenie powiatu, duże zalesienie z walorami Puszczy Rzepińskiej, lasy pełne zwierzyny i runa leśnego, a także rzeźba terenu z malowniczo położonymi jeziorami, to główne bogactwo turystyczne powiatu. Dużym atutem turystycznym jest nieskażone przemysłem środowisko przyrodnicze. Istotne znaczenie dla turystyki stałej i przejazdowej ma także bliskość Berlina, trzy mosty graniczne i dobry układ komunikacyjny. Bardzo dobre połączenia drogowe i kolejowe powodują, że powiat słubicki odwiedzają goście z kraju jak i z zagranicy. Jesienią często można spotkać w lasach na grzybobraniu mieszkańców z dalekiego Śląska. W obecnych czasach przy planowaniu rozwoju turystyki nie można ominąć tak ważnych instytucji i obiektów jak :

- Park Narodowy w Chyrcynie;
- Muzeum Łąki w Owczarach;
- Muzeum Bociana Białego w Kłopotcie;
- Krzesiński Park Narodowy;
- Puszcza Rzepińska.

Zagraniczna turystyka przyjazdowa. W opinii Instytutu Turystyki z Poznania przyjazdy na nasze tereny turystów zagranicznych w celach turystycznych, miały tendencję spadkową. Wzrasta natomiast liczba przejeżdżających w celach służbowych lub interesach. Zdecydowana większość turystów zagranicznych przyjeżdża indywidualnie, spada zainteresowanie usługami biur podróży. Turyści zagraniczni korzystają coraz częściej z noclegu w hotelach i pensjonatach. Spada odsetek osób, nocujących u krewnych i rodzin.

Szczególnie ważnym segmentem potencjalnych turystów ze względu na ich liczebność i siłę nabywczą są goście zagraniczni, przekraczający granicę w Słubicach. Ze względu na niewielką odległość od Kostrzyna należy też wziąć pod uwagę turystów przekraczających granicę w Kostrzynie n/O.

Osoby przekraczające granicę w powiecie słubickim stosunkowo rzadko korzystają z bazy wypoczynkowo-turystycznej, zlokalizowanej na terenie powiatu. Niewątpliwie ma to związek z ruchem tranzytowym i małym ruchem przygranicznym, w celach handlowych. Najliczniej odwiedzającymi były woj. gorzowskie turystami zagranicznymi są Niemcy, obywatele z krajów byłego ZSRR, Duńcy i Holendrzy.

Instytut Turystyki przeprowadził ankietę wśród mieszkańców Polski dotyczącą preferencji wyboru miejsc wypoczynku. Istotnymi czynnikami wyboru miejsc wypoczynku są: „niskie ceny” (49,2%), „warunki zakwaterowania, noclegi” (38,0%), „woda, kąpiele” (33,7%).

Obecna baza turystyczna jest mało konkurencyjna pod względem ofert wypoczynku i rekreacji.

W promowaniu powiatu słubickiego duże znaczenie mają stowarzyszenia turystyczno-kulturalne. Do najbardziej wyróżniających się należą: Lubuski Klub Przyrodników z siedzibą w Świebodzinie i Euroregion Pro Europa Viadrina.

Lubuski Klub Przyrodników (LKP) jest organizacją pozarządową, której zadaniem statutowym jest ochrona przyrody. Do zadań klubu, w zakresie ochrony przyrody, należy m.in. realizacja projektu WWF „Zielona Wstęga

Odra – Nysa”. W ofercie muzeum, prócz ekspozycji wystawowych, dotyczących ekosystemów trawiastych świata, Polski oraz terenów w pobliżu Warty i okolic Owczar powstaje ogródek botaniczny. Ponadto istnieje możliwość noclegu w warunkach zbliżonych do schroniska i możliwość skorzystania z zajęć edukacyjnych. Oferta muzealna skierowana jest do osób z zainteresowaniami przyrodniczymi. W zamierzeniach Lubuskiego Klubu Przyrodników, dotyczących zrównoważonego rozwoju regionalnego, jest wspieranie form turystyki przyjaznej środowisku, a więc turystyki rowerowej, pieszej i agroturystyki oraz stworzenie modelowych gospodarstw rolnych.

Euroregion „Pro Europa Viadrina” został utworzony 21.12.1993 roku. Celem działalności Euroregionu jest współpraca transgraniczna i rozwój regionu granicznego.

Do zadań euroregionu związanych z turystyką należy :

- ♦ zmniejszenie deficytu informacyjnego w regionie,
- ♦ wymiana ofert turystycznych dla poszczególnych grup (młodzież, rodziny, seniorzy),
- ♦ opracowanie ofert oraz wprowadzenie na rynek wspólnych programów turystycznych,
- ♦ wspólny udział w ponadregionalnych targach turystycznych.

Projekty transgraniczne, koordynowane przez euroregion, finansowane są ze środków unijnych Interreg II dla strony niemieckiej i ze środków Phare – CBC dla polskich członków euroregionu.

Naturalne walory przyrodnicze decydują o tym, że powiat słubicki jest atrakcyjnym obszarem do wypoczynku, uprawiania sportu, rekreacji oraz turystyki pieszej i rowerowej.

Sport. W powiecie zarejestrowanych jest 12 stowarzyszeń sportowych łącznie z klubami uczniowskimi. Do najbardziej wyróżniających się pod względem osiągnięć należą: LKS „Lubusz” Słubice, MKS „Polonia” Słubice i LKS „Bizon” Bieganów.

Lubuski Klub Sportowy „Lubusz” powołany został w 1980 roku. Działalnością swoją klub obejmuje młodzież z terenu byłego województwa gorzowskiego. Aktualnie z klubem współpracują nauczyciele i trenerzy ze Słubic, Strzelec Krajeńskich, Międzyrzecza, Sulęcina. Główną troską trenerów i działaczy klubowych jest szkolenie dzieci i młodzieży. Dzięki wzorowej organizacji i prawidłowo prowadzonej pracy szkoleniowo-wychowawczej, klub w okresie swojego dwudziestoletniego działania osiągnął znaczące sukcesy zespołowe i indywidualne, w kraju i za granicą. O dorobku sportowym sekcji lekkoatletycznej „Lubusza” świadczy dorobek medalowy w Mistrzostwach Polski w różnych kategoriach wiekowych. W latach 1980-1997 zawodnicy LKS „Lubusz” zdobyli razem ponad 100 medali. Wielu zawodników klubowych było i jest członkami kadry narodowej seniorów i światowej, między innymi do Igrzysk Olimpijskich w Atlancie 1996 roku, w Sydney 2000 roku i w Atenach 2004 roku. Od wielu lat zespół klubowy seniorów i zespół klubowy juniorów występują w centralnych rozgrywkach I ligi.

Miejski Klub Sportowy „Polonia” w Słubicach jest spadkobiercą, a zarazem kontynuatorem 50-letniej działalności piłki nożnej na ziemi słubickiej. W klubie działają dwie sekcje piłki nożnej i brydża sportowego. Największe sukcesy słubickiej piłki nożnej rozpoczęły się 1996 roku, kiedy to piłkarze po raz pierwszy awansowali do III Ligi, a juniorzy do międzywojewódzkiej ligi juniorów. Młodzi piłkarze powoływani byli do kadry narodowej juniorów, makroregionu i województwa.

Zawodnicy sekcji brydża sportowego uczestniczą w rozgrywkach III ligi, ligi okręgowej i klasy „A”. Zawodnicy tej sekcji zdobyli dwie klasy sportowe mistrza międzynarodowego i cztery klasy sportowe mistrza krajowego.

Ludowy Klub Sportowy „Bizon” Bieganów powstał w 1973 roku. Jest to klub jednosekcyjny, zawodnicy startują w kolarstwie przełajowym, górskim i szosowym. Tereny Bieganowa i Cybinki oraz wyznaczone tu trasy stwarzają doskonałe warunki do szkolenia dzieci i młodzieży a także organizacji zawodów kolarskich. W historii klubu pojawiło się wiele postaci znaczących dla kolarstwa polskiego. Zawodnicy klubu są objęci szkoleniem w ramach kadry narodowej i kadry makroregionu. A

Strategia rozwoju sportu obejmuje swoim zasięgiem realizację zadań w zakresie kształtowania i upowszechniania różnorodnych form aktywności sportowej i rekreacyjnej w środowiskach regionu oraz utrzymywania i wzbogacania dotychczasowego dorobku sportowego równocześnie podjęto działania zmierzające do zwiększenia współpracy między klubami i placówkami oświatowymi, mającymi na celu wyłanianie uzdolnionej sportowo młodzieży..

Najważniejsze zadania w tej sferze to :

- ♦ tworzenie warunków do szerokiego uczestnictwa w różnych formach działalności sportowej i rekreacyjnej,
- ♦ objęcie szeroką opieką i szkoleniem młodzieży sportowo uzdolnionej,
- ♦ właściwe utrzymanie i rozwój bazy sportowej w miastach i gminach powiatu,
- ♦ rozwijanie różnorodnych form mecenatu społecznego i prywatnego nad bazą sportową, stowarzyszeniami sportowymi i wyróżniającymi się zawodnikami,
- ♦ utrzymanie wysokiej pozycji we współzawodnictwie sportowym młodzieży,

- ♦ utrzymanie i wzbogacenie regionalnego kalendarza imprez sportowych, w tym o randze środowiskowej i ogólnopolskiej,
- ♦ dbałość o atrakcyjny poziom widowisk sportowych,
- ♦ wykorzystanie imprez sportowych do promocji powiatu.

4.6 Ochrona zdrowia.

Powstanie samorządu powiatowego i reforma ochrony zdrowia spowodowały proces decentralizacji opieki zdrowotnej w Polsce. W 1999 r. samorząd powiatowy przejął od wojewody uprawnienia organu założycielskiego dla Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej. Od tego roku nastąpiło wydzielanie ze struktur SP ZOZ i prywatyzacja usług medycznych w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej, specjalistyki ambulatoryjnej i opieki stomatologicznej.

4.6.1 Podstawowa opieka zdrowotna.

W gminach wchodzących w skład powiatu słubickiego podstawowa opieka zdrowotna realizowana jest przez podmioty o różnej strukturze organizacyjno – prawnej. W zakresie lecznictwa podstawowego w pełni sprywatyzowane są usługi w gminach: Cybinka, Ośno Lubuskie, Rzepin i Słubice. Z całkowitym brakiem prywatyzacji mamy do czynienia w gminie Górzycy, gdzie lecznictwo podstawowe realizowane jest przez lekarzy zatrudnionych w SP ZOZ w Kostrzynie n/O.

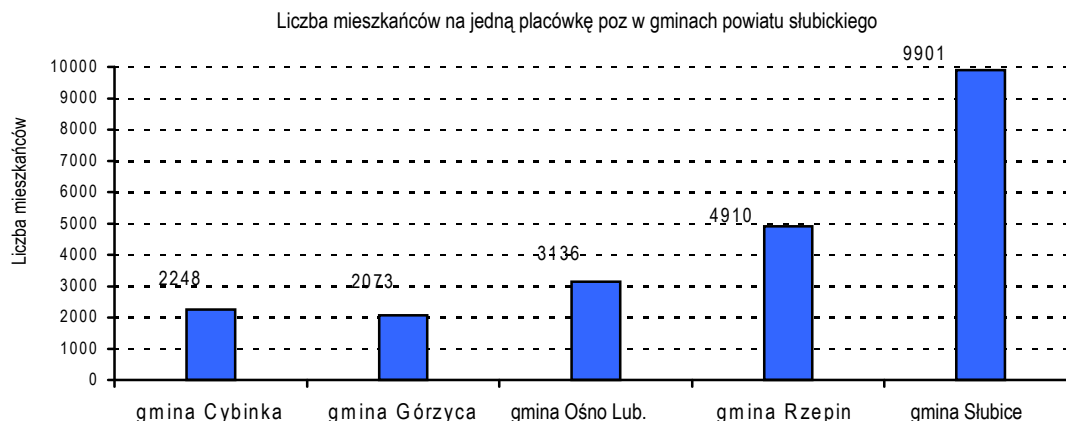
Tab.40 Wykaz podmiotów podstawowej opieki zdrowotnej w powiecie.

Gmina	Forma organizacyjno-prawna podmiotów w zakresie lecznictwa podstawowego	Ilość lekarzy	Lokalizacja placówek poza terenem pow. słubickiego
Słubice	-NZOZ „GALMED” Grupowa Praktyka Lekarska,	5	Słubice
	-NZOZ „ZDROWIE” w Gorzowie Wlkp..	3	Słubice
Cybinka	-NZOZ „ATIS” Praktyka Lekarza Rodzinnego,	2	Cybinka
	-NZOZ „ATIS” Praktyka Lekarza Rodzinnego Cybinka,	1	Rapice
	-NZOZ „ZDROWIE” Grupowa Praktyka Lekarska w Krośnie Odrzańskim.	1	Bieganów
Górzycy	-Gminny Ośrodek Zdrowia SP ZOZ w Kostrzynie n/O,	1	Górzycy
	-Wiejski Ośrodek Zdrowia SP ZOZ w Kostrzynie n/O.	1	Czarnów
Ośno Lubuskie	-NZOZ „CERTUS” Praktyka Lekarza Rodzinnego,	1	Ośno Lubuskie
	-Praktyka Lekarza Rodzinnego.	1	Ośno Lubuskie
Rzepin	-NZOZ „ESKULAP”,	3	Rzepin
	-NZOZ „ATIS” Praktyka Lekarza Rodzinnego Cybinka.	1	Kowalów

W podstawowej opiece zdrowotnej (dalej poz) na terenie powiatu słubickiego świadczeń medycznych udziela 20 lekarzy, z czego 90 % (18) to lekarze sektora prywatnego. Ogółem w powiecie słubickim na jednego lekarza przypada średnio 2.340 mieszkańców. Jest to mniej niż postulowana wielkość od 2.500 do 3.000 pacjentów na jednego lekarza. Opierając się na uśrednionych danych Urzędu Statystycznego, z poniższego wykresu wynika, że tylko gmina Ośno Lubuskie nieznacznie przekracza powyższe wielkości.

Na terenie powiatu zlokalizowanych jest 9 obiektów, w których znajdują się poradnie lecznictwa podstawowego. Dwa obiekty znajdują się w gminach: Górzycy i Rzepin, po jednym na terenie Słubic i Ośna Lubuskiego. Trzy obiekty znajdują się w gminie Cybinka, a średnia dla powiatu wynosi 1,8. Ilość i lokalizacja tych obiektów zapewnia prawidłowy dostęp do poradni lecznictwa podstawowego.

Ze względu na własność tych obiektów w powiecie występuje duże zróżnicowanie. W gminie Górzycy Gminny Ośrodek Zdrowia w Górzycy i Wiejski Ośrodek Zdrowia w Czarnowie są własnością Powiatu Gorzowskiego w nieodpłatnym użytkowaniu przez SP ZOZ w Kostrzynie n/O. W gminie Ośno Lubuskie placówki podstawowej opieki zdrowotnej mieszczą się w gminnym budynku. W gminie Cybinka obiekty w Cybince i Rapicach są własnością gminy, natomiast placówka w Bieganowie zlokalizowana jest w nieruchomości należącej do Przedsiębiorstwa Provinci Polska. Placówki lecznictwa podstawowego na terenie gminy Słubice mieszczą się w Przychodni Rejonowej administrowanej przez Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Słubicach, a będącej własnością Powiatu Słubickiego. Poradnia lecznictwa podstawowego w Kowalowie mieści się w nieruchomości gminy Rzepin, podobnie jak poradnia w budynku Przychodni Rejonowej w Rzepinie, która w miesiącu wrześniu br. przekazana została na własność tejże gminy.

Ogólna liczba 11 placówek poradni leczenia podstawowego daje średnią dla powiatu 2,2, przy postulowanej co najmniej jednej na poziomie każdej gminy.

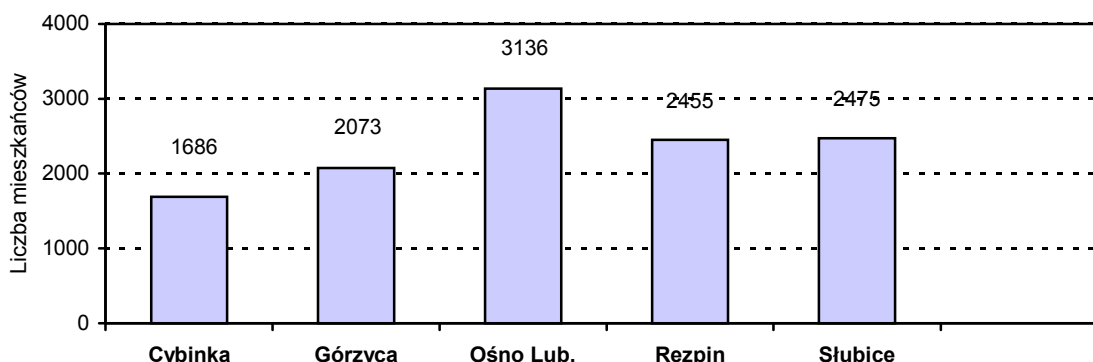
Średnio na jedną placówkę leczenia podstawowego przypada w powiecie słubickim 4.253 pacjentów. Najlepszą dostępność ze względu na ilość i lokalizację obiektów, a także ilość placówek poz mają mieszkańcy gminy Górzycza i Cybinka.

Rok 2001 zapoczątkował przekształcenia w podstawowej opiece zdrowotnej. Ze struktur publicznych i funkcjonujących obecnie niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej wyodrębniają się nowe podmioty świadczące usługi medyczne w poz. Dotyczy to usług pielęgniarek i położnych środowiskowych, a także pielęgniarek higieny szkolnej. Takie zmiany prowadzą do specjalizacji, co przy właściwej współpracy z lekarzem pierwszego kontaktu skutkować powinno podniesieniem jakości usług medycznych.

Tab. 41 Wykaz placówek opieki średniego poziomu medycznego.

Gmina	Forma organizacyjno-prawna podmiotów, w których świadczeń medycznych udzielają pielęgniarki i położne środowiskowe, a także pielęgniarki higieny szkolnej	Lokalizacja placówki na terenie powiatu słubickiego
Słubice	-NZO „GALMED” Grupowa Praktyka Lekarska, -NZO „FAMILIA” (pielęgniarki i położne środowiskowe), -NZO Higiena Szkolna „ZDROWIE”, -Indywidualna Praktyka Pielęgniarska Justyna Pasek (higiena szkolna).	Słubice Słubice Słubice Słubice
Cybinka	-NZO „ATIS” Praktyka Lekarza Rodzinnego, -NZO „ATIS” Praktyka Lekarza Rodzinnego Cybinka, -NZO „ZDROWIE” Grupowa Praktyka Lekarska w Krośnie Odrzańskim.	Cybinka Rapice Bieganów
Górzycza	-Gminny Ośrodek Zdrowia SP ZOZ w Kostrzynie n/O, -Wiejski Ośrodek Zdrowia SP ZOZ w Kostrzynie n/O, -Indywidualna Praktyka Pielęgniarska Łucja Targońska (higiena szkolna).	Górzycza Czarnów gm. Górzycza
Ośno Lubuskie	-NZO „CERTUS” Praktyka Lekarza Rodzinnego, -Praktyka Lekarza Rodzinnego, -SP ZOZ Sulęcín (higiena szkolna).	Ośno Lubuskie Ośno Lubuskie Ośno Lubuskie
Rzepin	-NZO „ESKULAP”, -Indywidualna Praktyka Pielęgniarska Wanda Rosolek (higiena szkolna), -Ind. Prakt. Pielęgniarska Elżbieta Dziużyńska „ELMED” (higiena szkolna), -NZO „ATIS” Praktyka Lekarza Rodzinnego Cybinka.	Rzepin Rzepin Rzepin Kowalów

Liczba mieszkańców przypadająca na 1 lekarza poz w powiecie słubickim

W gminie Górzycza podobnie jak lecznictwo podstawowe, środowiskową opiekę medyczną świadczą pielęgniarki i położne SP ZOZ w Kostrzynie n/O. Sprywatyzowane zostały usługi z zakresu higieny szkolnej, które od 2003 roku świadczone są w ramach indywidualnej praktyki pielęgniarskiej. Odmienna sytuacja ma miejsce w gminie Ośno Lub., gdzie oprócz higieny szkolnej, którą realizuje SP ZOZ Sulęcina pozostałe usługi p o z świadczone są przez prywatne praktyki lekarza rodzinnego. W pozostałych gminach powiatu słubickiego wszystkie świadczenia medyczne podstawowej opieki zdrowotnej udzielają podmioty prywatne, choć tylko w gminie Rzepin i Słubice ze struktur lekarza rodzinnego wydzielone zostały podmioty, które w całości świadczą usługi w zakresie higieny szkolnej. W gminie Cybinka całość usług medycznych (pielęgniarstwo z położnictwem środowiskowe i higiena szkolna) realizowana jest przez prywatne praktyki lekarskie, działające jako niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej. W gminie Słubice jest tendencja do całkowitej specjalizacji usług w zakresie świadczeń medycznych oferowanych przez pielęgniarki i położne środowiskowe oraz pielęgniarki higieny szkolnej.

4.6.2 Specjalistyczne lecznictwo ambulatoryjne.

Na terenie powiatu słubickiego lecznictwo specjalistyczne realizowane jest przez indywidualne praktyki lekarskie i poradnie specjalistyczne publicznych zakładów opieki zdrowotnej.

W systemie powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego w gminach Górzycza i Ośno Lubuskie działają poradnie ginekologiczno-położnicze, przy czym w Górzycy poradnia ta funkcjonuje w strukturach SP ZOZ w Kostrzynie n/O. W gminie Rzepin działają poradnie: chirurgiczna i ginekologiczno – położnicza Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Słubicach, a także rehabilitacja. Pozostałe świadczenia z zakresu specjalistyki ambulatoryjnej oferowane są w Słubicach.

W budynku Przychodni Rejonowej w ramach kontraktów z Narodowym Funduszem Zdrowia swoje usługi świadczą lekarze o następujących specjalnościach: dermatologia, ginekologia, okulistyka i zdrowie psychiczne oraz poradnie specjalistyczne Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Słubicach, a mianowicie :

- neurologiczna,
- przeciwgruźlicza i chorób płuc,
- laryngologiczna,
- diabetologiczna,
- ortodontyczna,

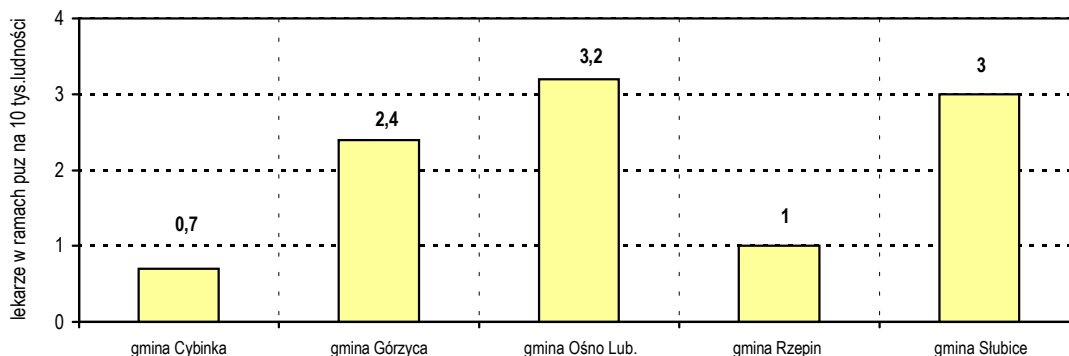
a także dział rehabilitacji udzielający świadczeń z zakresu kinezo i fizykoterapii.

Na terenie Szpitala Powiatowego w Słubicach, na bazie Izby Przyjęć i budynku pomocy doraźnej działają następujące poradnie specjalistyczne: ginekologiczno – położnicza, opieki paliatywnej, chirurgiczna, ortopedyczna i urologiczna. Dodatkowo w Słubicach, w ramach powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego pacjenci mają dostęp do lekarzy specjalistów z zakresu reumatologii i kardiologii.

4.6.3 Opieka stomatologiczna.

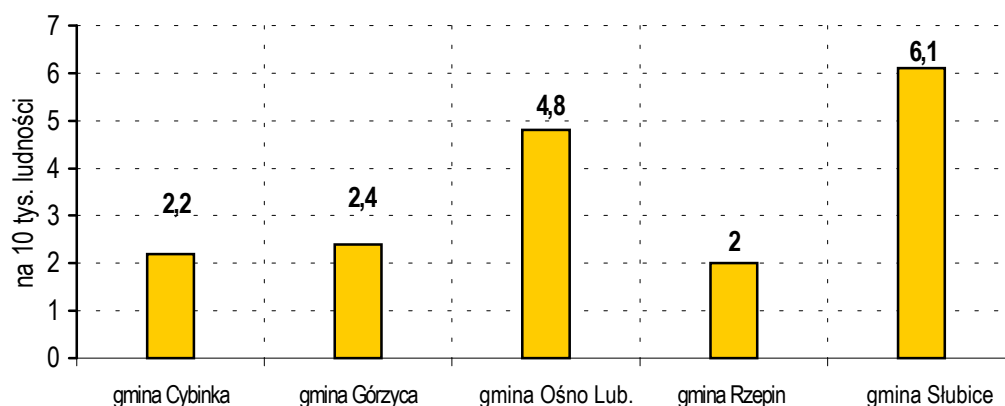
Popyt na bezpłatną opiekę stomatologiczną znacznie przewyższa podaż tych usług. Od lat udział wydatków gospodarstw domowych na świadczenia stomatologiczne był stosunkowo wyższy niż na pozostałe świadczenia zdrowotne. Odpłatność ta, zaakceptowana społecznie spowodowała rozwój prywatnego sektora stomatologicznego. System powszechnych ubezpieczeń zdrowotnym określił pakiet bezpłatnych, podstawowych świadczeń i materiałów stomatologicznych. W konsekwencji na rynku bezpłatnych usług stomatologicznych pojawiły się dobrze wyposażone, nowoczesne gabinety funkcjonujące dotychczas tylko w sektorze prywatnym. Choć sytuacja powoli się poprawia to poziom zabezpieczenia opieki stomatologicznej w systemie powszechnych ubezpieczeń zdrowotnym na terenie powiatu słubickiego jest zróżnicowany i niedostateczny.

Potencjał opieki stomatologicznej w systemie puz w gminach powiatu słubickiego

1. W gminie Słubice opiekę stomatologiczną w systemie powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego zabezpiecza 5 podmiotów o różnej formie prawnej (SP ZOZ, 3-praktyki indywidualne, spółka cywilna jako niepubliczny ZOZ). W podmiotach tych usługi stomatologiczne świadczy 6 lekarzy specjalistów, w tym tylko jeden w poradni ortodontycznej działającej w strukturach SP ZOZ w Słubicach. Potencjał opieki stomatologicznej w systemie puz dla gminy Słubice wynosi 3,0, średnia w Powiecie Słubickim 2,1. Całe zasoby kadrowe w opiece stomatologicznej mówiące o możliwościach zaspokojenia potrzeb w zakresie opieki stomatologicznej to 12 lekarzy stomatologów, świadczących usługi dla 19,8 tys. mieszkańców gminy. Świadczy to o dobrej dostępności opieki stomatologicznej na poziomie gminy.
2. W gminie Cybinka. Opiekę stomatologiczną w systemie puz zabezpiecza jeden lekarz stomatolog w ramach praktyki indywidualnej. Świadczy on swoje usługi 2 dni w tygodniu. Potencjał opieki stomatologicznej w systemie puz wynosi 0,7 i jest najniższy w powiecie. Jest on znacznie niższy od średniej w powiecie. Całe zasoby kadrowe wynoszą 2,2. Liczba mieszkańców gminy wynosi 6,7 tys. ale zasięg terytorialny 280 km². Analizując sytuację w opiece stomatologicznej gminy Cybinka należy stwierdzić, że jest ona niedostateczna.
3. W gminie Górzycza opiekę stomatologiczną w systemie powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego dla mieszkańców zapewnia w ramach indywidualnej praktyki 1-lekarz stomatolog. Wskaźnik potencjału i zasoby kadrowe na poziomie 2,4. Ze względu na niewielką liczbę mieszkańców 4,1 tys. i powierzchnię 145 km², z powodu bliskości miasta Kostrzyna n/O, gdzie ludność historycznie już korzystała z usług gabinetów stomatologicznych można uznać, że potencjał i dostępność do opieki stomatologicznej są właściwe.
4. W gminie Osno Lubuskie opiekę stomatologiczną w systemie ubezpieczeń realizuje SP ZOZ w Sulęcinie zatrudniający lekarza stomatologa, oraz lekarz stomatolog w ramach praktyki indywidualnej. Potencjał opieki stomatologicznej w systemie puz wynosi 3,2 przy średniej w powiecie 2,1. Zasoby kadrowe na 10 tys. ludności są na poziomie 4,8, co pozwalają ocenić sytuację opieki stomatologicznej jako dobrą.
5. W gminie Rzepin opiekę stomatologiczną w systemie puz zabezpiecza 1 lekarz stomatolog w ramach praktyki indywidualnej. Potencjał opieki stomatologicznej w systemie ubezpieczeń zdrowotnych jest niski i wynosi 1,0 przy średniej dla powiatu 2,1. Opieka stomatologiczna całkowicie sprywatyzowana. Zasoby kadrowe na poziomie 2,0 są najniższe w powiecie.

Liczba lekarzy dentystów zatrudnionych w ochronie zdrowia w gminach powiatu

Opieka stomatologiczna w pojedynczych przypadkach pozostaje jeszcze w strukturach publicznych zakładów, co należy ocenić negatywnie. Taka sytuacja ma miejsce w gminie Ośno Lubuskie, i w przypadku poradni ortodontycznej w Słubicach.

Niekorzystnie przedstawia się również dostępność do opieki stomatologicznej na terenie gminy Cybinka i Rzepin.

4.6.4 Lecznictwo stacjonarne.

W zakresie lecznictwa stacjonarnego na terenie powiatu słubickiego świadczenia medyczne udzielane są przez Szpital Powiatowy Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Słubicach, który mieści się w obiektach przy ul. Nadodrzańskiej 6. Jest to szpital pierwszego poziomu referencji. W 2002 roku w Szpitalu Powiatowym leczono 5.631 pacjentów.

Tab.42 Oddziały w szpitalu powiatowym w Słubicach.

Lp.	Nazwa oddziału	Liczba łóżek	Liczba leczonych	Liczba osobodni	Średni czas pobytu na oddziale	Wykorzystanie łóżek w %
1.	Wewnętrzny	45	2.211	14.749	6,67	89
2.	Chirurgiczny	35	1.365	7.923	5,80	62
3.	Gin.-Poł.-Now.	36	1.030	5.866	5,69	45
4.	Dziecięcy	22	792	4.599	5,81	57
5.	ZOL	25	73	8.295	113,63	98
6.	OAIIT	4	160	507	3,17	34
7.	SOR	2	-	-	-	-

Małe wykorzystanie łóżek w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym wynika z zawieszenia jego działalności do czasu wejścia w życie ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym, a więc uzyskania stosownych środków finansowych na jego działalność.

Na dzień 31.08.2003 r. w porównaniu do roku ubiegłego nastąpił spadek liczby leczonych na Oddziale Chorób Wewnętrznych (nie wszyscy zgłaszający się pacjenci wymagają leczenia szpitalnego) i nieznacznie na Oddziale Dziecięcym. W pozostałych oddziałach liczba hospitalizowanych wzrosła, w tym aż o 34 % na Oddziale Anestezjologii i Intensywnej Terapii, co jest wynikiem większej ilości zabiegów operacyjnych przeprowadzanych w szpitalu.

Pracownie diagnostyczne szpitala świadczyły usługi zarówno dla oddziałów szpitalnych i własnego ambulatoryjnego lecznictwa specjalistycznego, jak również dla zleceniodawców zewnętrznych. W 2002 roku laboratorium analityczne wykonało 16.119 analiz, pracownia rentgenowska 3.832 zdjęcia, pracownia endoskopii wykonała 588 badań, a pracownia EKG 1.627. Porównując okres br. największy wzrost badań nastąpił w laboratorium analitycznym. W miesiącu wrześniu 2003 roku diagnostyka SP ZOZ wzbogaciła się o najnowszej generacji cyfrowy aparat USG z systemem Dopplera, zakupiony przez Powiat Słubicki.

Na przestrzeni ostatnich lat, realizując Program Restrukturyzacji w Ochronie Zdrowia, Program Zintegrowanego Ratownictwa Medycznego, a także otrzymując liczne dotacje z budżetu Powiatu Słubickiego SP ZOZ w Słubicach wydał na remonty i zakup wysoko specjalistycznego sprzętu i aparatury medycznej ok. 4 mln. zł. Środki te wydatkowane zostały na wymianę okien w budynku szpitala, remont oddziału pediatrycznego, zakładu opiekuńczo-leczniczego, zmodernizowano salę porodową, którą wyposażono w nowy sprzęt. Obok sali porodowej w specjalnie do tego wyremontowanym pomieszczeniu zainstalowano wannę wspomagającą pierwszy okres porodu. Trwa remont sali cięć „cesarskich”, oddano do użytku doskonale wyposażoną, pozwalającą na pełne 24-godzinne monitorowanie stanu zdrowia pacjentów 4-lóżkową salę intensywnego nadzoru internistycznego na Oddziale Wewnętrznym, a wcześniej Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii oraz Szpitalny Oddział Ratunkowy wyposażony w stoły zabiegowe, lampy zabiegowe i operacyjne, aparaty do znieczulenia ogólnego, respiratory, monitory funkcji życiowych, defibrylatory, aparaty do podgrzewania płynów infuzyjnych, pompy objętościowe, analizatory stanów krytycznych, pompę drenażową, ssaki elektryczne i akumulatorowe, aparat EKG i inne. Wyposażono stanowisko wysiłkowych badań EKG w system Holtera. Wyremontowane obiekty Pogotowia Ratunkowego w Rzepinie i Słubicach wyposażone są nowoczesny sprzęt łączności przewodowej i bezprzewodowej. Sukcesywnie dokonywane są zakupy sprzętu i aparatury medycznej jak : pulsoksymetry, kardiostymulatory, defibrylatory, respiratory, wideoduodenoskop, diaterma chirurgiczna, wideogastroskop, optyka do laparoskopu, analizator biochemiczny, aparaty do znieczulenia ogólnego, kardiomonitory i inne mniej specjalistyczne. W I kw. 2002 roku SP ZOZ dokonał zakupu mammotomu, zestawu do cięcia i koagulacji tkanek oraz sprzętu do zabiegów kruroskopowych i laparoskopowych. W m-cu marcu 2002 r. SP ZOZ otrzymał samochód marki Mercedes – Benz Sprinter 313 CDIKA – ambulans reanimacyjny z pełnym wyposażeniem oraz defibrylator i respirator, a wcześniej ambulans reanimacyjny marki Citroen Jumper 35LH.

Dla celów monitorowania i właściwego przepływu informacji Powiat Słubicki zakupił w 2001 r. sprzęt komputerowy, a w chwili obecnej trwa procedura zakupu dla SP ZOZ kolejnych 4 zestawów komputerowych.

4.6.5 Pomoc doraźna (Pogotowie Ratunkowe).

Świadczenia medyczne w ramach pomocy doraźnej realizowane są w głównej mierze przez Opiekę Doraźną w Słubicach i Rzepinie, które przekształcają się w system Państwowego Ratownictwa Medycznego. W skład tego systemu wejdą między innymi: zespoły wyjazdowe ratownictwa medycznego, Szpitalny Oddział Ratunkowy, Powiatowe Centrum Powiadamiania Ratunkowego

1. Opieka Doraźna w Słubicach.

Zlokalizowana jest w wyremontowanym i zmodernizowanym budynku po byłej pralni na terenie Szpitala Powiatowego w Słubicach przy ul. Nadodrzańskiej 6. W budynku tym o powierzchni 172 m² mieszczą się: ambulatorium ogólne, gabinet zabiegowy, dyspozytornia, pokoje wypoczynkowe pracowników, pokój socjalny, sanitarny i pomieszczenia gospodarcze. Dyspozytornia wyposażona jest w dwa telefony zewnętrzne, w tym jeden alarmowy oraz radiostację bazową firmy Motorola.

Ambulatorium ogólne posiada wyposażenie standardowe, typowe jak dla gabinetu lekarskiego i gabinetu zabiegowego. Jako aparaturę medyczną specjalistyczną oddział posiada respiratory, defibrylator, walizkę reanimacyjną, ssak, laryngoskop, pulsoksymetr i Ekg.

Oddział dysponuje następującymi ambulansami sanitarnymi eksploatowanymi w ruchu zmianowym :

- ◆ samochód Mercedes – Benz Sprinter 313 CDIKA, otrzymany z Biura do Spraw Zagranicznych Programów Pomocy w Ochronie Zdrowia (w ramach programu Zintegrowanego Ratownictwa Medycznego) ambulans „R” z pełnym i nowoczesnym wyposażeniem.
- ◆ samochód Mercedes, technicznie spełniający standard ambulansu reanimacyjnego „R”. Niepełne wyposażenie kwalifikuje go do ambulansu wypadkowego „W”.
- ◆ 3 ambulanse Polonez spełniające wymogi ogólnolekarskich „O”, wykorzystywane do transportu sanitarnego.

Pomoc doraźną zapewnia również Izba Przyjęć szpitala z pięcioma lekarzami dyżurnymi o różnych specjalizacjach medycznych.

2. Opieka Doraźna w Rzepinie.

Od września 2001 r. mieści się w nowych pomieszczeniach budynku przy ul. Słubickiej 6. Zajmuje ona 9 pomieszczeń o łącznej powierzchni 131,8 m², a mianowicie: poczekalni, dyspozytorni, ambulatorium, korytarza, WC dla pacjentów, łazienki dla personelu, pokoju wypoczynkowego dla lekarza, pokoju wypoczynkowego dla kierowcy i sanitariusza, oraz garażu dla potrzeb postojowego wysokiego ambulansu. Pomieszczenia i ambulatorium wyposażono w nowy sprzęt i meble. W budynku tym funkcjonuje również poradnia chirurgiczna i ginekologiczna,

NZOZ „Eskulap” i gabinet rehabilitacji. Dyspozytornia posiada dwa telefony zewnętrzne w tym jeden alarmowy oraz przewoźną radiostację, używaną jako stacjonarną. Wyposażenie ambulatorium jest standardowe jak dla gabinetu lekarskiego i zabiegowego. Ze sprzętu specjalistycznego posiada walizkę reanimacyjną, defibrylator oraz Ekg.

Do dyspozycji pododdziału jest samochód Citroen Jumper 35LH, zakupiony z funduszy Ministerstwa Zdrowia (w ramach programu Zintegrowanego Ratownictwa Medycznego) ambulans „R” z pełnym wyposażeniem, instalacją tlenową.

4.7 Pomoc społeczna.

Ocena problemów społecznych na terenie powiatu. Zmiany społeczno – gospodarcze zapoczątkowane na przełomie lat 80– tych i 90 – tych ujawniły szereg problemów społecznych, którymi dotknięci są także mieszkańcy powiatu słubickiego. Prowadzą one do postępującego rozwarstwienia ekonomicznego jak i wzrostu dezintegracji społecznej. W związku z tym konieczne jest przedstawienie głównych problemów społecznych nurtujących społeczność powiatu oraz wskazanie przynajmniej częściowych dróg ich rozwiązania. Od 1990 roku dominującymi zjawiskami, które dezintegruje społeczność powiatu słubickiego są ubóstwo i bezrobocie, które w znacznym stopniu obniżają sprawne funkcjonowanie rodziny. Ze sprawozdawczości gmin, które wchodzi w skład powiatu słubickiego wynika, że w roku 2002 r. prawie $\frac{1}{4}$ ogółu ludności korzysta z udzielanych świadczeń przez pomoc społeczną.

Tab.43 Zestawienie ilościowe rodzin korzystających pomocy według gmin.

Lp.	Gmina	Ilość rodzin korzystających pomocy	Liczba osób w rodzinach
1	Cybinka	518	1820
2	Górzycza	384	1549
3	Ośno Lubuskie	668	2477
4	Rzepin	528	1729
5	Słubice	1083	3145
6	Powiat	3181	10720

Prawie 23 % mieszkańców powiatu żyje w rodzinach, których dochód nie przekracza kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń pomocy społecznej, przy jednoczesnym wystąpieniu, co najmniej jednej z przyczyn wymienionych w ustawie o pomocy społecznej.

Tab.44 Przyczyny korzystania z pomocy społecznej.

Gmina	Bezrobocie	Ubóstwo	Niepełnosprawność	Bezradność	Długotrwała choroba	Alkoholizm
Cybinka	204	410	75	235	40	60
Górzycza	186	465	60	172	101	56
Ośno Lub.	555	993	157	277	115	54
Rzepin	133	349	101	100	19	49
Słubice	467	246	229	207	320	14
Powiat	1545	2463	622	991	595	233

Bezrobocie i ubóstwo są głównymi przyczynami korzystania z pomocy społecznej w powiecie słubickim. W tabeli powyżej podane są dominujące przyczyny korzystania z pomocy społecznej.

Realizacja i zabezpieczenia potrzeb pomocy społecznej należy przede wszystkim do gmin i powiatu. Na terenie powiatu słubickiego funkcjonuje pięć Ośrodków Pomocy Społecznej.

Działalność OPS wspomagają ośrodki wsparcia w postaci :

- Środowiskowych Domów Samopomocowych,
- Kluby Abstynenta w Ośnie Lubuskim i w Słubicach,
- Kluby Seniora „Złota Jesień” w Słubicach, „Krań” w Rzepinie i „Nasza Chata” w Ośnie Lubuskim
- Punkty Konsultacyjne ds. Uzależnień w Ośnie Lubuskim, Rzepinie i Cybince
- Świetlice socjoterapeutyczne, zajmujące się dziećmi rodzin patologicznych w Słubicach, Ośnie Lubuskim, Rzepinie i Cybince.

Poza wymienionymi wyżej instytucjami działającymi na rzecz pomocy społecznej ważną rolę odgrywają organizacje pozarządowe, które swoją pracę kierują na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych :

- Towarzystwo do Walki z Kalectwem,,
- Polski Związek Niewidomych,
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów.

Powiat słubicki nie posiada domów pomocy społecznej, dlatego też mieszkańcy powiatu słubickiego przebywają, w DPS na terenie województwa lubuskiego. W roku 2002 PCPR wystawiło 29 decyzji kierujących na mocy, których umieszczono osoby w Domach Pomocy Społecznej.

Z dniem 01.01.1999r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie przejęło od Kuratorium Oświaty prowadzenie rodzin zastępczych. W roku 2002r. na terenie powiatu słubickiego funkcjonowało 106 rodzin zastępczych, w których przebywało 145 dzieci, z czego 31 kontynuowało naukę a 20 dzieci usamodzielniało się. Ogółem w 2002 roku na pomoc pieniężną dla dzieci w rodzinach zastępczych wydano 1 073 500 zł. z czego 797 971 zł przeznaczono na miesięczną pomoc dla rodzin zastępczych, 151 395 zł na kontynuowanie nauki i 124134 zł na usamodzielnienie się.

Rehabilitacja społeczna. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słubicach dysponuje środkami Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przeznaczonymi na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej. W 2002 roku dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych uzyskało 209 osób na łączną kwotę 103 784 zł. Nie udzielono dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych, co związane było z brakiem środków PFRON na realizację wcześniej wspomnianego zadania. Pomoc uzyskały również osoby, którzy złożyli wnioski na zakup sprzętu rehabilitacyjnego (74 osoby na kwotę 48 566zł) oraz na dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych (465 osób na kwotę 8 000zł). Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słubicach dysponowało środkami finansowymi w wysokości 160 350 zł, z czego wszystkie zostały wydane.

Rozwiązywanie problemów społecznych w powiecie słubickim jest kompetencją, której realizacja wymaga zaangażowania instytucji, które w sposób pośredni oraz bezpośredni realizują zadania pomocy społecznej. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słubicach wraz z innymi podmiotami pomocy społecznej stawia sobie za cel realizację skutecznej polityki społecznej oraz poprawy bezpieczeństwa socjalnego swoich mieszkańców. Do podmiotów, które wspomagają rozwój i wytyczają dalszy kierunek polityki społecznej w powiecie słubickim zaliczyć należy :

- Powiatową Komendę Policji,
- Powiatowy Urząd Pracy,
- Instytucje współpracujące z PCPR,
- Organizacje pozarządowe.

Współdziałanie i wspólny kurs polityki społecznej wyżej wspomnianych organizacji wpłynąć może na ujednoczenie, a co istotne poprawienie działań. Dotychczasowe doświadczenia i konsultacje pozwalają na wyodrębnienie najistotniejszych problemów społecznych, z którymi boryka się powiat słubicki. W celu zmniejszenia skali poziomu powyższych problemów społecznych należy wytyczyć lub usprawnić dotychczasowe założenia rozwoju pomocy społecznej w naszym regionie. Do priorytetowych zadań pomocy społecznej w powiecie słubickim zaliczyć należy :

1. Rozbudowa infrastruktury socjalnej, w tym stworzenie :

- Domu Pomocy Społecznej w Ośnie Lubuskim
- Ośrodków wsparcia
- Rozwijanie rodzinnych form opieki zastępczej
- Bazy rehabilitacyjnej dla seniorów i osób niepełnosprawnych
- Warsztatów terapii zajęciowej

2. Pobudzenie społecznej aktywności do zadań samopomocowych :

- Rozwój środowiska młodzieżowego poprzez działania profilaktyczne, aktywizacyjne (m.in. udział w unijnych programach np. Młodzież)
- Stworzenie układu zintegrowanych działań służących poprawie standardów życia osób niepełnosprawnych
- Działania informacyjne i integracyjne na rzecz osób dotkniętych tym samym problemem społecznym

3. Współpraca z różnymi instytucjami działającymi w obszarze pomocy społecznej :

- Współdziałanie instytucji rządowych z organizacjami pozarządowymi w celu realizacji zadań związanych z polityką społeczną
- Współpraca organizacji realizujących podobne cele polityki społecznej

4.8 Bezpieczeństwo publiczne.

Bezpieczeństwo rozumiemy jako zbiór działań podejmowanych w celu zagwarantowania szeroko pojmowanego systemu bezpieczeństwa, które zapewniają ochronę zdrowia, życia, mienia a także bezpieczeństwo socjalne. Codzienne życie pokazuje, że zagrożenia jakie niesie ze sobą cywilizacja rosną wraz z rozwojem technicznym, urbanistycznym. Powiat otrzymał narzędzia do realizacji tych zadań w postaci zapisów ustaw, zespolenia powiatowych służb, inspekcji i straży. Na terenie powiatu słubickiego funkcjonują jednostki, które odpowiadają za stan szeroko pojętego bezpieczeństwa obywateli, tj. Komenda Powiatowa Policji w Słubicach, Graniczna Placówka Kontrolna Straży Granicznej w Świecku i w Słubicach, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Słubicach, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, Powiatowy Inspektorat Weterynaryjny, Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego oraz Centrum Zarządzania Kryzysowego wraz z Powiatowym Zespołem Reagowania Kryzysowego.

Na terenie powiatu w dalszym ciągu utrzymuje się zagrożenie kradzieżami, w szczególności samochodów oraz kradzieżami z włamaniem. Wzrost dynamiki przestępczości w kategorii kradzieży spowodowany został głównie dużą ilością kradzieży telefonów komórkowych, dokumentów, kart bankomatowych.

Ilość rozbojów zwiększyła z 22 % (w roku 2002) do 30 % (w roku 2003), co dało dynamikę 136 % w porównaniu do roku ubiegłego.

Najbardziej zagrożonymi miejscami pod kątem tej kategorii przestępstw były lokale gastronomiczne i ich okolice w trakcie lub po zakończeniu zbiorowej imprezy. Ofiarami stawały się osoby w stanie upojenia alkoholowego, które fakt zaistniałego przestępstwa zgłaszały po znacznym upływie czasu. Ze statystyki przedstawionej przez Komendę Powiatową Policji w Słubicach wynika, że w okresie 8 m-cy roku 2003 popełniono 10 685 czynów zabronionych z tego 1 646 przestępstw i 9 039 wykroczeń. Średnio na dobę popełnianych jest 44,5 czynów zabronionych, w tym 6,8 przestępstw. Średnio w tygodniu popełniane były następujące rodzaje i ilości czynów :

- 7 kradzieży z włamaniem,
- 5,6 kradzieży samochodów,
- 11,9 kradzieży mienia obywateli,
- 1,4 przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu,
- 21,7 innych przestępstw.

W okresie 8 m-cy 2003 roku, dzielnicowi powiatu słubickiego kontynuowali zadania związane z programem prewencyjnym opracowanym przez Wydział Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji w Gorzowie Wlkp. W ramach akcji „LUPÓ” przeprowadzono konkursy z zakresu wiedzy o Policji oraz turniej drużyn podwórkowych. Głównym celem konkursu było propagowanie wzorców bezpiecznego zachowania się, edukacji pod kątem zapobiegania patologiom i nałogom oraz budowanie pozytywnego wizerunku Policji.

Na ocenę stanu bezpieczeństwa obywateli i poczucie bezpieczeństwa największy wpływ mają służby prewencji Komendy Powiatowej Policji w Słubicach. Właściwa realizacja tych zadań przez te służby w bezpośrednim kontakcie z obywatelem wyzwała pozytywną ocenę społeczną.

Ostatnie lata po otwarciu granic na zachód spowodowały bardzo szybki rozwój motoryzacji w kraju, napływ nowych technologii, duży ruch turystyczny. Spowodowało to wyraźne obniżenie poziomu bezpieczeństwa na polskich drogach. Z roku na rok odnotowujemy bardzo wysoką liczbę wypadków i katastrof. Towarzyszy temu duża liczba poszkodowanych i zabitych.

Najwięcej sytuacji, w których może dojść do powstania katastrof chemicznych, ekologicznych, technicznych w tym komunikacyjnych, związanych jest z ruchem drogowym, kolejowym, a także wodnym.

Ze względu na brak przemysłu oraz rolniczo – turystyczny charakter powiatu pozostałe rodzaje zagrożeń występują sezonowo i w zdecydowanie mniejszej ilości.

Od pięciu lat Oddział Pomocy Doraźnej ściśle współpracuje z Państwową Strażą Pożarną w czasie prowadzonych akcji ratowniczych osób poszkodowanych w wypadkach komunikacyjnych.

Zagrożenia drogowe. Analiza ostatnich lat wykazuje, że miejscami o nasilonej wypadkowości są drogi komunikacyjne w rejonie przygranicznym, a przede wszystkim drogi relacji Świecko-Poznań (droga E-30, a przyszła autostrada A-2), droga nr 275 relacji Słubice-Zielona Góra, droga nr 118 relacji Słubice - Kostrzyn

n/O, droga nr 137 relacji Słubice - Trzciel, droga nr F1254 relacji Nowe Biskupice - Rzepin oraz obręb przejść granicznych Słubice - Frankfurt, Świecko, Terminal Towarowych Odpraw Celnych.

Wypadki i kolizje spowodowane są przede wszystkim dużym nasileniem ruchu granicznego oraz trudnymi warunkami atmosferycznymi.

Szczególnymi miejscami o największej wypadkowości są: miasto Słubice, trasa A-2 Świecko-Rzepin oraz droga celna na Terminal Towarowych Odpraw Celnych w Świecku.

W poniższej tabeli przedstawione są dane z analiz wypadków na terenie powiatu.

Tab. 45/46 Analiza wypadkowości w powiecie.

Analiza wypadków	2001	2002
Wypadki Ogółem	475	577
Komunikacyjne	298	285
- dorośli	237	225
- dzieci	61	60
W zakładzie pracy	14	27

Analiza śmiertelności	2001	2002
Ogółem	97	94
w miejscu wypadku	10	13
w czasie transportu	2	2
w szpitalu	1	4

Tabela ta wykazuje, że większość zgonów nastąpiła przed przyjazdem zespołów ratownictwa - zbyt późne wezwanie. Wynika to także ze zbyt rozległych obrażeń, urazów wielonarządowych, izolowanych urazów – CUN i klatki piersiowej. W zdecydowanie mniejszym stopniu sukces akcji ratowniczej zależał od wyposażenia i wyszkolenia zespołu ratowniczego. Jednakże mając świadomość niedostatków w tym zakresie staramy się podnieść kwalifikacje zespołów wypadkowych oraz w miarę możliwości dokonywać koniecznych zakupów sprzętu i aparatury medycznej.

Analiza ostatnich lat wykazuje, że miejscami o nasilonej wypadkowości są drogi komunikacyjne w rejonie przygranicznym a przede wszystkim drogi relacji Świecko-Poznań (droga E-30 przyszła autostrada A-2), droga nr 29 relacji Słubice-Zielona Góra, droga nr 31 relacji Słubice - Kostrzyn n/O, droga nr 137 relacji Słubice - Trzciel, droga nr F1254 relacji Nowe Biskupice - Rzepin oraz obręb przejść granicznych Słubice - Frankfurt, Świecko, Terminal Towarowych Odpraw Celnych.

Wypadki i kolizje spowodowane są przede wszystkim dużym nasileniem ruchu granicznego oraz trudnymi warunkami atmosferycznymi. W roku 2002 w 50 wypadkach zginęło 24 osób. Szczególnymi miejscami o największej wypadkowości są: miasto Słubice, trasa A-2 Świecko-Rzepin oraz droga celna na Terminal Towarowych Odpraw Celnych w Świecku.

przejścia Analiza ruchu granicznego na przejściach granicznych przedstawia się w roku 2002 (dane WUS) następująco :

- ◆ osobowo-drogowe Słubice :
 - średnia dobowa wjazdów i wyjazdów pojazdów wyniosła 5 176,
 - średnia dobowa w ruchu osobowym (ruch pieszy) 15 537,
- ◆ przejście drogowo - osobowo - towarowe w Świecku :
 - samochody ciężarowe-średnia dobowa wjazdów i wyjazdów wyniosła 2 820,
 - średnia dobowa w ruchu osobowym (osób przekraczających granicę) 24 702,
- ◆ przejście kolejowe Kunowice – średnia dobowa przekraczających granicę – 3 430 osób.

Z ruchem pojazdów związane są również przewozy materiałów niebezpiecznych, które mogą być przyczyną miejscowych zagrożeń przy ewentualnych wypadkach lub kolizjach. Z uzyskanych informacji z Izby Celnej w Rzepinie wynika, że przez przejście graniczne w Świecku każdego dnia przejeżdża od kilku do kilkunastu samochodów przewożących materiały niebezpieczne.

Zagrożenia w ruchu kolejowym. Głównymi trasami przewozowymi są linie kolejowe :

- ◆ przejście graniczne Kunowice- Poznań
- ◆ trasa Świnoujście-Szczecin-Rzepin- Wrocław-Katowice (tzw. Magistrała Odrzańska).

Graniczne przejście kolejowe w Kunowicach obsługuje na dobę 38 pociągów osobowych oraz 40 towarowych. Węzeł kolejowy w Rzepinie obsługuje na dobę 62 pociągi osobowe oraz 60 pociągów towarowych. Magistrałą Odrzańską przejeżdża na dobę 96 pociągów.

W ostatnich latach odnotowano kilka przypadków wystąpienia miejscowych zagrożeń na trasach kolejowych. Konieczność wykonywania manewrów składów, niezachowanie warunków bezpieczeństwa przy przetokach wagonów, brak sprawności technicznej taboru kolejowego oraz cystern i opakowań stwarzają niebezpieczeństwo wystąpienia miejscowych zagrożeń z udziałem substancji niebezpiecznych.

Zagrożenia akwenów wodnych rzek. Szczególnym rodzajem miejscowego zagrożenia, które może wystąpić, jest zanieczyszczenie wód rzeki Odry i jej dopływów. Do zanieczyszczeń może dojść po stronie niemieckiej, gdzie zlokalizowane są duże zakłady pracy mogące stanowić źródła zagrożenia: kombinat metalurgiczny w Eisenhüttenstadt oraz elektrociepłownia w Finkerherd. Źródłem zanieczyszczeń może być transport śródlądowy, który odbywa się na rzece Odrze zarówno po stronie niemieckiej i polskiej. Do zanieczyszczeń może dojść w wyniku nieszczelności zbiorników paliwowych jednostek napędowych, nieszczelności zbiorników i luków ładunkowych jednostek pływających.

Zagrożenia powodziowe. Część powierzchni powiatu słubickiego leży w dawnej pradolinie rzeki Odry. Zagrożenie powodzią występuje na terenie trzech gmin powiatu i obejmuje powierzchnie :

- gmina Słubice - 81 km²
- gmina Górzycza - 65 km²
- gmina Cybinka - 68 km²

Teren ten zamieszkuje 22 934 osoby i wszyscy przewidziani są do ewakuacji w razie zagrożenia. Sytuację taką mieliśmy w roku 1997.

Rzeka Odra na terenie powiatu słubickiego posiada obwałowania na terenie :

- gminy Cybinka na odcinku 29,7 km
- gmina Słubice na odcinku o długości 24,2 km.
- gmina Górzycza na odcinku o długości 15,3 km.

Intensywne opady, jakie wystąpiły w miesiącu czerwcu i lipcu 1997 roku miały bezpośredni wpływ na wezbranie wód rzeki Odry. Były to opady o wyjątkowej wydajności i zasięgu. W miesiącu lipcu i sierpniu 1997 roku na całej Odrze zostały przekroczone dotychczas zanotowane stany wody, zwane potocznie absolutnymi minimami. Długotrwały i wysoki stan wody pozwolił na ocenę stanu technicznego wałów przeciwpowodziowych. Ofiarność służb i mobilizacja społeczeństwa zapobiegła w dużej mierze przerwaniu wałów i zalaniu terenów obwałowanych. Doprowadzenie obwałowań do właściwego stanu technicznego skutecznie zabezpieczy tereny zalewowe naszego powiatu przed powodzią.

Zagrożenia pożarowe. Na ogólną powierzchnię powiatu 999,72 km² lasy zajmują 460,55 km². Z tej powierzchni 96 % powierzchni lasów zakwalifikowane jest do klasy A zagrożenia pożarowego. Wszystkie wsie powiatu zostały zaliczone do IV grupy zagrożenia pożarowego z uwagi na zwartą zabudowę. Natomiast miasta Cybinka, Słubice, Rzepin i Ośno Lub. zostały zaliczone do III grupy zagrożenia pożarowego. Informacje o zdarzeniach i działaniach ratowniczo – gaśniczych na terenie powiatu słubickiego w latach 2000-2002 przedstawiamy poniżej.

Tab.47 Powstałe zdarzenia.

Lata	Pożary				Miejscowe zagrożenia				Alarmy fałszywe	Zdarzenia ogółem
	ogółem	małe	średnie	duże	ogółem	małe	średnie	duże		
2000	294	230	61	33	222	190	27	5	21	537
2001	233	191	34	8	218	208	2	8	20	471
2002	312	265	47	0	332	325	7	0	11	644

Tab.48 Najczęstsze przyczyny powstawania pożarów.

Przyczyny powstawania pożarów	Rok 2000	Rok 2001	Rok 2002
Podpalenia	195	169	239
Posługiwanie się ogniem otwartym, w tym papierosy, zapalaki	33	17	19
Wady środków transportu	9	4	6
Wady urządzeń i instalacji elektrycznych (bez ogrzewczych)	9	7	14
Wady urządzeń ogrzewczych na paliwo stałe	0	6	4
Wyładowania atmosferyczne	11	2	2

Zagrożenia chemiczne i ekologiczne. Na terenie powiatu występują zakłady, które posiadają Terenowe Stacje Paliw, Stacje Paliw (na terenie gminy Słubice jest ich 14) oraz Zakład Mleczarski Rzepin z instalacją

i magazynem amoniaku na ok. 2500 kg. W powyższych zakładach może dojść do skażenia terenu zakładu oraz pobliskiego osiedla Hanki Sawickiej.

Zagrożenie utraty mienia. Na terenie powiatu utrzymuje się duże zagrożenie kradzieżami, w szczególności samochodów oraz kradzieżami z włamaniem. Natomiast przestępczość graniczna występuje w postaci nielegalnej migracji, przemytu towarów takich jak: alkohole, elektronika, papierosy, narkotyki oraz samochody osobowe. W pierwszym półroczu 2002 roku funkcjonariusze GPK SG Świecko zatrzymali za przestępstwa graniczne około 850 osób oraz przejęli od organów granicznych RFN ponad 1000 osób. Jednocześnie udzielono kilka tysięcy pouczeń podróżnym, a ponad 1500 osób zostało ukaranych mandatami karnymi. Straż Graniczna wywiązuje się należycie z obowiązku zapewnienia bezpieczeństwa w strefie przygranicznej.

Na ocenę stanu bezpieczeństwa obywateli i poczucie bezpieczeństwa największy wpływ mają służby prewencji Policji. Właściwa realizacja zadań przez te służby, bezpośredni kontakt z obywatelem wywołują pozytywną ocenę społeczną o pracy policji w środowisku i kraju. Od miesiąca marca br. wprowadzono nowe zasady pełnienia służb patrolowych. Wyznaczono rejon odpowiedzialności w oparciu o stan zagrożenia i przydzielono imiennie funkcjonariuszy do pełnienia służb patrolowych w tych rejonach. Wprowadzenie patroli jednoosobowych służb prewencji i ruchu drogowego pozwoliło na nasycenie służbami wyznaczonych miejsc. Taka forma pełnienia służby bardzo pozytywnie została przyjęta przez obywateli, co w znacznym stopniu wpłynęło na zwiększenie poczucia bezpieczeństwa oraz wyrażanych pozytywnych opinii o pracy Policji. Potwierdziły to badania przeprowadzone w województwie lubuskim w m-cu maju w których, aż 70% badanych stwierdziło, że czuje się bezpiecznie. Wskaźniki wykrywalności przestępstw przez Komendę Powiatową Policji w Słubicach w stosunku do lat poprzednich posiadają tendencję wzrostową. Ilość przestępstw stwierdzonych, odnotowanych przez Powiatową Policję wg kategorii w latach 1998 - 2002 przedstawia poniższa tabela :

Tab. 49 Kategorie przestępstw.

Kategoria przestępstw	Lata					
	1998	1999	2000	2001	2002	I półrocze 2003
Rozboje i kradzieże	81	59	81	69	24	31
Bójki i pobicia	17	23	44	32	22	15
Kradzieże mienia	793	828	873	583	325	408
Kradzieże samochodów	473	448	400	195	137	164
Kradzieże z włamaniem	829	588	698	510	244	247
Narkotyki	17	19	29	-	-	-
Razem:	2.210	1.435	2.125	1.389	752	865

Specyficzne przygraniczne położenie powiatu słubickiego powoduje występowanie obszarów, w których Policja i Straż Graniczna bezpośrednio ze sobą współpracują. Dla przykładu we wspólnym zainteresowaniu pozostaje ruch cudzoziemców na terenie naszego powiatu oraz przemyt różnego rodzaju towarów. Z punktu widzenia Policji, Straży Granicznej oraz Państwowej Straży Pożarnej na terenie powiatu nie występują obszary zagrożeń, które nie objęte są zainteresowaniem żadnej instytucji odpowiedzialnej za bezpieczeństwo.

Bardzo pilnym do rozwiązania jest problem związany z niedostosowaniem podległości prokuratur i sądów do przynależności terytorialnej powiatów i Komend Powiatowych Policji. W chwili obecnej KPP Słubice współpracuje z trzema prokuraturami i sądami rejonowymi oraz dodatkowo z zamiejscowym Wydziałem Grodzki w Kostrzynie SR w Słubicach. Koszty transportowania osób zatrzymanych oraz czas poświęcony na te czynności są bardzo wysokie.

5. Infrastruktura techniczna i komunalna.

Badania obecnego stanu i perspektyw rozwoju gospodarczego poszczególnych regionów wykazały, że największe znaczenie dla potencjalnych inwestorów ma dostępność komunikacyjna, czyli jakość i gęstość sieci dróg, bliskość i przepustowość przejść granicznych, główne linie kolejowe, uzbrojone tereny inwestycyjne. Pod tym względem nasz powiat ma niewątpliwie korzystną sytuację.

5.1 Komunikacja

Komunikacja publiczna. Powiat słubicki w zakresie komunikacji publicznej jest powiatem specyficznym, ponieważ połączenie poszczególnych gmin leżących w jego granicach ze stolicą powiatu Słubicami jest możliwe tylko za pomocą komunikacji publicznej i prywatnej (samochody osobowe). Z tej uwagi komunikacja autobusowa

jest bardzo ważna. Powiat słubicki w zakresie komunikacji autobusowej publicznej obsługują następujące przedsiębiorstwa :

- ◆ Przedsiębiorstwo Transportowo-Handlowe „Transhand” Sp. z o.o. w Słubicach - 74%
- ◆ Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej w Gorzowie Wlkp. - 7%
- ◆ Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej Sp. z o.o. w Myśliborzu - 12 %
- ◆ Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej we Wrocławiu - 1 %
- ◆ Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej w Zielonej Górze - 5 %
- ◆ Spółdzielnia Komunikacyjna w Poznaniu - 1 %

Z powyższego zestawienia wynika, że największym przewoźnikiem w zakresie komunikacji publicznej autobusowej w powiecie słubickim jest PT-H „Transhand” w Słubicach.

Słubice jako miasto powiatowe nie posiada dworca autobusowego. Budynek dworcowy spełnia rolę tylko przystanku autobusowego, który nie zaspakaja potrzeb podróżnych. Przez dworzec autobusowy przewija się miesięcznie ok. 87 500 podróżnych. Codziennie z dworca autobusowego w Słubicach odjeżdża 43 autobusów obsługujących 85 kursów na terenie województwa lubuskiego. Do pracy i do szkół dojeżdża każdego dnia około 1480 osób. Autobusy wykonują dziennie średnio 5 500 km.

Powiat Słubicki posiada pięć połączeń pospiesznych z czterema województwami :

- ◆ Lubuskim na trasie Słubice - Gorzów Wlkp. oraz Słubice - Zielona Góra
- ◆ Wielkopolskim na trasie Słubice - Poznań
- ◆ Zachodniopomorskim na trasie Słubice - Szczecin
- ◆ Dolnośląskim na trasie Słubice – Wrocław

Przewozy szkolne w powiecie słubickim wykonywane są przez gminy własnymi środkami transportu oraz przez wynajętych przez nie przewoźników. I tak w gminie Słubice przewozy szkolne wykonuje PT-H „Transhand”, w gminie Cybinka przewoźnik z Krosna Odrz., w gminie Rzepin przewozy szkolne wykonywane są własnym środkiem transportu oraz przy pomocy prywatnego przewoźnika. Natomiast gmina Ośno Lub. oraz Górzycza posiadają własne środki transportu.

W Słubicach obsługiwana jest linia miejska na trasie Słubice-Terminal TOC Świecko uruchomiona ze względu na potrzeby osób tam zatrudnionych. Komunikacja publiczna - autobusowa ma w powiecie szczególne znaczenie ze względu na potrzeby podróżnych, ma szanse dalszego rozwoju .

Drogi. Sieć dróg w powiecie słubickim jest dobrze rozwinięta. Układ komunikacyjny zapewnia dobre połączenie wszystkich miejscowości powiatu . Znajdują się tu ważne szlaki drogowe, a przede wszystkim droga położona w ciągu przyszłej autostrady A2, położona w ciągu przyszłej autostrady Świecko-Poznań-Warszawa. Szlak ten ma ogromne znaczenie transeuropejskie, łączy zachodnią i wschodnią Europę. Zbiegają się tu również ważne drogi o znaczeniu regionalnym, prowadzące z Kostrzyna do Zielonej Góry, ze Słubic do Gorzowa Wlkp. oraz Sulęcina, a także z Cybinki przez Rzepin do Ośna.

Dobrze rozwinięty układ drogowy nie wymaga inwestycji budowy nowych połączeń drogowych. Niezbędna jest natomiast modernizacja większości dróg powiatowych oraz podniesienie ich standardu.

Na terenie powiatu znajdują się drogi zarządzane przez czterech administratorów. Są to drogi krajowe , drogi wojewódzkie, drogi powiatowe i drogi gminne. Stan dróg oceniany jest jako dostateczny, jednakże zarządcy poprzez stałe prace modernizacyjne dostosowują je do wymogów Unii Europejskiej .

Zestawienie dróg krajowych i wojewódzkich podano w poniższej tabeli (stan z 30.09.2003 roku).

Tab. 50. Zestawienie dróg na terenie powiatu.

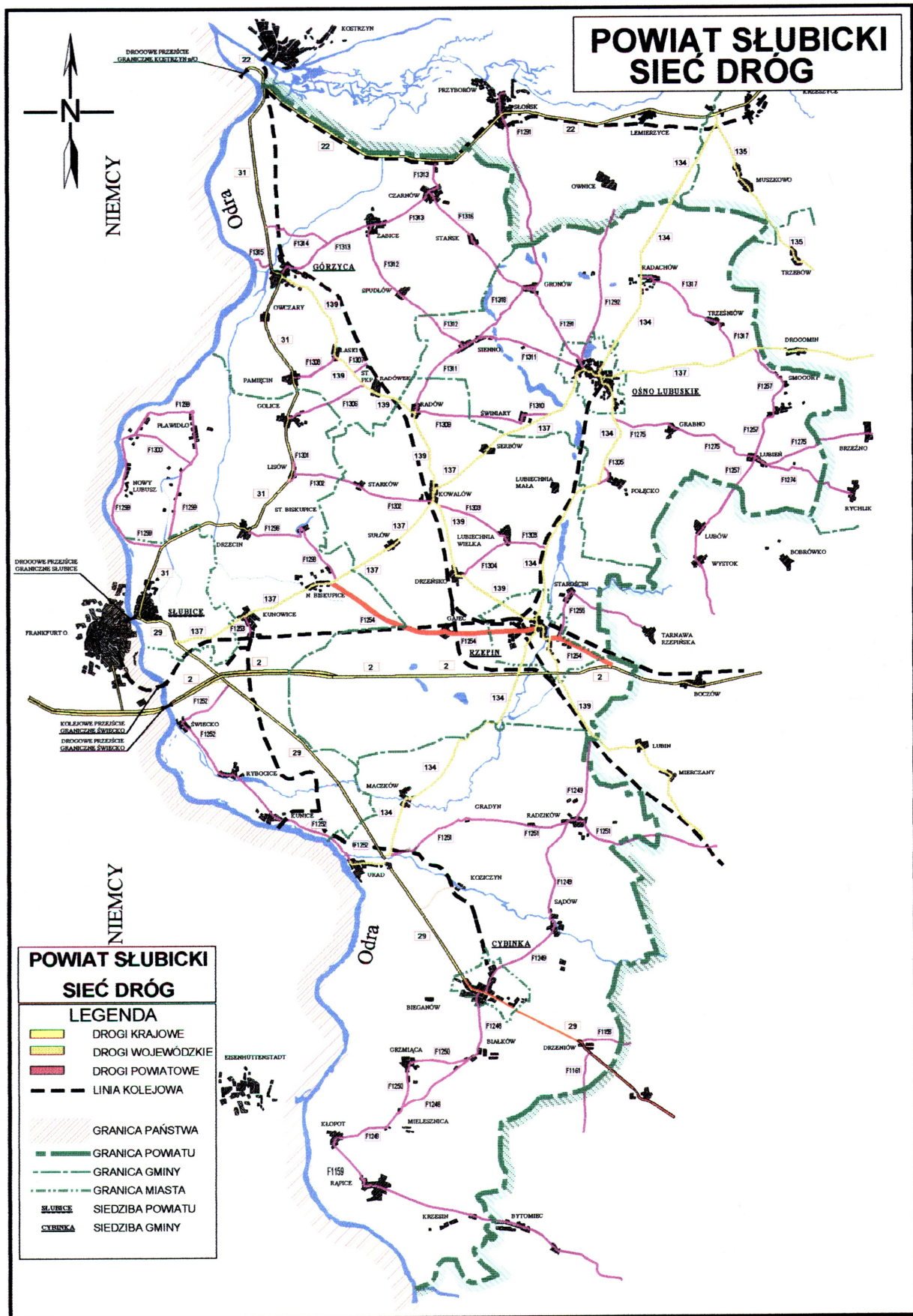
Lp.	NAZWA DROGI	Długość w km	Nawierzchnia
	DROGI KRAJOWE (administrator: GDDP Oddział pld.-zach. Biuro w Zielonej Górze, RDK w Słubicach)		
1.	Nr 2 Granica – gr. Gm.Boczów	21,920	Bitumiczna
2.	Nr 31 Kostrzyn n/O – Słubice	31,007	Bitumiczna
3.	Nr 22 Kostrzyn n/O - Ociosna	10,805	Bitumiczna
4.	Nr 29 Słubice – Zielona Góra	30,100	Bitumiczna
	Razem	93,832	
	DROGI WOJEWÓDZKIE (administrator: Zarząd Dróg Wojewódzkich w Zielonej Górze , RDW w Sulęcinie)		

1.	Nr 134	Muszkowo - Urad	39,298	Bitumiczna
2.	Nr 137	Słubice - Trzciel	32,819	Bitumiczna
3.	Nr 139	Górzycza - Dębrznica	27,844	Bitumiczna
		Razem	99,961	

Stan większości dróg powiatowych pomimo zauważalnej poprawy, która nastąpiła w ciągu ostatnich 4 lat, ocenić można jako dostateczny lub zły, wymagający modernizacji oraz bieżących prac konserwacyjnych. Podstawowe niedostatki dróg to nienormatywna szerokość, nośność, zły stan nawierzchni i poboczy, niebezpieczne miejsca. Znaczne problemy stwarza rosnące natężenie ruchu w obszarze powiatu, a zwłaszcza na drogach dojazdowych do przejść granicznych.

Tab.51 Wykaz dróg powiatowych.

Lp.	Nr drogi	Długość (km)	Początek drogi	Koniec drogi	Rodzaj nawierzchni
1	F 1159	8,625	Kłopot	granica powiatu (Bytomiec)	Bitumiczna/brukowcowa
2	F 1248	11,610	Cybinka	Kłopot	Bitumiczna
3	F 1249	13,030	Cybinka	Jerzmanice	Bitumiczna/brukowcowa
4	F 1250	5,010	Białków	Mielesznica	Bitumiczna
5	F 1251	10,960	Urad	granica powiatu (Gądków M.)	Gruntowa
6	F 1252	14,681	Świecko	Urad	Bitumiczna
7	F 1253	1,134	Kunowice	Kunowice	Bitumiczna
8	F 1254	13,114	Nowe Biskupice	Rzepin	Bitumiczna
9	F 1255	4,075	Staroścín	Rzepin	Bitumiczna
10	F 1257	7,990	Smogóry	granica powiatu (Boczów)	Bitumiczna
11	F 1274	2,650	Lubień	granica powiatu (Rychlik)	Bitumiczna
12	F 1275	10,398	Ośno Lub.	granica powiatu (Brzeźno)	Bitumiczna
13	F 1291	6,814	od granicy powiatu (Chartów)	Ośno Lub.	Bitumiczna
14	F 1292	6,407	granica powiatu (Ownice)	Ośno Lub.	Brukowcowa/gruntowa
15	F 1298	5,889	Drzecín	Nowe Biskupice	Bitumiczna
16	F 1299	18,034	Słubice	Słubice	Brukowcowa/gruntowa
17	F 1300	3,905	Nowy Lubusz	Rz. Odra	Bitumiczna
18	F 1301	1,577	Lisów	Lisów	Bitumiczna
19	F 1302	6,716	Lisów	Kowalów	Bitumiczna
20	F 1303	5,990	Kowalów	Lubiechnia Wielka	Bitumiczna
21	F 1304	2,659	Drzeńsko	Lubiechnia Wielka	Bitumiczna
22	F 1305	1,345	Połęcko	Połęcko	Bitumiczna
23	F 1306	3,939	Golice	Radówek	Gruntowa
24	F 1307	0,823	Laski Lubuskie	Laski Lubuskie	Bitumiczna
25	F 1308	2,217	Pamięcin	Laski Lubuskie	Bitumiczna
26	F 1309	5,408	Radów	Świniary	Bitumiczna
27	F 1310	2,375	Świniary	Świniary	Bitumiczna
28	F 1311	10,147	Radów	Ośno Lub.	Bitumiczna
29	F 1312	4,898	Żabice	Sienno	Bitumiczna/gruntowa
30	F 1313	10,193	Górzycza	Czarnów	Bitumiczna
31	F 1314	3,417	Ługi Górzycskie	droga F 1313 (Forty)	Bitumiczna
32	F 1315	0,990	Górzycza	Górzycza (rz. Odra)	Bitumiczna
33	F 1316	6,955	Czarnów	Gronów	Bitumiczna/brukowcowa
34	F 1317	6,525	Radachów	Trześniów	Bitumiczna
35	F 1318	3,200	Sienno	Gronów	Gruntowa

W poniżej podanych tabelach przedstawione są średniodobowe pomiary ruchu na drogach w granicach powiatu słubickiego. Dane przedstawione w tabelach dotyczą najważniejszych dróg w powiecie.

Tab. 52 Średniodobowy ruch na drogach krajowych za rok 1999.

Nr drogi	Relacja	Odcinek pomiaru	Ilość pojazdów
E-30 (A-2)	Świecko-Poznań	Świecko-Rzepin	8 510
31	Słubice-Kostrzyn	Słubice-Drzecin	4 025
29	Słubice-Zielona Góra	T. T. O. C. Świecko-Urad	5 290

T.T.O.C.-Terminal Towarowych Odpraw Celnych

Tab. 53 Średniodobowy ruch na drogach wojewódzkich za rok 1999.

Nr drogi	Relacja	Odcinek pomiaru	Ilość pojazdów
134	Muszkowo-Urad	Ośno Lub.-granica powiatu	1 725
134	Muszkowo-Urad	Ośno Lub.-Rzepin	1 495
137	Słubice-Trzciel	Słubice-Kowalów	1 995
137	Słubice-Trzciel	Kowalów-Ośno Lub.	2 070
137	Słubice-Trzciel	Ośno Lub.-granica powiatu	1 496
139	Górzycyca-Dębrznica	Kowalów-Rzepin	2 185

Tab. 54 Średniodobowy ruch na drogach powiatowych za rok 1999.

Nr drogi	Relacja	Odcinek pomiaru	Ilość pojazdów
11-416 (F 1291)	Słońsk-Ośno Lub.	Gronów-Ośno	2 340
49-101 (F 1249)	Sądów-Cybinka	Radzików-Cybinka	2 370
49-102 (F 1248)	Cybinka-Kłopot	Cybinka-Białków	1 380
11-436 (F 1254)	Nowe Biskupice-Rzepin	Gajec-Rzepin	4 115

Drogi gminne- sieć lokalną transportu drogowego tworzą drogi o różnej nawierzchni i o małej gęstości z uwagi na skupiony charakter osadnictwa i rolnictwo wielkoobszarowe.

W niniejszym opracowaniu podano ogólne zestawienia dotyczące dróg w gminach powiatu słubickiego :

(w układzie alfabetycznym wg stanu na 30.09.2003 r.)

CYBINKA

- ♦ drogi gminne 51 km, w tym o nawierzchni twardej 4 km i ulepszonej 4 km,
- ♦ lokalne miejskie 8 km, w tym o nawierzchni twardej 3,1 km i ulepszonej 3,1 km,
- ♦ drogi zakładowe-zamiejskie 7 km, w tym o nawierzchni twardej 7 km i ulepszonej 7 km

GÓRZYCA

- ♦ drogi gminne 59,5 km, w tym utwardzone 4,23 km (bez lokalnych miejskich)
- ♦ drogi zakładowe (zamiejskie) 29 km,
- ♦ drogi dojazdowe do gruntów rolnych 204 (rolniczych)

OŚNO

- ♦ drogi gminne 45 km, w tym o nawierzchni twardej 26 km i ulepszonej 1 km
- ♦ lokalne miejskie 10 km, w tym o nawierzchni twardej 10 km i ulepszonej 7 km
- ♦ drogi zakładowe -zamiejskie 10 km, miejskie 2 km

RZEPIN

- ♦ drogi gminne 46 km, w tym o nawierzchni twardej 20 km i ulepszonej 3 km
- ♦ lokalne miejskie 17 km, w tym o nawierzchni twardej 9 km i ulepszonej 8 km
- ♦ drogi zakładowe -zamiejskie 2 km, miejskie 4 km

5. SŁUBICE

- ♦ drogi gminne 33,306 km, w tym o nawierzchni twardej 9 km i ulepszonej 2 km
- ♦ lokalne miejskie 22 km, w tym o nawierzchni twardej 22 km i ulepszonej 22 km
- ♦ drogi zakładowe zamiejskie 7 km, miejskie 5 km.

Kolej. W powiecie słubickim krzyżują się dwa bardzo ważne szlaki kolejowe na stacji węzłowej pasażersko-towarowej w miejscowości Rzepin tj. transeuropejska magistrala (E - 20) relacji Frankfurt n/O - Warszawa, łącząca podobnie jak droga Nr 2 kraje Europy zachodniej ze wschodnią oraz krajowa magistrala węglowa (Nr-273) relacji Wrocław - Szczecin , łącząca wzdłuż granicy zachodniej Śląsk z Pomorzem Zachodnim. Układ kolejowy w powiecie słubickim uzupełniają linia kolejowa normalnotorowa stanowiąca obwodnicę Rzepina. W wyniku działań PKP S.A. zlikwidowano w ostatnich latach na terenie powiatu słubickiego linię kolejową nr 386 Kunowice – Cybinka , nr 414 Kostrzyn –Gorzów Zieleniec oraz zawieszono przewozy na linii nr 365 Wierzбно - Rzepin. Z wyjątkiem aktualnie modernizowanego odcinka magistrali E-20, praktycznie cała sieć linii kolejowych biegnących przez teren powiatu została wybudowana w XIX w. i na początku XX w. Realizowane na nich inwestycje związane były z usprawnieniem funkcjonowania układu już istniejącego linii magistralnych, oraz wycofaniem torów drugorzędnych z ruchu pasażerskiego. Z uwagi na duże znaczenie gospodarcze dla powiatu słubickiego zlikwidowanej linii kolejowej nr 386 Kunowice – Cybinka, samorząd powiatowy czyni starania o przejęcia mienia po zlikwidowanej linii i utworzenia na tej bazie bocznic kolejowej.

Tab.55 Linie kolejowe w powiecie słubickim.

Linie kolejowe w powiecie	Ilość	Długość (km)	Na odcinku
Linie kolejowe o znaczeniu międzynarodowym : E-20 Warszawa - Berlin	1	20,32	Gr.Powiatu –Rzepin-gr. Państwa
Linie o znaczeniu państwowym : Nr 273 Wrocław - Szczecin	1	28,19	Gr. powiatu-Rzepin-Kostrzyn
Linie o znaczeniu lokalnym : - obwodnica Rzepina	1	9,61	Drzeńsk – Jerzmanice

Tab.56 Rodzaje linii kolejowych w powiecie słubickim.

Linie kolejowe w powiecie	Ilość	Łączna długość (km)	Na odcinku
Linie torowe	0		
Linie zelektryfikowane	3	58,12	Gr.powiatu – gr.państwa 20,32 km Gr.powiatu – Kostrzyn 28,19 km Obwodnica Rzepina 9,61 km
Nieczynne : Nr 386 Kunowice-Cybinka Nr 364 Wierzбно-Rzepin Nr 414 Kostrzyn-Gorzów	3	57,365	Kunowice – Cybinka 23,805 km Gr.powiatu-Ośno-Rzepin 22,82 km Chyrzyno-gr.powiatu 10,74 km

Koncepcja wykorzystania nieczynnych linii kolejowych :

- Kunowice – Cybinka . Przejęcie przez samorząd powiatowy mienia zlikwidowanej linii i utworzenie na tej bazie bocznic kolejowej.
- Wierzбно – Rzepin. Zadanie ponad powiatowe. Możliwość uruchomienia ruchu osobowego i towarowego – po przeprowadzeniu szczegółowej analizy.
- Budowa ścieżki rowerowej na odcinku leżącym na terenie powiatu (po fizycznej likwidacji linii).

Drogi wodne. W powiecie słubickim znajduje się jedyny szlak komunikacji wodnej rzeką Odrą. Dla ruchu barek wykorzystuje się 76 km drogi wodnej w II klasie technicznej (nośności 1000 t), obsługiwanej przez porty rzeczne w Uradzie, Rybocicach (towarowe) oraz w Słubicach (towarowo-pasażerski).

5.2 Elektroenergetyka.

Energetyka należy do jednych z nielicznych dziedzin infrastruktury technicznej zaspokajającej potrzeby mieszkańców powiatu słubickiego. Praktycznie każdy wniosek o podłączenie i zaopatrzenie w energię elektryczną jest rozpatrywany pozytywnie, gdyż nie istnieje niebezpieczeństwo braku energii elektrycznej. Według danych Grupy Energetycznej ENEA S.A. (stan na październik 2003 r.) liczba odbiorców energii elektrycznej w powiecie przedstawia się następująco :

- Gmina Cybinka - 2353
- Gmina Górzycza - 1138,
- Gmina Ośno - 2648,

- Gmina Rzepin - 4013,
- Gmina Słubice - 8814,

Na bieżąco trwają prace związane z wymianą linii napowietrznych, budową linii kablowych i przyłączy do budynków.

Układ energetyczny oparty jest na sieci krajowej wysokiego napięcia 110kV rozdzielany poprzez tzw. GPZ110/15 na „lokalną” sieć średniego napięcia 15kV z transformacją na sieć 0,4 kV i dalej do użytkowników.

5.3 Gazownictwo.

W zakresie infrastruktury system gazownictwa wykazał się największą dynamiką rozwoju w ostatnich trzech latach. Gaz stał się dostępny w największych miastach i wsiach powiatu słubickiego za sprawą inwestycji nowego dystrybutora na rynku jakim jest „Media Odra Warta” Sp. z o.o. z siedzibą w Międzyrzeczu. Firma powstała w grudniu 1999 roku, gdy na listę Związków Międzygminnych wpisany został Związek Międzygminny „Odra-Warta” z siedzibą w Słubicach. Gminami - założycielami Związku są Słubice, Górzycyca, Rzepin oraz Międzyrzecz. Głównymi zadaniami Związku są inwestycje infrastrukturalne i komunalne na terenach gmin będących członkami Związku. Pierwszym głównym celem związku była gazyfikacja gmin. By rozpocząć działania operacyjne powołano do życia spółkę „MOW”, w której Związek jest większościowym udziałowcem. Partnerem Związku w spółce jest niemiecka firma „EWE”, posiadająca 70-letnią historię i doświadczenie w budowie infrastruktury komunalnej. Firma „EWE” jest spółką miast, gmin i powiatów północno - zachodniej części Niemiec.

Prace związane z gazyfikacją na terenie powiatu rozpoczęto w październiku 2000 r. i już w lipcu 2001r. oddano do eksploatacji rurociąg wraz z przekopem pod Odrą oraz sieć miejską w Rzepinie i Słubicach, po czym w listopadzie 2001r. następuje budowa gazociągu w kierunku Górzycy oraz rozbudowa jej sieci wiejskiej. Następnie w lutym 2002 r. następuje rozpoczęcie prac budowlanych gazociągu średniego ciśnienia w Ośnie Lub., a w sierpniu rozpoczęcie budowy gazociągu wysokiego ciśnienia w kierunku Cybinki. W 2003 r. trwały prace związane z rozbudową sieci w miejscowościach i przyłączanie kolejnych odbiorców. Wybudowano trzy stacje gazowe I - go stopnia :

- Cybinka - o przepustowości $Q=5000 \text{ m}^3/\text{h}$
- Rzepin - o przepustowości $Q= 5000 \text{ m}^3/\text{h}$
- Słubice - o przepustowości $Q= 10000 \text{ m}^3/\text{h}$

na terenie miasta Słubice zlokalizowana jest dodatkowo stacja pomiarowa gazu dla miasta Słubice o przepustowości $Q=1800 \text{ m}^3/\text{h}$. Stacja ta jest punktem granicznym pomiędzy sieciami należącymi do Wielkopolskiej Spółki Gazowniczej S.A - Zakład Gazowniczy Szczecin i Media Odra Warta Sp. z o.o. Wielkość sprzedaży gazu za okres od 01.01.03 - 30.06.2003 - 3,4 mln m^3 .

Tab.59 Stan sieci przesyłowej i dystrybucji MOW wraz z ilością odbiorców na terenie powiatu.

Gmina	Długość sieci średniego ciśnienia w [km]	Długość sieci wysokiego ciśnienia w [km]	Liczba odbiorców „aktywnych”	Liczba odbiorców „nieaktywnych”
Cybinka	18,209	21,069	43	38
Górzycyca	33,192	0	100	52
Ośno Lub.	23,494	13,308	52	57
Rzepin	46,753	20,146	226	78
Słubice	36,258	31,091	115	88
Razem	157,906	85,614	536	313

Plany inwestycyjne spółki na przyszłość mają na celu pozyskiwanie jak największej liczby odbiorców i dokończenie przyłączania gospodarstw domowych. W Słubicach obok w/w firmy MOW funkcjonuje od wielu lat dotychczasowy zarządca sieci gazowej na terenie miasta Wielkopolska Spółka Gazownicza S.A- Zakład Gazowniczy Szczecin dla której gaz dostarczany jest z terenu Niemiec. Umowa na dostawę podpisana jest do roku 2005. Stan sieci gazowych na terenie miasta jest bardzo dobry, gdyż w ciągu ostatnich czterech lat były one w całości wymienione. Podstawowe dane dotyczące sieci i urządzeń :

- rodzaj dostarczanego gazu – GZ-50,
- pobór gazu – 3 700 000 m^3 (w 1997r.),

- liczba odbiorców gazu (gospodarstw domowych) – 4 905,
- długość sieci w mieście – 55,5 km,
- długość sieci średniego ciśnienia – 6,9 km ,
- długość sieci niskiego ciśnienia – 48,6 km ,
- wydajność stacji redukcyjnych niskiego ciśnienia – 3 200 m³/h i 1 500 m³/h

5.4 Ciepłownictwo.

System zaopatrzenia w energię ciepłą miejscowości powiatu oparty jest w głównej mierze na indywidualnych źródłach ciepła, w dalszym ciągu w oparciu o tradycyjne paliwa jak węgiel, koks oraz drewno. System ogrzewania zdalaczynnego występuje w większych miejscowościach powiatu oraz w bardzo ograniczonym zakresie na wsiach, obejmując swoim zasięgiem przeważnie zespoły popegeerowskiego mieszkalnictwa wielorodzinnego (utworzone spółdzielnie mieszkaniowe), obiekty infrastruktury społecznej oraz częściowo zakłady przemysłowe.

W obszarach wiejskich z uwagi na charakter zabudowy nie stwierdza się potrzeby i celowości rozwoju systemu ogrzewania zdalaczynnego ze scentralizowanych źródeł ciepła (z wyjątkiem zespołów zabudowy położonych w zasięgu kotłowni) ze względu na możliwości zaopatrzenia w energię ciepłą do celów bytowych i ogrzewania budynków w oparciu o:

- ♦ przewodowe systemy zaopatrzenia w gaz z krajowej sieci przesyłu poprzez system lokalny ze stacji redukcyjnej gazu planowanych na terenie powiatu wg . systemu PGNiG oraz programu EWE,
- ♦ gaz płynny w pozostałych obszarach, a także lokalnego zaopatrzenia w gaz propan – butan ze zbiorników,
- ♦ energię elektryczną z krajowej sieci na warunkach uzgodnionych z Rejonem Energetycznym firmy ENEA S.A
- ♦ nowe systemy oparte na tzw. energii odnawialnej

Najlepiej rozwinięty system ciepłowniczy posiada miasto Słubice. Miejski system ciepłowniczy eksploatowany jest przez Zakład Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. ,której właścicielem jest gmina Słubice posiadająca 100% jej udziałów. Spółka prowadzi działalność na podstawie koncesji na wytwarzanie ,przesył i dystrybucję ciepła uzyskaną w listopadzie 1998 r. na okres 10 lat.

Podstawowym źródłem ciepła jest Ciepłownia Miejska przy ul. Folwarcznej 2 (wyposażona w dwa kotły WR-5 z mocą ciepłą zainstalowaną 16,2 MW), produkująca 89 167 GJ energii (wg danych na 2002 r.).

Odbiorcy obsługiwani są przez 23 węzły ciepłownicze. Rozprowadzenie ciepła wytworzonego przez ZEC następuje poprzez sieć ciepłowniczą o łącznej długości 7 869 m, która składa się z magistrali i ciepłociągów odgałęziających. Średnice nominalne wynoszą od DN 65 do DN 300 w magistrali i DN 25 do DN 150 w ciepłociągach odgałęziających. Nowe części sieci (około 60 %) charakteryzuje wiek od 6 do 14 lat, resztę sieci powyżej 17 lat.

Na początku 1998 roku ZEC obsługiwał 18 odbiorców ciepła a wg stanu na 2003 rok już 22, odbiorców wśród których znajdują się spółdzielnie mieszkaniowe, szkoły i instytucje. Największymi odbiorcami ciepła są spółdzielnie mieszkaniowe oraz mieszkalnictwo komunalne. Całkowite zapotrzebowanie miasta na energię ciepłą określa się na około 80 MW. Bez większych nakładów finansowych istnieje możliwość podłączenia odbiorców do istniejącej sieci ciepłowniczej na około 2,5 MW. Położenie sieci na terenie miasta (sieć biegnie przez centrum) pozwala także na rozszerzenie liczby odbiorców korzystających dotychczas z własnych kotłowni, przy niewielkich nakładach na rozbudowę sieci. Na terenie miasta w 1997 roku zinventaryzowano 77 punktowych źródeł emisji zanieczyszczeń. Wiele z tych kotłowni opalanych jest jeszcze węglem , jednak coraz częściej są modernizowane z zastosowaniem paliw takich jak gaz i olej opałowy. W administracji miejskiej znajduje się 12 małych jednostek cieplnych, z których wszystkie opalane są olejem. Głównym obiektem opalonym jeszcze węglem jest ciepłownia miejska.

5.5 Telekomunikacja.

Telefonia od lat należała w naszym kraju do sfery specjalnie traktowanego sektora usług publicznych. Doktrynalne założenia ich sprawiedliwej powszechności uzasadniały państwowy monopol i kontrolę. Telekomunikacja znalazła się w obszarze dziedzin ważnych dla obronności i bezpieczeństwa państwa. Od kilku lat obraz telekomunikacji ulega szybkiej ewolucji. Postęp w technologiach jest tak szybki, że trudno nadażyć za zmianami. Technologie pozwalają na wprowadzenie do powszechnego użytku coraz to nowszych usług. Z nowoczesnych usług możemy także korzystać na terenie naszego powiatu.

Usługi telekomunikacyjne na terenie powiatu słubickiego realizowane są przez Rejon Telekomunikacji w Słubicach i Krośnie Odrz. Powiat po ostatnich inwestycjach należał do najbardziej telefonizowanych powiatów w województwie. Poniżej w tabeli 48 podane są dane na dzień 31 grudnia 1998 r.

Tab.48. Zestawienie danych telekomunikacyjnych.

Lp.	Nazwa gminy	Liczba włączonych telefonów	Gęstość telefoniczna (ilość tel./1000mieszk.)
1	Słubice	6389	329,6
2	Cybinka	1002	141,1
3	Górzycza	797	192,4
4	Ośno Lub.	1127	172,9
5	Rzepin	2541	252,8

Na terenie gmin powiatu, dzięki zastosowaniu najnowszych technik w telekomunikacji, jakimi są centrale cyfrowe, łącza światłowodowe oraz urządzenia transmisji danych dostępne są następujące usługi :

- ♦ typowy abonament telefoniczny,
- ♦ ISDN podstawowy - oznacza łącze cyfrowe z integracją usług. Oznacza to, że użytkownik ma dostęp do sieci telekomunikacyjnej zapewniającej połączenia cyfrowe o wysokiej jakości głosu i dużej przepustowości danych oraz możliwości dołączenia do znormalizowanego gniazdka całej gamy urządzeń-telefon, telefaks, komputer, wideotelefon i inne urządzenia cyfrowe (łącznie osiem urządzeń, z czego dwa mogą pracować jednocześnie).
- ♦ ISDN rozszerzony - umożliwia korzystanie ze wszystkich rodzajów łączności przy użyciu tylko jednego łącza,
- ♦ SDI – cyfrowe łącza niekomutowane o dużej przepustowości.
- ♦ POLPAK-T – publiczna sieć teleinformatyczna obejmująca swym zasięgiem cały kraj, przydatna dla firm prywatnych oraz administracji państwowej i samorządowej, korzystających często z usługi transmisji danych,
- ♦ Infolinia 0-800, istotą usługi jest to, że całkowity koszt połączenia do numeru rozpoczynającego się od 0~800 ponosi jej abonent, a więc jest ona całkowicie bezpłatna dla dzwoniącego.
- ♦ dzierżawa łącza.

5.6 Zaopatrzenie w wodę.

Gmina Cybinka.

Infrastrukturę zbiorowego zaopatrzenia gminy w wodę jest bardzo rozwinięta i według ankiety z 2003 r. obejmuje 94 % ludności. Aktualnie potrzeby miasta Cybinka w zakresie dostawy wody do celów bytowo-gospodarczych pokrywane są w całości z wodociągu miejskiego podczas gdy jeszcze w 2001 r. miało to miejsce tylko w 80,7 %. Dla celów pitno-gospodarczych pobierane są wyłącznie wody podziemne z utworów czwartorzędowych, przy czym eksploatacją infrastruktury zaopatrzenia w wodę zajmują się różne podmioty. Gmina w całości jest zaopatrywana z 9 głębinowych ujęć wód podziemnych (19 studni), o głębokościach 18-60 m, spośród których 8 wyposażonych jest w stacje uzdatniania wody (ankieta z 2003 r.).

Wg stanu na rok 2000 spośród miejscowości wiejskich tylko Sądów, Mielesznica i Krzesin nie posiadały wodociągów, natomiast w miejscowości Drzeniów wodociąg obsługiwał tylko część ludności. Pozostałe wsie były w całości zwodociągowane.

Aktualnie na terenie gminy eksploatowane są następujące wodociągi komunalne :

- Wodociąg grupowy Białków-Grzmiąca-Cybinka, z ujęciem ($Q_{max}= 138 \text{ m}^3/\text{h}$) i stacją uzdatniania wody w Białkowie, dysponuje siecią magistralną i rozdzielczą o łącznej długości 35,6 km. W 1999 r. średni pobór wody z ujęcia nie przekraczał 8,5% jego wydajności. Do 2000 r. eksploatowane było wiejskie ujęcie wody w Grzmiącej ($Q_{max}= 17,3 \text{ m}^3/\text{h}$).
- Wodociąg grupowy Drzeniów-Cybinka z ujęciem ($Q_{max}= 48 \text{ m}^3/\text{h}$) i stacją uzdatniania wody w Drzeniowie, o łącznej długości sieci rozdzielczej 0,9 km i poborze wody równym 0,7% wydajności ujęcia (1999 r.).
- Wodociąg grupowy Rapice-Kłopot z ujęciem ($Q_{max}= 22 \text{ m}^3/\text{h}$) i ze stacją uzdatniania wody (przepustowość $13 \text{ m}^3/\text{h}$) w Rapicach, oddany do użytku na początku 2000 r., dysponuje siecią rozdzielczą o łącznej długości ok. 9 km.

- Wodociąg grupowy Maczków-Urad, oddany do użytku na początku 2000 r., z ujęciem ($Q_{\max} = 25 \text{ m}^3/\text{h}$) i stacją uzdatniania wody (wydajność $13 \text{ m}^3/\text{h}$) w Maczkowie, posiada sieć rozdzielczą o długości 5,1 km.
- Wodociąg (2,3 km) i ujęcie ($Q_{\max} = 30 \text{ m}^3/\text{h}$) ze stacją uzdatniania wody w Radzikowie o wydajności $26,4 \text{ m}^3/\text{h}$,
- Wodociąg i ujęcie ($Q_{\max} = 90 \text{ m}^3/\text{h}$) ze stacją uzdatniania w Bieganowie, pracuje przy zapotrzebowaniu wody $82,5 \text{ m}^3/\text{h}$,
- Wodociąg i ujęcie ($Q_{\max} = 71 \text{ m}^3/\text{h}$) ze stacją uzdatniania wody (wydajność $45 \text{ m}^3/\text{h}$) w Rybojedzku,
- Wodociąg i ujęcie ($Q_{\max} = 12,8 \text{ m}^3/\text{h}$) ze stacją uzdatniania w Tawęcinie,
- Wodociąg i ujęcie (6 studni o wydajnościach $4,5\text{-}8 \text{ m}^3/\text{h}$) w Koziczynie (bez stacji uzdatniania),
- Wodociąg i ujęcie ($Q_{\max} = 24 \text{ m}^3/\text{h}$) w Sądowie.

Wieś Kłopot, wyposażona w ostatnich latach w rozdzielczą sieć wodociagową, nie posiada własnego ujęcia wody lecz jest zaopatrywana z ujęcia w Rapticach. Tylko lokalne ujęcia wód posiadają wsie: Mielesznica (osada leśna - $Q_{\max} = 30 \text{ m}^3/\text{h}$), Krzesin (osada leśna, - $Q_{\max} = 30 \text{ m}^3/\text{h}$) i Sądów (kółko rolnicze - $Q_{\max} = 5 \text{ m}^3/\text{h}$; osada leśna $Q_{\max} = 5 \text{ m}^3/\text{h}$). Odrębne ujęcie wód ($Q_{\max} = 6 \text{ m}^3/\text{h}$) posiada też osada leśna w Uradzie.

Jak wynika z powyższego zestawienia, miasto Cybinka jest zasilane przede wszystkim z ujęcia w Białkowie, wyposażonego także w stację uzdatniania wody. Na przełomie lat 1990 - 2000. zrealizowano także inwestycję drugostronnego zasilania miasta rurociągiem tranzytowym, biegnącym wzdłuż drogi krajowej 275 do pierwszych zabudowań miasta, z ujęcia i stacji uzdatniania wody w Drzeniowie.

Bieganów zaopatrywany jest w wodę z ujęcia eksploatowanego przez PROVIMI POLSKA BIEGANÓW

Sp. z o.o. w Bieganowie. Składa się ono z 5 studni głębinowych, hydroforni, stacji uzdatniania, zbiornika wieżowego HYDROGLOBUS (200 m^3) oraz zbiornika wód popłucznych. Z ujęcia tego zasilana jest też wytwórnia pasz, gorzelnia, ferma trzody chlewnej i bydła oraz gospodarstwo rolne. Według danych z 1999 r. sumaryczna dobowo produkcja wody wyniosła $760 \text{ m}^3/\text{d}$ z przeznaczeniem 64% na potrzeby fermy i wytwórni pasz oraz 36% - dla osiedla i gospodarstwa rolnego. W 2000 r. łączna długość sieci wodociagowej na terenie gminy wynosiła $45,2 \text{ km}$. ,a w 2003 r. wzrosła ona do 61 km .

Gmina Górzycyca

Wg stanu na koniec roku 1998 każda wieś w gminie posiada własne ujęcia czwartorzędowych wód podziemnych do celów pitno-gospodarczych, oprócz Owczar, zaopatrywanych z ujęć w Górzycy oraz Radówka, zasilanego w wodę z ujęcia w Radowie (gmina Rzepin). Stacja Ługi Górzyckie (25 mieszkańców) zaopatrywana jest z wodociągu z Górzycy. Istniejące systemy wodociagowe są powiązane z ujęciami wody w ośrodkach produkcji zwierzęcej w dawnych pegeerach.

Obecnie na terenie gminy istnieją trzy wiejskie wodociągi grupowe:

- Wodociąg górzycycki, z ujęciem wody w Górzycy, obsługujący także wieś Owczary,;
- Wodociąg „Radów”, z ujęciem wody w Radowie (gmina Rzepin), zaopatrujący też wieś Radówek;
- Wodociąg „Stańsk”, z ujęciem wody w Stańsku, zaopatrujący także wieś Chartów w gminie Słońsk. Pozostałe wsie posiadają lokalne ujęcia wód podziemnych wraz z sieciami rozdzielczymi.

Jakość ujmowanych wód podziemnych nie odpowiada normom głównie ze względu na wysokie stężenia żelaza i manganu oraz - w rejonach położonych w sąsiedztwie Odry - azotanów. Podwyższone stężenia azotanów występują głównie w rejonach położonych w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki Odry.

Poniżej przedstawiono szczegółową charakterystykę wybranych systemów wodociagowych gminy.

Wodociąg górzycycki, o wydajności średniej $667 \text{ m}^3/\text{d}$ i maksymalnej $906 \text{ m}^3/\text{d}$ lub $90 \text{ m}^3/\text{h}$, obejmuje: ujęcie wód podziemnych i stację wodociagową zlokalizowane na terenie tuczarni PGR w pobliżu Górzycy, rurociąg przesyłowy wody czystej do Górzycy wraz z wodociagową siecią rozdzielczą, rurociąg przesyłowy Górzycy-Owczary wraz z siecią rozdzielczą. Na ujęciu wody podziemnej eksploatowane są 4 studnie wiercone o zatwierdzonych wydajnościach $36\text{-}58 \text{ m}^3/\text{h}$, razem $189 \text{ m}^3/\text{h}$. Stacja wodociagowa obejmuje 2 zbiorniki hydroforowe, 3 wyposażone w aeratory pospieszne filtry ciśnieniowe ze złożem piaszkowym (odżelaziacze-odmanganiacz), chlorator, osadniki popłuczyn oraz dwukomorowy żelbetowy zbiornik wyrównawczy wody czystej (200 m^3). Rozdzielcza sieć wodociagowa Górzycy, o układzie pierścieniowym, jest wykonana z rur PCV, PE i stalowych ocynkowanych $\varnothing 50\text{-}430 \text{ mm}$.

Wodociąg wiejski w Pamięcinie (wydajność śr. $138 \text{ m}^3/\text{d}$, max. $181 \text{ m}^3/\text{d}$ lub $15 \text{ m}^3/\text{h}$) obejmuj: ujęcie wód podziemnych z dwiema studniami wierconymi ($18 \text{ m}^3/\text{d}$ i $19 \text{ m}^3/\text{d}$), stację wodociagową z dwoma hydroforami, dwoma odżelaziaczmi-odmanganiaczami ciśnieniowymi (z aeratorami) i chloratorem oraz sieć wodociagową z rur PCV $\varnothing 90\text{-}100 \text{ mm}$.

Lokalny system wodociągowy wsi Laski Lubuskie (wydajność śr. 94 m³/d; max. 139 m³/d lub 13,5 m³/h) składa się z następujących elementów: ujęcie wody z dwiema studniami wierconymi (wydajności 25,8 m³/h i 220 m³/h), stacja wodociągowa jak wyżej oraz sieć rozdzielcza wody czystej (wykonana jako zakładowa w 1966 r. i zmodernizowana w 1977 r.), z rur żeliwnych Ø 100 mm i stalowych Ø 65 mm.

Wodociąg wiejski w Ługach Górzycznych o wydajności średniej 77 m³/d i max. 99 m³/d lub 9,5 m³/h obejmuje: ujęcie wody z dwiema studniami wierconymi (19,5 m³/h; 60 m³/h), stację wodociągową (z dwoma hydroforami, trzema odżelaziaczami ciśnieniowymi z aeratorami, dwoma odmanganiaczami z aeratorami i chloratorem) oraz sieć wodociągową z rur PCV Ø 160 mm, rur żeliwnych Ø 100 mm i stalowych Ø 65 mm.

Lokalny system wodociągowy wsi Czarnów, o wydajności średniej 206,5 m³/d i maksymalnej 310 m³/d lub 38,7 m³/h, obejmuje: ujęcie wód podziemnych z dwiema studniami wierconymi (każda o zatwierdzonych zasobach 56 m³/h), SUW z dwoma piaskowymi ciśnieniowymi filtrami pospieszonymi (każdy z mieszaczem powietrznym) i chloratorem, zbiornik wyrównawczy wody czystej o pojemności 100 m³ oraz sieć wodociągową (układ promienisty) z rur PCV Ø 90-160 mm. Jakość wody czystej odpowiada wymaganiom normatywnym.

Wiejski wodociąg w Żabicach, o wydajności średniej 467 m³/d i maksymalnej 596 m³/d lub 62 m³/h, obejmuje: ujęcie wód podziemnych z dwiema studniami wierconymi (udokumentowana wydajność każdej 58 m³/h), stację wodociągową (z dwoma hydroforami i ciśnieniowymi filtrami pospieszonymi - każdy wyposażony w aerator - i chloratorem oraz dwukomorowym żelbetowym zbiornikiem wyrównawczym wody czystej o pojemności 200 m³) oraz sieć rozdzielczą z rur PCV i stalowych ocynkowanych Ø 50-160 mm.

Wodociąg wiejski w Spudłowie (wydajność śr. 66 m³/d, max. 87 m³/d lub 9.1 m³/h) obejmuje: ujęcie wód podziemnych (zawartość Fe=1-1,7 mg/dm³; Mn=0,0-0,06 mg/dm³) z dwiema studniami wierconymi (27 m³/h i 12 m³/h), stację wodociągową (z dwoma hydroforami, dwoma odżelaziaczami z aeratorami i chloratorem) oraz rozdzielczą sieć wody czystej z rur PCV Ø 90-160 mm.

Aktualnie stan techniczny ujęć wody jest niezadowolający i wymagają one remontów lub modernizacji..

Gmina Ośno Lubuskie.

Z posiadanych danych wynika, że stopień zwodociągowania gminy wynosi 99,7 % , zaś miasta Ośno – niemal 100 %. Tylko jedna miejscowość – Rosławice (4 mieszkańców) – jest pozbawiona wodociągu.

Na terenie gminy istnieją następujące ujęcia wody wraz z hydroforami :

- dla miasta Ośna – 2 ujęcia o łącznej wydajności 2800 m³/d;
- dla wsi Świniary, Sienno, Lipienica, Smogóry, Lubień, Połęck, Trześniów, Podošno, Grabno, Gronów i Radachów o wydajności 288-1008 m³/d; studnie publiczne: w Ośnie Lubuskim (5 szt.), Smogórach (3 szt.) i Świniarach.

Miasto Ośno Lubuskie posiada niezbyt nowoczesne ujęcie wody ze stacją jej uzdatniania i murowaną wieżą ciśnien oraz sieć rozdzielczą o długości 12,8 km; długość jej na terenach wiejskich wynosi 15,1 km. Administratorem hydroforu oraz sieci miejskiej i wiejskich jest Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Ośnie, z wyjątkiem wodociągów w Grabnie, który stał się własnością prywatną.

Tylko w przypadku 4 ujęć (Trześniów, Gronów, Podošno i Sienno) woda podawana jest do sieci bez uzdatniania; w pozostałych przypadkach jest odżelaziana.

Zgodnie z informacjami przedstawionymi przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Słubicach (protokół z dnia 03. 02.2003 r.) 61% ludności na terenie gminy Ośno Lubuskie korzysta z wody nie odpowiadającej wymogom prawnym. Jednak dane o jakości wody pitno – gospodarczej w roku 2002 wskazują, że była ona nieodpowiednia tylko w miejscowościach: Połęcko, Smogóry, Świniary, Radachów i Lipienica, które razem mają 1373 mieszkańców, co stanowi tylko 21,3% ludności gminy. Wynika z tego, że na terenie gminy powinien być przeprowadzony szczegółowy monitoring jakości wód surowych i uzdatnionych dla celów pitno – gospodarczych. Na tej podstawie należy określić przydatność tych wód oraz optymalne metody ich uzdatniania.

Gmina Rzepin.

Stopień zwodociągowania całej gminy wynosi 90,1 %, a miasta Rzepin aż 86,6 %, w wyniku intensywnego rozwoju sieci w ostatnich 2 latach. Rzepin nie posiada systemu zaopatrzenia w wodę pitno-gospodarczą, obejmującego całe miasto. Korzysta ono z 18 lokalnych ujęć wody podziemnej (w tym 11 komunalnych) z hydroforami, zaopatrujących zakłady przemysłowe oraz poszczególne osiedla, wyposażone w lokalne, rozdzielcze sieci wodociągowe. W 1999 r. sumaryczna ich długość wyniosła 14,8 km. Jedynie 4 ujęcia posiadają urządzenia do uzdatniania wody w procesach odżelaziania, odmanganiania i filtracji pospiesznej; z pozostałych zaś do sieci wodociągowej tłoczona jest woda surowa. Ujęcia zasilane są wodą podziemną z utworów czwartorzędowych, z głębokości od kilkunastu do kilkudziesięciu metrów. Roczna ilość sprzedanej wody w 2000

r. wynosiła 170 000 m³ (465,8 m³/d) i spadła o 20% w stosunku do 1998 r. Jednostkowe zapotrzebowanie wody dla celów pitno-gospodarczych wyniosło więc zaledwie 86,3 dm³/M d.

Obecna infrastruktura wodociągowa miasta nie zapewnia prawidłowego zaopatrzenia ludności w wodę. Według danych z „Programu ochrony środowiska dla województwa lubuskiego na lata 2003-2010” z marca 2003 r., Rzepin znalazł się na liście 6 systemów wodociągowych, zaopatrujących ponad 5000 mieszkańców, które nie spełniają obowiązujących wymogów w zakresie jakości dostarczanej wody, przy czym sytuację w tym mieście należy uznać za szczególnie krytyczną z uwagi na znaczne przekroczenia dopuszczalnych wartości aż 5 parametrów jakości wody zarówno bezpośrednio po SUW jak i w punktach czerpalnych sieci rozdzielczej. Aktualnie trwa przebudowa sieci wodociągowej w centrum miasta na system o układzie pierścieniowym.

Wiejskie ujęcia wody podziemnej czwartorzędowej wraz z lokalnymi sieciami wodociągowymi istnieją w 10 wsiach: Drzeńsko, Gajec, Kowalów, Lubiechnia Wielka, Starków, Radów, Serbów, Staroścín, Maniszewo i Sulów, przy czym wodociąg w Radowie jest systemem grupowym i obejmuje swym zasięgiem także wieś Radówek w gminie Górzycza. W 1999 r. sumaryczna długość rozdzielczych sieci wodociągowych we wsiach wyniosła 19,4 km, w 2003 r. wzrosła do 19,6 km. Sieci wodociągowej nie posiadają następujące wsie: Rzepinek, Lubiechnia Mała, Jerzmanice Lubuskie i Nowy Młyn. W myśl programu zawartego w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Rzepin” infrastruktura ta będzie sukcesywnie rozbudowywana modernizowana. W ramach tych planów przewiduje się wykonanie na terenie miasta Rzepina dodatkowo 10 km sieci wodociągowej, na terenie gminy 5 km, m.in. objęcie wsi Lubiechnia Mała wodociągiem grupowym z Rzepinka oraz dalsze wodociągowanie Radówka.

Gmina Słubice.

Gmina słubicka obejmuje miasto Słubice oraz 12 wsi, w tym 11 zwodociągowanych w latach poprzednich oraz Nowe Biskupice wyposażone w sieć wodociągową w bieżącym roku.

Infrastruktura zaopatrzenia w wodę gminy obsługiwana jest przez Zakład Usług Wodno-Ściekowych w Słubicach (11 wsi), z wyjątkiem Golic – obsługiwanych przez miejscową Rolniczą Spółdzielnię Produkcyjną

W celu zaspokojenia swego zapotrzebowania na wodę pitno-gospodarczą wszystkie miejscowości gminy korzystają z zasobów wód podziemnych pochodzących z utworów czwartorzędowych.

Najbardziej rozbudowanym systemem wodociągowym, zaopatrującym w wodę pitno-gospodarczą także położone w sąsiedztwie wsie Kunowice, Nowy Lubusz, Nowe Biskupice (a w niedługim czasie także Pławidło), dysponuje aktualnie miasto Słubice. System ten obejmuje :

- zlokalizowane w południowo-wschodniej części miasta duże ujęcie nr 2 wód podziemnych „Lotnisko”, z 7 studniami głębinowymi z lat 1980-2001, o wydajnościach 48-101 m³/h i głębokościach czerpania sięgających 102 m; ujęcie posiada zatwierdzone zasoby eksploatacyjne o wydajności 370 m³/h oraz maksymalne –dopuszczone pozwoleniem wodnoprawnym z 1997 r. –obciążenie 8800 m³/d;
- nowoczesną, zautomatyzowaną stację uzdatniania wody o wydajności 8800 m³/d, wybudowaną w latach 1997-1998, wyposażoną w urządzenia do napowietrzania, filtracji pospiesznej i dezynfekcji wody;
- 3 zbiorniki retencyjno-wyrównawcze wody uzdatnionej (2600 m³);
- sieć przesyłowo-rozdzielczą (układ pierścieniowy) o sumarycznej długości 58,4 km, w większości ze starych rurociągów żeliwnych o średnicach 80-300 mm, w znacznym stopniu zdekapitalizowaną (wiek w większości ponad 60 lat, zmniejszenie przekroju niektórych jej odcinków nawet o 80% na skutek złej jakości wody w minionym okresie), o dużej awaryjności.

Płytkie zaleganie wód podziemnych na terenie miasta sprzyja także występowaniu dużej liczby ujęć lokalnych (w sumie 38 ujęć), wykorzystywanych do różnych celów przez mieszkańców i zakłady pracy (15 ujęć, głównie przemysłowych). Według danych rocznika statystycznego z 2001 r. 95,3% ludności miasta Słubice korzystało z sieci wodociągowej. Pomimo niezadowolającego stanu sieci wodociągowej jakość wody uzdatnionej na terenie Automatycznej Stacji Uzdatniania Wody oraz wody pobieranej z sieci odpowiada normom .

W jednostkach wiejskich gminy 7 wsi jest wyposażonych w ujęcia wód i wodociągi wiejskie, w tym :

- 6 wodociągów zarządzanych przez ZUWS Słubice: w Rybolicach, Lisówie, Drzecinie, Starych Biskupicach, Pławidło, Kolonii Nowy Lubusz;
- 1 wodociąg zarządzany przez RSP Golic w Golicach;
- 5 wsi wyposażonych tylko w sieci wodociągowe, w tym:
- 3 wsie zasilane z SUW w Słubicach (Kunowice, Nowy Lubusz i Nowe Biskupice);
- 2 wsie zasilane z SUW w Rybolicach (Kunice i Świecko);

Ok. 95 % ludności wiejskiej korzysta ze zbiorczej sieci wodociągowej o sumarycznej długości ok. 37,4 km

(wraz z rurociągami tranzytowymi), w tym 30,9 km w zarządzie ZUWS Słubice oraz 6,5 km w zarządzie RSP Golice. Stan ujęć i sieci wodociągowych w jednostkach przejętych w 1997 r. z AWRSP (Kolonja Nowy Lubusz, Drzecin, St. Biskupice) oraz od RSP Golice (Pławidło) na ogół nie jest zadowalający. Dotyczy to zarówno statusu formalno-prawnego obiektów (pozwolenie wodnoprawne dla ujęcia w Drzecinie uzyskano dopiero w 2002 r., brak zatwierdzonych stref ochrony ujęć), stanu technicznego sieci (cały wodociąg w Pławidłach musiał być wymieniany w bieżącym roku), stanu sanitarnego ujęć (skażenie bakteryjne wód z ujęć w Kolonii Nowy Lubusz, Pławidło i Drzecinie) jak też zasobności złóż wody (niedobory wody w okresie letnim w Drzecinie). Z powyższych względów jakość wody w punktach czerpalnych niektórych wodociągów wiejskich nie odpowiada normom (Nowy Lubusz, Pławidło), co wymaga zastosowania odpowiednich środków zaradczych (np. planowane jest podłączenie Pławidła do wodociągu słubickiego, dysponującego wodą o wysokiej jakości).

5.7 Przejścia graniczne.

Na terenie powiatu słubickiego zlokalizowane są trzy spośród sześciu najważniejszych zachodnich przejść granicznych:

- ♦ przejście drogowe dla ruchu osobowego i towarowego - Świecko.
 - ♦ przejście drogowe dla ruchu osobowego Słubice/Frankfurt,
 - ♦ przejście dla ruchu kolejowego osobowo- towarowego- Rzepin-Kunowice/Frankfurt,
- na których dokonuje się odpraw granicznych i celnych.

Jednostki pływające taboru rzeczno- drogowego towarowego odprawiane są na posterunku celnym rzeczno- drogowym Miłów /Eisenhüttenstadt.

W 2002 roku w Świecku przekraczało w ciągu doby ponad 6100 samochodów osobowych i ponad 2870 samochodów ciężarowych. Dla usprawnienia obsługi największego na granicy zachodniej Polski tranzytowego przejścia w Świecku w lipcu 1995 roku oddano do użytku Terminal Towarowych Odpraw Celnych Świecko II, który jest najbardziej nowoczesnym przejściem na granicy zachodniej, zlokalizowanym 4 km od przejścia granicznego w Świecku, odprawiającym średnio ok. 3000 środków przewozowych w ciągu doby. Usytuowany na powierzchni prawie 28 ha terminal posiada dwie niezależne płyty parkingowe (niemiecką i polską), na których mieści się 530 TIR-ów, przy czym ruch pojazdów odbywa się po wydzielonej drodze celnej. Na płycie parkingowej wywozowej i przywozowej usytuowane są budynki będące siedzibami służb polskich i niemieckich – weterynaryjnych, fitosanitarnych, sanitarno-epidemiologicznych, standaryzacji. Działa nowoczesna infrastruktura techniczna m.in. centralny układ komputerowy, elektroniczny układ sterowania ruchem, bezpośrednie światłowodowe telefoniczne i transmisyjne połączenia z RFN.

Odprawy celne odbywają się w budynku głównym, gdzie znajdują się również agencje celne.

W 2002 roku w ewidencji komputerowej Terminala odnotowano 792.287 odpraw importowych, z tego 474.382 odpraw dotyczyło towarów sprowadzanych z Niemiec do Polski. Stanowi to 59,9% ogółu odpraw.

Odpraw eksportowych odnotowano 651 442 pozycji w tym do Niemiec 293 603 pozycji co stanowi 45% ogółu odpraw eksportowych. Pomimo tak dużej wydajności i przepustowości przejścia nie udało się zlikwidować kolejek samochodów po obu stronach granicy.

W połowie lipca 2003 rozpoczęły pracę zamontowane wagi samochodów ciężarowych. Przez dwa miesiące zamontowane wagi „zarobiły” ponad 400 tys. zł. Uzyskane środki finansowe zasilają budżet państwa z opłat za ponadnormatywne obciążenia pojazdów wjeżdżających do Polski. TIR-y przeciążone stanowią około 15 proc. wszystkich pojazdów odprawianych przy wjeździe do kraju przez Świecko. Z wyliczeń wynika, że poniesione nakłady inwestycyjne w wysokości ponad 2,5 mln. zł zwrócą się w ciągu 6 miesięcy.

Obecnie dwie wagi znajdują się na samym przejściu granicznym, gdzie są ważone TIR-y. Trzecia jest na terminalu i służy do powtórnej kontroli. Świecko jest największym przejściem granicznym na polsko-niemieckiej granicy. Rocznie w obu kierunkach przejeżdża tamtędy około miliona ciężarówek

Budowa autostrady A2 Świecko-Poznań w przyszłości poprawi sytuację na samym przejściu granicznym, również nastąpią strukturalne zmiany w funkcjonowaniu terminala z chwilą wejścia Polski do Unii Europejskiej. Dotychczasowe plany budowy czy rozbudowy istniejących parkingów uległy likwidacji.

Tab.57 Graniczny ruch osobowy i ruch pojazdów ciężarowych na przejściach granicznych w Świecku i w Słubicach w 2002r.

Rodzaj pojazdów	Ilość odpraw	
	Świecko	Słubice
Samochody osobowe	2 260 051	1 456 601
Samochody ciężarowe	1 049 407	-

Tab.58 Odprawy na terminalu w Świecku w 2002r.

	w tym z Niemiec	w tym do Niemiec	Ogółem
Odprawy importowe	474 382	-	792 287
Odprawy eksportowe	-	293 603	651 447

6. Współpraca transgraniczna.

Mosty graniczne na Odrze przez wiele lat stanowiły barierę nie do pokonania dla mieszkańców po obu brzegach rzeki granicznej. Dopiero otwarcie granicy w roku 1972 a po raz drugi w 1991 roku pozwoliło Polakom i Niemcom na bezwizowy ruch w obie strony. Otwarcie granicy skłoniło dwa dotychczas niezależne obszary przygraniczne do pewnej integracji widocznej w dziedzinie komunikacji, ekonomii, kultury i usług. Rozwinęła się współpraca miast bliźniaczych, obejmująca wymianę wizyt przedstawicieli władz, organizowanie wspólnych imprez, kooperację zakładów pracy. Jedną z ważniejszych form kontaktowania się ludzi na pograniczu jest współpraca szkolna, kulturalna, turystyczna i sportowa młodzieży. Próbę wprowadzenia w życie programu współpracy na pograniczu podejmują także stowarzyszenia działające po obu stronach Odry.

Wraz ze zburzeniem muru berlińskiego i otwarciem granic z Unią Europejską nowego wymiaru nabrały również kontakty gmin przygranicznych z partnerami po drugiej stronie Odry. Wszystkie gminy powiatu ślubickiego od początku lat dziewięćdziesiątych aktywnie uczestniczą w różnych formach współpracy zagranicznej, należąc w tej dziedzinie do przodujących na Ziemi Lubuskiej. Stanowi to dobrą podstawę do kontynuowania i poszerzania współpracy transgranicznej. Szczególne znaczenie dla gmin powiatu a zarazem dla samego powiatu ma współpraca z krajem związkowym Brandenburgią a także z Berlinem. Współpraca ta nabiera form partnerstwa we wszystkich znaczących dziedzinach życia. Kluczową rolę odgrywają oba euroregiony: „Pro Europa Viadrina”, którego członkiem są wszystkie gminy powiatu oraz „Szprewa-Nysa-Bóbr”, którego członkiem jest gmina Cybinka.

Władze Ślubic i Frankfurtu n/O zaraz po otwarciu granicy podpisały porozumienie o woli współpracy w dziedzinie oświaty, służby zdrowia, ochrony środowiska, urbanistyki i działalności gospodarczej. W listopadzie 1993 r radni Ślubic i Frankfurtu odbyli pierwszą wspólną sesję, podejmując wiążące decyzje. W roku 1994 powstała wspólna ślubicko-frankfurcka komisja ekologiczna, której zadaniem było opracowanie raportu o stanie środowiska naturalnego w rejonie nadodrzańskim. Oba miasta zdecydowały się na wspólne rozwiązania urbanistyczne. Powstało opracowanie, które oba miasta traktuje jako jeden organizm. Dzięki temu powstała dogodna lokalizacja Terminala Towarowych Odpraw Celnych Świecko II, funkcjonalne połączenie uczelni Uniwersytetu Europejskiego - Collegium Polonicum oraz Viadriny.

W uznaniu zasług w propagowaniu myśli europejskiej oraz wkład w urzeczywistnienie idei wspólnej Europy oba miasta zostały nagrodzone przez Radę Europy w 1993 roku Europejskim Dyplomem, w 1996 Flagą Europy oraz w 1999 roku Plakietką Europy.

Gmina Ślubice oprócz partnerskich stosunków z Frankfurtem współpracuje z takimi miastami jak: Heilbronn w Niemczech, Yuma w USA.

W gminie Górzycy powstało w roku 1992 stowarzyszenie „Towarzystwo Pokoju”, które od początku swojego istnienia współpracuje ze stowarzyszeniem niemieckim „Zamek Trebnitz”. Za priorytetowe cele obrano sobie wspieranie inicjatyw wzajemnej tolerancji, współpracy w dziedzinie oświatowo-kulturalnej, ochrony środowiska, sportu i turystyki.

Po wspólnych działaniach strony polskiej i niemieckiej w czasie akcji przeciwpowodziowej w lipcu 1997 roku powstało w maju 1998 roku stowarzyszenie polsko-niemieckie „Humanitas”, niosące pomoc w materii humanitarnej.

Gmina Osno podpisała porozumienie z Eichwalde w roku 1994 o współpracy w dziedzinie oświatowo-kulturalnej, ochrony środowiska, sportu i turystyki.

Pozostałe gminy poszukują partnerów z Europy Zachodniej do współpracy.

6.1 Euroregion „Pro Europa Viadrina”.

W grudniu 1993 roku utworzono Euroregion „Pro Europa Viadrina”. Stronami zawierającymi umowę były: Stowarzyszenie Środkowa Odra ze strony niemieckiej oraz Stowarzyszenie Gmin Lubuskich „Pogranicze”, Związek Gmin Gorzowskich ze strony polskiej. Obie strony deklarowały wolę dobrosąsiedzkich stosunków między obu narodami oraz utrwalanie regionalnej tożsamości przez stworzenie wspólnych perspektyw rozwoju. Oprócz krzewienia idei jedności europejskiej i wzajemnej przyjaźni, Euroregion realizuje konkretne zadania ekonomiczne w zakresie zmniejszania bezrobocia, rozwijania transgranicznej kooperacji przedsiębiorstw,

zadania ekologiczne w zakresie zwalczania skutków klęsk żywiołowych, ochrony środowiska naturalnego i przyrody oraz zadania kulturalno-oświatowe.

Członkami Euroregionu są wszystkie gminy powiatu Słubickiego. Od chwili powołania do życia Euroregionu „Pro Europa Viadrina” zrealizowano szereg wspólnych zadań w ramach tzw. projektów miękkich i twardych. Projekty realizowane po stronie polskiej dofinansowywane są przez fundusz wspierający polsko-niemiecki. Dotacje te w roku 1994 wynosiły 46000 ECU, w 1995 roku 240 000 ECU a w 1996 roku już 495 900 ECU. Gmina Cybinka dodatkowo jest członkiem Euroregionu Sprewa - Nysa - Bóbr

6.2 Fundusze pomocowe.

W procesie integracji Polski z Unią Europejską samorządy lokalne odgrywają coraz większą rolę. Ich zaangażowanie finansowe jest wspierane także przez środki finansowe Unii Europejskiej.

Z inicjatywy Parlamentu Europejskiego w 1994 roku utworzony został w ramach programu Phare specjalny budżet Cross Border Cooperation (Program Współpracy Przygranicznej), przeznaczony na rozwój i wspieranie współpracy przygranicznej krajów Unii Europejskiej i Europy Wschodniej. Jest to największy program realizowany do tej pory dla Polski. W roku 1999 nastąpi ostatnia alokacja środków, co oznacza, że zostaną przyznane ostatnie środki na realizację programu. Sam program będzie funkcjonował jeszcze przez dwa lata do 2001 r. Wysokość środków przeznaczanych na programy Phare CBC wynosiły rocznie ponad 50 mln Euro.

W chwili obecnej na program Współpracy Przygranicznej składa się 12 programów na łączną kwotę ponad 299 mln Euro, co stanowi 26 % całej pomocy dla Polski. Generalnie jest on podzielony na dwie części. Jedną z nich obejmuje swoim zasięgiem obszary bezpośrednio przyległe do granicy z Niemcami, czyli także tereny powiatu słubickiego.

W ramach programów Phare zrealizowane jest 318 projektów. Programy Współpracy Przygranicznej Phare CBC obejmują swym działaniem ponad 600 gmin, w tym wszystkie gminy naszego powiatu.

Priorytety programu to :

- ♦ infrastruktura transportowa (ok.55% środków) - np. Terminal Towarowych Odpraw Celnych Świecko II, most na Odrze, modernizacja przejścia kolejowego Rzepin-Kunowice-Frankfurt, budowa ścieżek rowerowych w gminach powiatu.
- ♦ ochrona środowiska (ok.25%) - np. oczyszczalnie ścieków w Rzepinie, wysypiska odpadów, warsztaty ekologiczne.
- ♦ infrastruktura komunalna (ok.5%) - dofinansowanie telefonizacji wsi gmin Górzycyca, Słubice, sieć kanalizacyjna w Rzepinie.
- ♦ infrastruktura społeczna (ok.4%) - budowa Collegium Polonicum w Słubicach, budowa Domów Akademickich w Słubicach, Zespół Odnowy Biologicznej w Słubicach, Centralna Inauguracja Dni Olimpijczyka w Słubicach, imprezy kulturalne Święta Odry, wystawy, konferencje, spotkania międzynarodowe, szkolenia, koncerty.

Program Phare CBC zgodnie z rozporządzeniem 2760/98 z dnia 18.12.1998 roku funkcjonuje nadal i stopniowo stanie się częścią zintegrowanej polityki rozwoju regionalnego krajów kandydujących.

Od 2000 roku Polska otrzymuje pomoc finansową w ramach trzech programów przedakcesyjnych: Phare 2, ISPA oraz SAPARD. Udzielana pomoc służy realizacji celów wskazanych w dokumencie Komisji Europejskiej pt. „Partnerstwo dla Członkostwa” oraz oparta jest o dokument Narodowy Program Przygotowania do Członkostwa. Polska, aby stać się członkiem Unii Europejskiej, musi stworzyć podobne do unijnych struktury administracji, strategię rozwoju poszczególnych sektorów gospodarki i regionów kraju. W konkretnych projektach środki z programu Phare 2 będą przeznaczone na wsparcie procesów dostosowawczych polskiego prawa do unijnego oraz przygotowanie do realizacji unijnych polityk, Wspólnej Polityki Rolnej oraz Polityki Strukturalnej. W tym zakresie tworzone są specjalne instytucje, które będą odpowiadać za współpracę z unijnymi instytucjami. Na pomoc będą mogły liczyć samorządy, które w przyszłości będą odpowiedzialne za realizację niektórych unijnych programów na szczeblu regionalnym i lokalnym. Duża część środków (ok. 70%) Phare 2 będzie przeznaczona na dwa cele. W ramach pierwszego celu realizowane będą takie projekty, które zakładają wprowadzenie w życie unijnych norm i standardów. Zostaną również wzmocnione instytucje, które posłużą do ich egzekwowania (np. bezpieczeństwo i higiena pracy, sprawiedliwość, kontrola granic i kontrola weterynaryjna). Drugim celem będzie inwestowanie w projekty, które pomogą Polsce osiągnąć coraz wyższy poziom rozwoju gospodarczego i wyrównać istniejące różnice pomiędzy regionami. Z uwagi na ograniczone środki funduszu Phare 2 pomoc trafi tylko do określonych regionów najlepiej przygotowanych do realizacji projektów.

Program ISPA ma na celu ujednoczenie poziomu rozwoju infrastruktury technicznej w państwach ubiegających się o członkostwo w Unii Europejskiej w zakresie transportu i ochrony środowiska.

Za główne cele w funkcjonowaniu programu uznano :

- ♦ ochronę środowiska - zwalczanie problemów spowodowanych zanieczyszczeniami wód i powietrza, pomoc w zakresie utylizacji odpadów.
- ♦ transport - rozwój infrastruktury transportowej, połączenie systemów komunikacyjnych z infrastrukturą krajów członkowskich Unii Europejskiej, budowa trans-europejskiej sieci transportowej.

Na realizację programu ISPA w latach 2000-2006 Unia Europejska ma przeznaczyć ok. 7 mln Euro. Fundusz wesprze przede wszystkim regiony pozbawione infrastruktury transportowej i komunalnej.

Program SAPARD ma za zadanie wesprzeć modernizację rolnictwa i rozwój obszarów wiejskich. Jego celem jest przygotowanie polskiego rolnictwa do członkostwa w Unii Europejskiej i przyjęcie dorobku prawnego Unii w tej dziedzinie. Pomoc dla rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich dotyczyć będzie jednego lub kilku następujących działań :

- ♦ inwestycje w gospodarstwach rolnych.
- ♦ poprawa przetwórstwa i dystrybucji artykułów rolnych i rybołówstwa.
- ♦ doskonalenie struktur kontroli jakości, kontroli weterynaryjnej i fitosanitarnej.
- ♦ metody produkcji rolniczej mające na celu ochronę środowiska naturalnego oraz zachowanie krajobrazu wiejskiego.
- ♦ rozwój i dywersyfikacja działalności gospodarczej na obszarach wiejskich.
- ♦ wprowadzanie systemu usług w zakresie zarządzania gospodarstwami oraz systemu zastępstw w gospodarstwach rolnych.
- ♦ tworzenie grup producentów.
- ♦ odnowa i rozwój wsi oraz ochrona dziedzictwa wiejskiego.
- ♦ poprawa struktury agrarnej oraz scalanie gruntów.
- ♦ tworzenie i unowocześnianie systemu rejestracji gruntów.
- ♦ szkolenia zawodowe.
- ♦ rozwój i doskonalenie infrastruktury na obszarach wiejskich.
- ♦ gospodarka wodna na wsi.
- ♦ leśnictwo wraz z zalesianiem nieużytków rolnych, inwestycje w prywatnych gospodarstwach leśnych oraz przetwórstwo i marketing drewna.

Przewiduje się, że Polska może liczyć na pomoc w granicach 150-200 mln Euro rocznie.

Ze środków każdego z przedstawionych programów można starać się o dofinansowanie nawet do 75 % wartości projektów. Pozostałe 25 % wartości projektu musi pochodzić z budżetu ubiegającego się o środki pomocowe

Z chwilą wejścia do Unii Europejskiej (1 maja 2004 r) Polska będzie mogła korzystać ze funduszy strukturalnych. Celem polityki strukturalnej Unii Europejskiej jest zwiększenie spójności gospodarczej i społecznej w należących do niej państwach. Oznacza to dążenie do zmniejszenia różnic w rozwoju między poszczególnymi regionami w UE.

Fundusze strukturalne nabrały znaczenia w połowie lat 80. są głównym źródłem finansowania polityki strukturalnej. Są cztery fundusze:

1. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego- EFRR

Powstał on w 1975 roku, jego celem jest zmniejszenie dysproporcji w rozwoju między regionami Unii Europejskiej. Pomoc dla regionów polega na :

- a) inwestycjach (pozwalających utrzymać lub tworzyć nowe miejsca pracy),
 - poprawa otoczenia firm i podwyższenie atrakcyjności inwestycyjnej regionu,
 - pobudzenie rozwoju badań i nowych technologii,
 - wsparcie finansowe dla MSP
- b) rozwoju infrastruktury (budowa dróg, sieci telefonicznych itp.) która :
 - wspomaga rozwój ekonomiczny regionu,
 - prowadzi do tworzenia nowych miejsc pracy,
 - przyczynia się do rozwoju transeuropejskiej sieci transportowej,
 - osłabia skutki peryferyjnego położenia regionu,
 - służy dywersyfikacji działalności gospodarczej;
- c) wspieraniu lokalnych inicjatyw rozwojowych (np. organizacji wspierających przepływ nowych technologii lub ułatwiających dostęp do finansowania małych i średnich przedsiębiorstw).

2. Europejski Fundusz Społeczny – EFS

Powstał w 1960r. i służy do współfinansowania działania krajów członkowskich UE związane z polityką zatrudnienia oraz rozwojem zasobów ludzkich. Fundusz wspiera działania zapobiegające i przeciwdziałające bezrobociu oraz rozwijające potencjał kadrowy, integracje społeczną rynku pracy a także równość szans

mężczyzn i kobiet. Fundusz w szczególności wspiera działania podejmowane w ramach realizacji Europejskiej Strategii Zatrudnienia :

- aktywizację zawodową bezrobotnych i zagrożonych bezrobociem,
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu,
- kształcenie ustawiczne,
- doskonalenie kadr gospodarki i rozwój przedsiębiorczości,
- aktywizację zawodową kobiet.

EFS wspiera również rozwiązania systemowe dotyczące zatrudnienia i rozwoju zasobów ludzkich (np. systemy szkoleń zawodowych, doskonalenie nauczycieli i trenerów).

3. Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej – EFOiGR

Powstał w 1964r. Jego zadaniem jest wspieranie transformacji struktury rolnictwa oraz pomoc w rozwoju obszarów wiejskich:

- poprawę funkcjonowania gosp. rolnych i przedsiębiorstw rolno – spożywczych,
- pobudzenie prod. nieżywnościowej,
- trwały rozwój lasów,
- polepszanie warunków pracy,
- tworzenie nowych miejsc pracy na obszarach wiejskich,
- zachowanie i promocję walorów naturalnych regionu i rolnictwa.

4. Finansowy Instrument Ukierunkowania Rybołówstwa – FIUR

Powstał w 1993r. Finansuje inicjatywy służące restrukturyzacji rybołówstwa i upraw wodnych. Celem finansowych projektów jest uzyskanie równowagi w środowisku morskim:

- finansowaniu odnowienia floty rybackiej i modernizacji kutrów,
- pomocy w dostosowaniu połowów do wymogów rynku,
- tworzeniu małych jednostek rybołówstwa przybrzeżnego i wspólnych przedsiębiorstw,
- rekompensowaniu czasowego zaprzestania działalności,
- pomocy w zachowaniu fauny i flory przybrzeżnej,
- ulepszenia wyposażenia portów,
- poprawie przetwórstwa i marketingu owoców morza.

Budżet Funduszy Strukturalnych na lata 2000 – 2006 wynosi 182,5mld Euro (wg cen z 1999 r.).

7. Zarządzanie powiatem.

Organami powiatu są :

- 1) rada powiatu ,
- 2) zarząd powiatu .

Organizację wewnętrzną oraz tryb pracy rady i zarządu określa statut powiatu.

Rada powiatu jest organem stanowiącym i kontrolnym powiatu. Kadencja rady trwa 4 lata, licząc od daty wyboru. Radni są wybierani w wyborach bezpośrednich, w skład Rady Powiatu Słubickiego wchodzi 17 radnych. Rada powiatu wybrała ze swego grona przewodniczącego i dwóch wiceprzewodniczących. Rada powiatu kontroluje działalność zarządu oraz powiatowych jednostek organizacyjnych za pomocą powołanej Komisji Rewizyjnej (uchwała Rady Nr III/19/02 z dnia 20 grudnia 2002 roku) .

Rada powiatu uchwałami Nr II/10/02 i II/11/02 z dnia 6 grudnia 2002 roku powołała stałe komisje, jednocześnie określiła przedmiot ich działania. Są to :

- ♦ Komisja Budżetowo - Gospodarcza
- ♦ Komisja Sfery Społecznej

Zarząd powiatu jest organem wykonawczym powiatu. W skład zarządu powiatu wchodzi : starosta jako jego przewodniczący , wicestarosta i pozostali członkowie w liczbie od 2 do 3 osób.

Zarząd powiatu wykonuje uchwały rady powiatu i zadania powiatu określone przepisami prawa.

Do zadań zarządu powiatu należy w szczególności :

- 1) przygotowywanie projektów uchwał rady,
- 2) wykonywanie uchwał rady,
- 3) gospodarowanie mieniem powiatu,
- 4) wykonywanie budżetu powiatu,
- 5) zatrudnianie i zwalnianie kierowników jednostek organizacyjnych powiatu.

W realizacji zadań zarząd powiatu podlega wyłącznie radzie powiatu. Zarząd wykonuje zadania powiatu przy pomocy Starostwa Powiatowego w Słubicach , kierowników powiatowych służb , inspekcji i straży oraz jednostek organizacyjnych powiatu , które wspólnie tworzą powiatową administrację zespoloną.

Część II

Strategia zrównoważonego rozwoju powiatu słubickiego

1. Cel i zasady tworzenia strategii.

Punktem wyjścia do opracowania strategii zrównoważonego rozwoju była wola władz samorządowych. Przepisy art.90 ust.1 i 3 ustawy z dnia 31 stycznia 1980 roku o ochronie i kształtowaniu środowiska (tekst jednolity Dz.U.nr 49, poz. 196 z roku 1994 z późn. zm.) stanowią, że organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego zapewniają warunki niezbędne do realizacji zasady zrównoważonego rozwoju. Podstawą formułowania strategii zrównoważonego rozwoju jest znalezienie takiego sposobu działania samorządu, aby osiągnąć wyznaczone cele i zrealizować zapisane zadania. Zrównoważony rozwój wg ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska to taki rozwój społeczno-gospodarczy, który równoważy szanse dostępu do środowiska wszystkich obywateli, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych. Rolą samorządu jest dostrzeżenie i wykorzystanie wszystkich możliwych szans rozwoju społeczno-gospodarczego, które pojawiają się w danym miejscu i danym czasie. Jeśli te szanse nie zostaną podjęte, często znikają bezpowrotnie.

Efektem opracowania strategii zrównoważonego rozwoju powiatu ślubickiego jest przygotowanie takiego dokumentu władzy samorządowej, który pozwoli na racjonalne organizowanie swojego działania na najbliższe lata. Strategia powinna być podstawą prowadzenia właściwej polityki przez samorząd, a istotą jej jest ustalenie priorytetowych zadań. Nie ma takiej możliwości, by realizować jednocześnie wszystkie założone zadania, należy w pierwszym rzędzie realizować te zadania, które są w zasięgu pełnej realizacji oraz zadania ułatwiające przyszły rozwój. Budowa strategii powiatu jest i będzie procesem otwartym. Umożliwi to stałą weryfikację powziętych założeń niezależnie od tego, kto w danym okresie będzie sprawował władzę. Chodzi o to, aby była to oferta wykraczająca poza czteroletni kadencyjny cykl działań powiatu. Trudno określić dokładnie ramy czasowe opracowanej strategii z uwagi na niejednoznaczne zasady finansowania funkcjonowania powiatów.

Dotychczas Polska otrzymywała z Unii Europejskiej fundusze w ramach programu PHARE. Program współpracy przygranicznej Phare CBC był największym programem realizowanym w ramach Phare dla Polski. Ponadto od roku 2000 wchodzi dwa nowe programy przedakcesyjne o charakterze strukturalnym - ISPA i SAPARD. Pierwszy z nich jest przeznaczony na ochronę środowiska i na rozwój sieci transportowych, a drugi na rozwój obszarów wiejskich i rolnictwa. Projekty inwestycyjne, według których mają być przyznawane pieniądze z programów, będą składały zainteresowane samorządy.

2. Proces budowy strategii.

Biorąc pod uwagę obecne kompetencje oraz zadania, a przede wszystkim możliwości finansowe samorządu powiatowego, musimy ograniczyć swoje działanie do zadań własnych powiatu, szukając jednocześnie możliwości pozyskiwania dodatkowych środków pozabudżetowych. Dużym utrudnieniem, z czego musimy zdać sobie sprawę jest to, że wiele zadań zostało podzielonych pomiędzy poszczególne szczeble samorządów i administrację rządową, co komplikuje finansowanie tych zadań. Musimy szukać także takich zadań, które mogą być realizowane wspólnie przez samorządy. Tak naprawdę rola powiatu w zakresie rozwoju lokalnego jest na razie ustawowo niewielka. Mimo to władze samorządowe powiatu ślubickiego opowiedziały się za opracowaniem strategii powiatu w maju 1999 roku.

Zarząd powiatu zdecydował się samodzielnie rozpocząć prace nad strategią rozwoju bez angażowania wyspecjalizowanej firmy z uwagi na brak środków finansowych w budżecie na ten cel. W czerwcu na posiedzeniu zarządu powiatu powołany został zespół celem przygotowania założeń do strategii zrównoważonego rozwoju powiatu ślubickiego. Jest to zespół sześciuosobowy pod kierownictwem wicestarosty. Członkami zespołu zostali kierownicy wydziałów Starostwa Powiatowego. Kierownicy powołali małe grupy robocze spośród pracowników Starostwa, które opracowały zagadnienia problemowe. Zadaniem zespołu było przygotowanie dokumentu, odzwierciedlającego obecny stan powiatu oraz propozycję misji powiatu. Podsumowaniem tej analizy było określenie możliwości, zamierzeń i prognozowanie kierunków rozwoju powiatu na najbliższe lata. Plany długofalowego rozwoju powiatu są skoordynowane z programami gmin wchodzących w skład powiatu oraz z programem województwa lubuskiego.

Zarząd powiatu w pierwszej fazie swoich prac zwrócił się do przewodniczących zarządów gminnych o udostępnienie informacji dotyczących strategii lokalnych, głównych celów rozwoju gmin i propozycji zadań. W miesiącu lipcu spotkaliśmy się z przedstawicielem Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego, który przedstawił nam główne założenia do strategii województwa i zaproponował szeroką współpracę i pomoc w pracach nad strategią powiatu. Spotkania robocze zespołu, przedstawicieli samorządu oraz przedstawicieli

Urzędu Marszałkowskiego umożliwiły nam dokonanie analizy i wypracowanie stanowiska w poszczególnych tematach, co w konsekwencji zdecydowało o wzajemnej korelacji strategii powiatowej i wojewódzkiej.

Kolejnym etapem pracy nad strategią była konsultacja z przedstawicielami społeczeństwa powiatu, władzami samorządowymi. Uwzględniając wyniki konsultacji, zespół roboczy w miesiącu lutym zredagował projekt wersji roboczej strategii. Po kolejnej konsultacji z przedstawicielami Departamentów Urzędu Marszałkowskiego w Zielonej Górze, zredagowano końcową wersję projektu strategii zrównoważonego rozwoju powiatu. W opracowaniu tym ograniczono do niezbędnego minimum cele główne i operacyjne. Dostosowano je do obecnych możliwości i sytuacji samorządu powiatowego.

Ostatnim etapem jest uchwalenie przez Radę Powiatu Słubickiego dokumentu pt. „Strategia zrównoważonego rozwoju Powiatu Słubickiego”.

3. Powiat słubicki a nowa rzeczywistość.

Reforma ustrojowa i administracyjna w Polsce wprowadziła nowoczesne mechanizmy zarządzania państwem i przemiany gospodarcze. Duża część uprawnień, które spoczywały dotychczas w kompetencji instytucji rządowych, została przekazana samorządom. Gospodarka polska została otwarta na gospodarkę światową. Najbardziej podatne na wpływy zewnętrznej gospodarki są regiony nadgraniczne.

Prawo Unii Europejskiej, które będzie stosowane przez polskie władze lokalne, w tym także przez samorząd powiatu słubickiego, dotyczy przede wszystkim ochrony środowiska, zagospodarowania przestrzennego, przeciwdziałania bezrobociu, pomocy społecznej, pomocy i obsługi imigrantów, bezpieczeństwa, ochrony konsumentów, transportu. Unia potrzebuje Polski jako nowego rynku, miejsca korzystnych inwestycji. Polska to również ludzie dobrze wykształceni, gotowi sprostać każdemu wyzwaniu. Członkostwo w Unii to szansa na przyszłość. Wskazane jest korzystanie z ofert Unii Europejskiej. W jakim stopniu z ofert tych i w jakich dziedzinach skorzysta powiat słubicki zależy od samorządów, instytucji i społeczności lokalnych.

Przez wiele lat mosty graniczne, znajdujące się obecnie na terenie powiatu słubickiego, stanowiły dla mieszkańców barierę trudną do pokonania. Wraz ze zburzeniem muru berlińskiego i otwarciem granic z Unią Europejską nowego wymiaru nabrały kontakty władz lokalnych po obu stronach granicy. Przygraniczne położenie gmin powiatu, a zwłaszcza fakt, że przejście graniczne w Świecku i Słubicach przekracza rocznie ponad 20 mln osób zdeterminowało ich gospodarczy wizerunek. Oprócz krzewienia idei jedności europejskiej, gminy powiatu realizują konkretne zadania w dziedzinie zmniejszenia bezrobocia, rozwijania transgranicznej kooperacji przedsiębiorstw, kulturalno-oświatowej, ekologicznej, sportowej.

Wymiana przygraniczna, handel oraz usługi po polskiej stronie granicy mogą w dalszym ciągu być istotnym czynnikiem rozwoju gospodarki w powiecie słubickim. Konieczne jest rozwinięcie usług na wysokim poziomie, konkurencyjnych w stosunku do firm niemieckich.

Jak już wielokrotnie podkreślano, położenie przygraniczne powiatu słubickiego określi główne kierunki jego rozwoju. Bliskość Berlina to wielka szansa dla rozwoju różnych form turystyki, wypoczynku i różnych usług z tym związanych. Dużą rolę w rozwoju powiatu słubickiego mogą odegrać także duże sąsiednie ośrodki miejskie. Nie bez znaczenia dla rozwoju powiatu słubickiego będzie miała polityka regionalna województwa lubuskiego.

Reforma administracyjna, wprowadzona z dniem 1 stycznia 1999 roku jednoznacznie określiła miejsce i rolę powiatu w strukturze państwa. Ustawodawca konstruując przepisy ustawy o samorządzie powiatowym jednoznacznie przesądził, które zadania powiatu są zadaniami publicznymi o charakterze ponadgminnym. Przyznane powiatowi zadania nie różnią się w istotny sposób od zadań należących do właściwości gminy, a są jedynie odmiennie sformułowane i dotyczą zadań, które nie mogą być wykonywane przez jedną gminę. Zadania, które zostały przekazane do powiatu, mieszczą się w dziedzinach prawa Unii Europejskiej. Wokół tych zadań winniśmy budować swoją powiatową przyszłość.

4. Analiza SWOT dla powiatu.

Strategia zbudowana według wymogów Unii Europejskiej powinna być oparta na analizie stanu istniejącego, na analizie wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań rozwoju, na analizie silnych i słabych stron powiatu, a także na analizie szans i zagrożeń. Z tego dopiero ma być stworzony plan strategicznego rozwoju powiatu o charakterze otwartym, podlegający modyfikacjom i uzupełnieniom w czasie. Jak dowodzi doświadczenie, bardzo użyteczną przy określeniu priorytetów rozwojowych jest coraz powszechniej stosowana w pracach nad strategią analiza SWOT. Ocenia ona zarówno wewnętrzne jak i zewnętrzne uwarunkowania wpływające na powodzenie zamierzeń. Wnikliwa analiza zebranych materiałów, ułożenie ich we wzajemne

zależności może dać nam pełny obraz procesu planowania strategicznego, może stanowić podwaliny celów strategicznych oraz dobrych projektów. Na podstawie tak przeprowadzonej analizy możemy określić nasze silne i słabe strony jako czynniki wewnętrzne, a szanse i zagrożenia jako czynniki zewnętrzne.

4.1 Przedsiębiorczość.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ♦ zróżnicowana struktura branżowa gospodarki ♦ wysoki udział sektora prywatnego ♦ dobrze rozwinięty sektor usług ♦ szkoły średnie mogą kształcić dla potrzeb gospodarki ♦ sieć instytucji otoczenia biznesu-banki ♦ zasoby surowców leśnych ♦ dobry układ komunikacyjny ♦ przygraniczne położenie powiatu ♦ dobra współpraca gmin powiatu z zagranicą ♦ aktywna działalność euroregionów. 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ brak dużego rodzimego kapitału inwestycyjnego ♦ znikomy udział przemysłu wysokich technik ♦ wysokie bezrobocie ♦ brak organizacji powiatowych zrzeszających przedsiębiorców
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ♦ rozwój instytucji, firm, stowarzyszeń, rozwijających współpracę transgraniczną ♦ bliskość dużych rynków zbytu ♦ dostępność komunikacyjna ♦ prywatyzacja sektora państwowego ♦ inwestycje w Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej w gminie Słubice 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ dominacja silnych ośrodków przemysłowych wokół powiatu ♦ możliwość zamknięcia Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej ♦ naciski Unii Europejskiej na likwidację stref ekonomicznych w Polsce

4.2 Infrastruktura komunalna i techniczna.

I.Drogi

Drogi powiatowe - kołowe	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ♦ gęsto i równomiernie rozmieszczona sieć dróg w powiecie ♦ drogi główne posiadają nawierzchnię bitumiczną ♦ dobrze wyposażone technicznie przejścia graniczne ♦ miejscowości położone przy głównych drogach powiatowych dobrze rozwijają się ♦ dobre powiązanie sieci dróg powiatowych z drogami krajowymi i przyszłą autostradą A-2 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ brak programu rządowego rozwoju drogownictwa w Polsce ♦ parametry techniczne dróg nie odpowiadają normom Unii Europejskiej ♦ zły stan techniczny większości dróg ♦ znaczna część dróg przekazanych do powiatu nie odpowiada ustawowym zapisom ♦ część dróg posiada nawierzchnię gruntową ♦ niskie nakłady państwa na utrzymanie i modernizację dróg
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ♦ rozwój współpracy transgranicznej ♦ połączenia z siecią dróg państw Unii Europejskiej ♦ budowa autostrady A-2 i planowana droga alternatywna oraz obwodnice ♦ możliwość uzyskania środków z funduszy UE 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ wzmożony ruch samochodowy, powodujący niszczenie dróg ♦ zanieczyszczenie środowiska spalinami ♦ trudny dostęp do środków unijnych
Drogi kolejowe	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ♦ dobrze rozwinięta sieć połączeń kolejowych. ♦ dogodne połączenia z krajem oraz z Niemcami ♦ przebieg przez teren powiatu głównej traktacji kolejowej Paryż-Berlin-Warszawa-Moskwa 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ próby likwidacji połączeń regionalnych ♦ brak polityki transportowej z wykorzystaniem przewozów kolejowych ♦ małe nakłady finansowe na linie regionalne

♦ duży węzeł kolejowy w Rzepinie na skrzyżowaniu dużych szlaków kolejowych	♦ brak połączeń kolejowych między miastami powiatu
Szanse	Zagrożenia
♦ modernizacja węzła kolejowego Rzepin oraz przejścia kolejowego Kunowice-Frankfurt	♦ likwidacja linii regionalnych
♦ wykorzystanie kolei regionalnych dla potrzeb turystyki i lokalnego transportu	♦ brak programu restrukturyzacji PKP
♦ wykorzystanie kolei do transportu ciężkich samochodów (TIR)	♦ dekapitalizacja zamkniętych linii kolejowych
Drogi wodne	
Mocne strony	Słabe strony
♦ powiązanie Odry i Warty z siecią rzek i kanałów w Niemczech i Europie Zachodniej	♦ zły stan techniczny szlaków wodnych po naszej stronie
♦ międzynarodowe zainteresowanie rozwojem żeglugi	♦ niski poziom wód przez dłuższy okres czasu w ciągu roku
♦ niski koszt transportu	♦ brak środków finansowych oraz programu na modernizację szlaków wodnych
♦ istnienie portów rzecznych przeladunkowych na terenie powiatu (Urad, Rybocice, Słubice)	
Szanse	Zagrożenia
♦ dostępność komunikacyjna	♦ brak skutecznych działań rządowych
♦ połączenia z dużymi miastami państw unii portami morskimi	♦ degradacja dróg wodnych
♦ międzynarodowy charakter dróg	
♦ możliwość rozwoju turystyki i sportów wodnych	

II. Infrastruktura techniczna.

Mocne strony	Słabe strony
Telekomunikacja	
♦ wysoki przyrost liczby abonentów w powiecie	♦ brak opłacalności inwestowania na obszarach słabo zaludnionych, odkładania tego problemu na dalsze lata
♦ wysoka cyfryzacja central i połączeń	♦ niski poziom infrastruktury technicznej w nielicznych obszarach wiejskich powiatu
♦ szeroki zakres inwestycji	
♦ wprowadzenie najnowszych usług telekomunikacyjnych	
Ciepłownictwo	
♦ duże zainteresowanie przedsiębiorstw zagranicznych działalnością i inwestowaniem	♦ zły stan techniczny infrastruktury technicznej ciepłownictwa
♦ możliwość zabezpieczenia dostaw energii cieplnej	♦ małe możliwości finansowe dokonania gruntownej modernizacji w ciepłownictwie
Gazownictwo	
♦ możliwość zabezpieczenia dużych dostaw gazu ze źródeł lokalnych oraz gazociągu tranzytowego z zagranicy	♦ brak sieci gazowych w miejscowościach na terenie powiatu (sieć posiada tylko m.Słubice)
♦ zainteresowanie przedsiębiorstw gazyfikacją oraz wymianą stałych źródeł energii na gaz	♦ trudny dostęp do środków unijnych
♦ powołanie celowego związku gmin powiatu na gazyfikację	
♦ nowe technologie	

4.3 Rolnictwo.

Mocne strony	Słabe strony
♦ zasoby wolnej ziemi rolniczej na poprawę struktury obszarowej gospodarstw	♦ monoprodukcja rolnicza
♦ dobre warunki środowiskowe do rozwoju	♦ niski poziom dochodów ludności wiejskiej
	♦ niedoinwestowane gospodarstwa rolne

<ul style="list-style-type: none"> ♦ ekoturystyki i gospodarstw ekologicznych ♦ przygraniczne położenie powiatu (bliskość dużych miast i Berlina) ♦ tranzytowe położenie powiatu, dobra sieć dróg ♦ duży zasób siły roboczej na wsi ♦ dobrze rozwinięte szkolnictwo średnie z zakresu rolnictwa, leśnictwa ♦ istnienie wiodących gospodarstw rolnych na terenie powiatu 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ niski poziom infrastruktury technicznej ♦ mała promocja zasobów naturalnych i walorów terenów wiejskich w poszczególnych gminach ♦ wysoka stopa bezrobocia ♦ niski poziom wykształcenia ludności wiejskiej ♦ niskie, ekscensywne wykorzystanie zasobów rolniczej przestrzeni produkcyjnej ♦ niewykorzystanie lokalnego potencjału gmin do prowadzenia działalności agroturystycznej
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ♦ bliskość Berlina-zapotrzebowanie na dobrej jakości żywność ekologiczną ♦ nawiązanie współpracy z powiatami niemieckimi ♦ proekologiczna produkcja rolnicza ♦ zagospodarowanie gruntów marginalnych ♦ znaczący potencjał Ośrodków Doradztwa Rolniczego w Lubniewicach(z oddziałem w Słubicach) i Kalsku ♦ działalność poza rolnicza ludności wiejskiej 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ brak dostępu do kredytów ♦ hermetyczny rynek Unii ♦ nierozwiązany problem skupu płodów rolnych ♦ niekontrolowany import produktów rolnych z zagranicy ♦ brak spójnej polityki rządu w stosunku do polskiej wsi ♦ przejmowanie ziemi przez cudzoziemców

4.4 Ochrona środowiska.

Ochrona powietrza i powierzchni ziemi	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ♦ mała liczba dużych źródeł zanieczyszczenia ♦ ok.18% gruntów (VI klasy) nadających się pod zalesienie ♦ inicjatywy przechodzenia na ekologiczne źródła energii ♦ wdrożenie ponadgminnego programu segregacji i zagospodarowania odpadów (Celowy Związek Gmin CZG-12) ♦ każda gmina posiada oczyszczalnię ścieków ♦ rozwinięte szkolnictwo z zakresu ochrony środowiska ♦ duża lesistość (46,4 % powierzchni) terenu powiatu 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ zanieczyszczenie powietrza spalinami samochodowymi spowodowane dużym ruchem kołowym ♦ duża ilość dzikich wysypisk śmieci ♦ zanieczyszczanie lasów przez ludność ♦ brak sieci skupu surowców wtórnych ♦ szybkie zapełnianie istniejących wysypisk śmieci ♦ jedno wysypisko na terenie pięciu gmin właściwie przygotowane pod względem technicznym ♦ brak rozwiniętego, zintegrowanego systemu ochrony przyrody i krajobrazu ♦ brak kompleksowego rozwiązania gospodarki odpadami dla całego województwa
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ♦ wykorzystanie zasobów ekologicznych źródeł energii (gaz, wiatr) ♦ budowa autostrady i obwodnic miast ♦ budowa drugiego mostu na Odrze (Urad lub Kłopot) ♦ przechodzenie kotłowni produkujących energię ciepłą z paliwa stałego na ciekłe i gazowe ♦ budowa kanalizacji i małych oczyszczalni wiejskich ♦ budowa oczyszczalni przyzagrodowych 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ wzrost ilości odpadów wraz z rozwojem społeczno-gospodarczym ♦ nielegalny przewóz śmieci z zachodu ♦ szybki rozwój motoryzacji ♦ oddziaływanie zakładów Brandenburgii na atmosferę ♦ niekontrolowane spalanie odpadów komunalnych ♦ powstawanie dziury ozonowej
Ochrona wód	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ♦ korzystne położenie powiatu pod względem hydrograficznym ♦ istnienie dużej ilości jezior i kanałów ♦ wystarczający zasób wód podziemnych pod względem ilości i jakości 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ brak rozwiązań gospodarki ściekowej na wsiach ♦ zły stan technicznych urządzeń do poboru wody pitnej na terenach wiejskich ♦ brak kanalizacji ściekowych na terenach wiejskich ♦ brak środków na realizację inwestycji wiejskich

<ul style="list-style-type: none"> ♦ ochrona zasobów wód podziemnych ♦ poprawiająca się klasa czystości wód ♦ rozwiązana gospodarka ściekowa w miastach powiatu 	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ♦ wykorzystanie turystyczne i rekreacyjne istniejących jezior w powiecie ♦ poprawa stanu czystości wód poprzez budowę kanalizacji wiejskich i małych oczyszczalni ścieków ♦ budowa systemów kanalizacji ściekowych na terenach wiejskich ♦ likwidacja zbiorników bezodpływowych ścieków (tzw. szamba) 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ dopływające zanieczyszczenia spoza granic powiatu ♦ istniejące nieszczelne zbiorniki bezodpływowe zagrażające wodom podziemnym ♦ odprowadzanie nie oczyszczonych ścieków do rowów melioracyjnych i jezior na terenach wiejskich

4.5 Oświata i nauka.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ♦ dobrze rozwinięta sieć szkół ♦ różnorodność kierunków kształcenia ♦ współpraca z partnerami zagranicznymi ♦ istnienie szkoły wyższej na terenie powiatu (Collegium Polonicum w Słubicach) ♦ otwartość szkół na zmiany kierunków kształcenia z możliwością dopasowania do zapotrzebowania rynku pracy ♦ dobrze rozwinięta baza lokalowa szkół 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ zły stan techniczny szkół ♦ braki w wyposażeniu szkół ♦ niskie nakłady finansowe na szkolnictwo ♦ braki kadrowe szczególnie w nauczaniu języków obcych
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ♦ wdrażanie reformy systemu edukacji ♦ położenie przygraniczne umożliwiające współpracę z partnerami zagranicznymi ♦ zainteresowanie samorządów rozwiązaniem problemów oświaty ♦ planowane inwestycje przemysłowe dające zatrudnienie absolwentom 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ zmniejszające się nakłady finansowe na szkolnictwo z budżetu państwa ♦ odchodzenie nauczycieli do innych zawodów ♦ niskie płace nauczycieli

4.6 Kultura.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ♦ rozwinięta sieć placówek kulturalnych w powiecie ♦ silna pozycja w transgranicznej współpracy kulturalnej ♦ organizacja imprez kulturalnych na wysokim poziomie ♦ działalność sekcji i kół zainteresowań przy domach kultury ♦ dobrze rozwinięta sieć bibliotek ♦ liczne obiekty zabytkowe na terenie powiatu 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ braki w wyposażeniu domów kultury ♦ zły stan niektórych budynków ♦ bardzo niskie budżety na działalność kulturalną i utrzymanie bazy ♦ braki etatów wykwalifikowanej kadry ♦ minimalna działalność pozalekcyjna oświaty ♦ niskie nakłady na ochronę zabytków ♦ niskie zarobki kadry merytorycznej ♦ zbyt mały prywatny mecenat kultury ♦ likwidacja wiejskich świetlic
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ♦ podnoszenie poziomu edukacji kadry animatorów kultury ♦ reaktywowanie świetlic wiejskich ♦ rozwój działań wspierających szkolną edukację kulturalną dzieci i młodzieży ♦ zachowanie struktury wszystkich instytucji i 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ ograniczanie środków na działalność placówek kulturalnych. ♦ ograniczanie etatów kadry merytorycznej ♦ niedocenywanie dorobku artystycznego ruchu amatorskiego i profesjonalnego ♦ wpływ mediów, a głównie TV, na procesy

<p>placówek kultury, wzmacniającej potencjał cywilizacyjny powiatu</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ promocja dorobku kultury w połączeniu z walorami turystycznymi powiatu ◆ kreowanie i promocja inicjatyw kulturalnych 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ kształtowania postaw w kulturze ◆ niedorozwój systemu edukacji kulturalnej dzieci i młodzieży
--	--

4.7 Sport i turystyka.

I. Sport

Sport	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ◆ duży potencjał sportowy ◆ sportowcy z powiatu są reprezentantami kraju ◆ udział klubów w rozgrywkach ligowych wszystkich szczebli ◆ zainteresowanie się samorządów rozwojem sportu masowego i wyczynowego w powiecie ◆ znacząca rola Ośrodka Sportu i Rekreacji w Słubicach jako bazy dla różnych dyscyplin sportu 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ mała baza sportowa ◆ dekapitalizacja bazy sportowej ◆ niedostateczne finansowanie sportu z kasy państwowej ◆ brak uregulowań prawnych do sponsorowania sportu ◆ brak pełnowymiarowych sal gimnastycznych i hali widowiskowo-sportowej ◆ brak krytego basenu
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ◆ rozwój gospodarczy powiatu (strefy ekonomicznej) ◆ objęcie szeroką opieką i szkoleniem najzdolniejszej sportowo młodzieży ◆ współpraca z partnerami za granicą ◆ organizowanie międzyszkolnych zawodów sportowych w powiecie 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ patologie społeczne wśród młodzieży ◆ niskie nakłady na kulturę fizyczną ◆ komercjalizacja sportu

II. Turystyka

Turystyka	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ◆ walory krajobrazowo-przyrodnicze ◆ duża ilość lasów i jezior ◆ niski stopień zanieczyszczenia środowiska ◆ liczne obiekty zabytkowe ◆ pomniki kultury sakralnej ◆ dobry układ komunikacyjny dróg 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ brak środków finansowych na renowację zabytków ◆ niski standard bazy turystycznej ◆ zły stan zabytków ◆ brak turystycznych organizacji pozarządowych
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ◆ prywatyzacja bazy turystycznej ◆ bliskość aglomeracji Berlina, Frankfurtu n/O ◆ nawiązanie współpracy transgranicznej 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ bariera ekonomiczno-finansowa ludności ◆ mała konkurencyjność w stosunku do ofert zagranicznych

4.8 Pomoc społeczna.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ◆ kadra wykwalifikowanych pracowników pomocy społecznej w gminach ◆ system organizacji publicznej pomocy społecznej ◆ możliwość rozwoju instytucji pomocy społecznej na 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ nierównomierny rozwój instytucji służących rehabilitacji społecznej i zawodowej. ◆ niskie płace pracowników opieki społecznej ◆ niedoinwestowanie bazy

<p>szczeblu powiatu</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ działające organizacje pozarządowe społeczne, stowarzyszenia, fundacje, Kościół Katolicki ♦ walory środowiska przyrodniczego 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ brak koordynacji działań pomiędzy instytucjami realizującymi zadania ustawowe ♦ brak kompleksowego rozeznania potrzeb osób niepełnosprawnych i potrzebujących
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ♦ kierunki polityki społecznej państwa wobec rodzin, osób niepełnosprawnych ♦ decentralizacja zadań pomocy społecznej ♦ dostosowanie ustawodawstwa socjalnego do wymogów Unii Europejskiej ♦ polityka zatrudnienia niepełnosprawnych w oparciu o środki PFRON ♦ wykorzystanie aktywności środowisk osób niepełnosprawnych ♦ możliwość wykorzystania istniejącej bazy rehabilitacyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ wzrastające bezrobocie, wzrost ubóstwa społeczeństwa ♦ starzenie się społeczeństwa szczególnie wiejskiego ♦ zmniejszenie możliwości finansowych pomocy społecznej ♦ nakładanie na pomoc społeczną nowych zadań bez wsparcia finansowego

4.9 Ochrona zdrowia.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ♦ dobra baza lokalowa ♦ wykwalifikowana kadra medyczna ♦ prywatyzacja usług medycznych lecznictwa otwartego ♦ powstawanie nowych niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej i prywatnych praktyk ♦ dobra współpraca transgraniczna 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ braki w wyposażeniu w sprzęt specjalistyczny ♦ zły stan niektórych obiektów ♦ niski poziom finansowania służby zdrowia ♦ źle przygotowane reformy ♦ brak możliwości kreowania lokalnej polityki zdrowotnej
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ♦ powstanie nowych podmiotów gospodarczych ♦ poprawa jakości oferowanych świadczeń medycznych poprzez specjalizację na rynku usług ♦ współpraca z zagranicą ♦ położenie przygraniczne 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ brak środków finansowych na zakup sprzętu i remonty bazy lokalowej ♦ brak możliwości pozyskania kadry lekarskiej ♦ niskie zarobki średniego i niskiego personelu medycznego ♦ upolitycznienie reformy ♦ odpływ kadr medycznych do krajów UE

5. Strategiczne cele rozwoju powiatu i jego misja.

Strategia rozwoju powiatu jest strategią rozwoju lokalnego. Strategia jest dokumentem wymaganym przez instytucje finansujące Unii Europejskiej. Konieczne jest opracowanie wszystkich wymaganych dokumentów zgodnie ze standardami europejskimi. Jednym z istotnych elementów strategii jest wyraźne określenie celów strategii, które powinny nawiązywać do rzeczywistych problemów oraz możliwości rozwoju na danym obszarze lokalnym. Cele te winny być mierzalne, realne i akceptowane przez społeczeństwo.

W strategii rozwoju powiatu słubickiego zakładamy wykorzystanie położenia przygranicznego powiatu, jego walorów środowiska przyrodniczego oraz procesu integracji europejskiej i doświadczeń gmin ze współpracy transgranicznej. Położenie przygraniczne wymusza współpracę transgraniczną z partnerami zagranicznymi w wielu dziedzinach życia i działalności gospodarczej. Na to władze samorządowe liczą. Chcemy być trzecim centrum rozwoju w województwie lubuskim po Zielonej Górze i Gorzowie Wlkp. Tak określamy swoją misję. Tak więc droga rozwoju jaką musimy wybrać winna być oparta na:

- ♦ aktywnej współpracy gospodarczej z sąsiadami zza Odry oraz z partnerami po polskiej stronie,
- ♦ wysokim poziomie systemu edukacji na szczeblu średnim i wyższym, przygotowującym kadry dla potrzeb integrującej się Europy,
- ♦ dobrej infrastrukturze technicznej, a w szczególności drogowej,
- ♦ zmianie profilu rolnictwa, ukierunkowanego na obsługę i zaopatrzenie dużych aglomeracji z otoczenia powiatu,

♦ obsłudze turystyki.

Podstawowym celem będzie przeciwdziałanie bezrobociu na terenie powiatu poprzez stwarzanie warunków do powstawania nowych miejsc pracy, wspieranie przedsiębiorczości, a w szczególności sektora małych i średnich przedsiębiorstw. Należy tu pamiętać o młodych ludziach, absolwentach naszych szkół średnich i wyższych. Będzie to miało wpływ na rozwój rodzimej przedsiębiorczości, kultury, sportu oraz ograniczenie patologii społecznych. Kolejnym celem jest poprawa infrastruktury drogowej. Przebudowa i modernizacja istniejących dróg powiatowych, krajowych i wojewódzkich zapewni dobre warunki dla transportu i komunikacji. Następnymi celami ważnymi dla powiatu są cele społeczne: rozwój oświaty na poziomie średnim i wyższym, poprawa stanu zdrowotnego mieszkańców powiatu i bezpieczeństwa publicznego. Należy także zadbać o wypoczynek ludzi po pracy poprzez wykorzystanie własnych walorów przyrodniczych, upowszechnienie turystyki sobotnio-niedzielnej, rowerowej. Jest to poważny argument do budowania ścieżek rowerowych, budowy i rozbudowy bazy sportowo-rekreacyjnej. Analiza sytuacji na obszarach wiejskich i w całym rolnictwie wskazuje na istotne problemy zaniedbań w tej dziedzinie życia społeczno-gospodarczego kraju i powiatu. Problemy te wynikają z polityki poprzedniego systemu oraz z niedoskonałości wdrażania gospodarki wolnorynkowej. Powiat słubicki jest w dużej części powiatem rolniczym, a więc jednym z głównych celów jest wielofunkcyjny rozwój terenów wiejskich.

Misja powiatu ślubickiego		
Powiat ślubicki trzecim centrum rozwoju społeczno-gospodarczego województwa lubuskiego poprzez wykorzystanie położenia przygranicznego, doświadczenia gmin ze współpracy transgranicznej, walorów środowiska przyrodniczego, potencjału intelektualnego, edukacyjnego kulturalnego i gospodarczego oraz procesu integracji europejskiej.		
Cele główne		
I. Wsparcie rozwoju gospodarczego powiatu	II. Wszechstronny rozwój infrastruktury społecznej	III. Wielofunkcyjny rozwój wsi i zachowanie środowiska naturalnego
Cele operacyjne		
I.1. Aktywna promocja gospodarcza powiatu.	II.1. Optymalizacja pomocy społecznej w powiecie	III.1. Rozwój zrównoważonego rolnictwa
I.2. Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości i instytucjonalnego otoczenia biznesu	II.2. Poprawa stanu ochrony zdrowia w powiecie	III.2. Poszerzenie obszarów o wysokich walorach przyrodniczych
I.3. Modernizacja systemu komunikacji w powiecie	II.3. Stworzenie skutecznego systemu bezpieczeństwa w powiecie.	III.3. Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych
I.4. Wsparcie gazyfikacji powiatu	II.4. Stworzenie skutecznego systemu rehabilitacji osób niepełnosprawnych	III.4. Racjonalna gospodarka odpadami stałymi i ciekłymi
	II.5. Integracja społeczeństwa powiatu w oparciu o tradycje kulturowe	
	II.6. Dostosowanie programów szkolnictwa do potrzeb rynku pracy	
	II.7. Wysoki poziom nauczania oraz równy dostęp młodzieży do nauki	
	II.8. Upowszechnianie sportu masowego w powiecie	
	II.9. Rozwój i promocja turystyki w powiecie	

5.1 Rozwój gospodarczy.

Karta I.1

Cel główny	Wspieranie rozwoju gospodarczego powiatu
Cel operacyjny	Aktywna promocja gospodarcza powiatu
Opis celu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Promowanie potencjału gospodarczego powiatu. ▪ Stworzenie przy współudziale gmin powiatu jednolitego systemu informacji

	<p>gospodarczej</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Udział w strukturach organizacyjnych wspierających współpracę transgraniczną ▪ Pozyskiwanie środków z funduszy unijnych
Przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Utworzenie stanowiska promocji w Starostwie i powiązanie go współpracą z odpowiednimi stanowiskami w gminach, województwie oraz Centrum Informacji Europejskiej z dostępem do INTERNETu. ▪ Utworzenie strony INTERNETu z promocją powiatu ▪ Utworzenie samodzielnej gazety powiatowej ▪ Wydawanie cyklicznych biuletynów promocyjnych ▪ Stworzenie powiatowego lobby gospodarczego ▪ Porozumienie o współpracy między powiatem a powiatami z krajów Unii Europejskiej. ▪ Organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji gospodarczych rządowych, samorządowych i pozarządowych.
Efekty	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pozyskanie inwestorów ▪ Dysponowanie aktualnym pakietem informacji dla potencjalnych inwestorów oraz wiedzą o programach i procedurach ubiegania się o środki ▪ Przygotowanie kadry posiadającej umiejętności pozyskiwania środków ▪ Jednolita polityka regionalna ▪ Stworzenie pozytywnego wizerunku powiatu ▪ Wykorzystanie potencjału firm eksperskich w zakresie doradztwa ▪ Rozwój przedsiębiorczości ▪ Możliwość korzystania z funduszy unijnych ▪ Przyjęcie standardów europejskich, podniesienie poziomu życia mieszkańców powiatu
Podmioty uczestniczące	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Władze powiatowe ▪ Samorządy lokalne, wojewódzki i Euroregiony ▪ Organizacje pozarządowe ▪ Media lokalne ▪ Zagraniczne placówki dyplomatyczne
Powiązania z innymi celami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wszystkie cele korzystające ze współpracy transgranicznej
Priorytetowe zadania/projekty	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uczestnictwo w imprezach targowych ▪ Przygotowanie multimedialnej prezentacji powiatu ▪ Utworzenie wspólnej bazy danych gmin powiatu ▪ Utworzenie Powiatowego Centrum Wspierania Przedsiębiorczości ▪ Wdrażanie programów unijnych oraz wprowadzanie ich do szkół ▪ Nawiązanie współpracy z Euroregionami i instytucjami gospodarczymi

Karta I.2

Cel główny	Wspieranie rozwoju gospodarczego powiatu
Cel operacyjny	Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i instytucjonalnego otoczenia biznesu
Opis celu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tworzenie struktur organizacyjnych otoczenia biznesu ▪ Pozyskanie innowacji i nowych technologii ▪ Działania na rzecz rozwoju przedsiębiorczości
Przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Utworzenie stanowiska Powiatowego Centrum Informacji Europejskiej ▪ Organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji gospodarczych rządowych, samorządowych i pozarządowych. ▪ Stworzenie powiatowego lobby gospodarczego ▪ Wspieranie i tworzenie klimatu współpracy uczelni wyższych z przedsiębiorstwami i instytucjami. ▪ Utworzenie Europejskiego lub Regionalnego Centrum Obsługi Małej Przedsiębiorczości w Słubicach ▪ Utworzenie na bazie targowiska przedsiębiorstwa Giełda Rolno -Towarowa

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Upowszechnianie wiedzy w zakresie przedsiębiorczości ▪ Stworzenie systemu kształcenia zawodowego młodzieży oraz przedsiębiorców
Efekty	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pozyskanie inwestorów ▪ Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej powiatu ▪ Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw ▪ Trwała integracja gospodarcza z Unią Europejską ▪ Transfer nowoczesnych technologii na rynek regionu
Podmioty uczestniczące	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Samorządowe władze powiatowe ▪ Samorządy lokalne gminne i wojewódzki ▪ Organizacje pozarządowe ▪ Zagraniczne placówki dyplomatyczne ▪ Euroregiony ▪ Towarzystwo Wspierania Gospodarczego, Agencje Rozwoju Regionalnego, ▪ Uniwersytet Collegium Polonicum oraz inne wyższe uczelnie województwa lubuskiego
Powiązania z innymi celami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ I.1, I.3
Priorytetowe zadania/projekty	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Udział we wszelkiego typu imprezach targowych ▪ Utworzenie Powiatowego Forum Gospodarczego ▪ Tworzenie Europejskiego lub Regionalnego Centrum Zaopatrzenia i Wspierania Drobnej Przedsiębiorczości ▪ Utworzenie Giełdy Rolno -Towarowej w Słubicach ▪ Wprowadzenie podstaw gospodarki rynkowej do programów nauczania w szkołach ponadgimnazjalnych ▪ Edukacja młodzieży w zakresie zakładania i prowadzenia małych firm ▪ Stworzenie systemu edukacji pozaszkolnej przedsiębiorców

Karta I.3

Cel główny	Wspieranie rozwoju gospodarczego powiatu
Cel operacyjny	Modernizacja systemu komunikacji w powiecie
Opis celu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Stworzenie sprawnego systemu komunikacyjnego w powiecie ▪ Szerokie połączenie powiatu z krajem i zagranicą ▪ Przeniesienie transportu towarów z dróg na kolej i drogi wodne
Przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Modernizacja istniejących dróg powiatowych z zachowaniem hierarchii ważności ▪ Podniesienie parametrów techniczno-eksploatacyjnych dróg powiatowych ▪ Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez likwidację miejsc niebezpiecznych na drogach ▪ Nawiązanie współpracy z innymi zarządcami dróg publicznych celem kompleksowej poprawy systemu drogowego ▪ Wspieranie idei utworzenia systemu kolei regionalnej ▪ Modernizacja i szerokie wykorzystanie portów rzecznych na Odrze
Efekty	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bezpieczne drogi ▪ Spójny system komunikacyjny z systemem krajowym i Unii Europejskiej ▪ Przyjazny dla środowiska system komunikacji
Podmioty uczestniczące	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Samorządowe władze powiatowe ▪ Samorządy lokalne i wojewódzki ▪ Zarząd Dróg Powiatowych, Zarząd Dróg Wojewódzkich, Zarząd Dróg Krajowych, Generalna Dyrekcja Dróg Publicznych ▪ Ministerstwo Transportu i Gospodarki Morskiej, Okręgowa Dyrekcja Dróg

	Publicznych w Szczecinie i Wrocławiu
Powiązania z innymi celami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uzgodnienia z innymi zarządcami dróg publicznych zadań na stykach dróg różnej kategorii
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Budżet państwa, województwa, powiatu, gmin, fundusze unijne
Priorytetowe zadania/projekty	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Przebudowa skrzyżowania dróg- wojewódzkiej nr 137 z powiatową nr 11-436 w Nowych Biskupicach na bezpieczne skrzyżowanie ▪ Opracowanie i realizacja programu modernizacji dróg powiatowych ▪ Wspieranie inicjatywy budowy mostów na Odrze na terenie powiatu ▪ Wspieranie programu „Odra 2006” jako programu rządowego ▪ Współpraca transgraniczna w zakresie przewozu towarów rzeką Odrą ▪ Promowanie żeglugi wodnej śródlądowej ▪ Wspieranie prac modernizacyjnych na przejściu kolejowym Rzepin-Kunowice-Frankfurt n/O

Karta I.4

Cel główny	Wspieranie rozwoju gospodarczego powiatu
Cel operacyjny	Wspieranie gazyfikacji powiatu
Opis celu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Stworzenie sieci gazowniczej w powiecie ▪ Gaz ziemny jako paliwo ekologiczne w każdym domu
Przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza (piece węglowe) ▪ Budowa i modernizacje miejskich, komunalnych ciepłowni ▪ Opracowanie programu gazyfikacji powiatu
Efekty	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Czyste środowiska naturalne ▪ Obniżka cen energii cieplnej
Podmioty uczestniczące	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Samorządy lokalne i wojewódzki ▪ Polskie Górnictwo Nafty i Gazu, EWE Polska sp z o.o. ▪ Euroregiony
Powiązania z innymi celami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ I.1,I.2,I.3
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Budżet województwa, gmin, fundusze Unii Europejskiej, EWE Polska sp.oz.o., Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska, Bank Ochrony Środowiska
Priorytetowe zadania/projekty	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozbudowa systemu sieci gazu ziemnego w powiecie i poza jego granicami ▪ Rozbudowy i modernizacje istniejących kotłowni-źródeł energii cieplnej.

5.2 Infrastruktura społeczna.

Karta II.1

Cel główny	Wszechstronny rozwój infrastruktury społecznej
Cel operacyjny	Optymalizacja systemu pomocy społecznej
Opis celu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zapewnienie mieszkańcom powiatu skutecznej pomocy socjalnej ▪ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR) koordynatorem pomocy społecznej
Przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Opracowanie, bieżąca analiza i aktualizacja stanu socjalnego mieszkańców ▪ Współpraca Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie z gminnymi OPS-ami ▪ Konsekwentna i skuteczna realizacja zadań PCPR w pełnym zakresie ▪ Rozbudowa infrastruktury socjalnej ▪ Pobudzenie społecznej aktywności do zadań samopomocowych

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zorganizowanie poradnictwa specjalistycznego
Efekty	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pełniejsze zabezpieczenie potrzeb mieszkańców powiatu ▪ Poprawa dostępności do usług pomocy społecznej ▪ Dostępność do poradnictwa specjalistycznego
Podmioty uczestniczące	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Samorządowe władze powiatowe i gminne oraz administracja rządowa. ▪ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słubicach ▪ Organizacje pozarządowe
Powiązania z innymi celami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Współpraca transgraniczna
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Budżet państwa, powiat, gminy, fundusze Unii Europejskiej, sponsorzy
Priorytetowe zadania/projekty	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Stworzenie warunków lokalowych dla PCPR w Słubicach ▪ Opracowanie programów na rzecz pomocy socjalnej potrzebującym w powiecie ▪ Utworzenie Zakładu Opieki Domowej ▪ Budowa Domu pomocy Społecznej w Ośnie Lub. ▪ Powoływanie ośrodków wsparcia ▪ Rozwijanie rodzinnych form opieki zastępczej ▪ Stworzenie bazy rehabilitacji dla seniorów i osób niepełnosprawnych ▪ Stworzenie warsztatów terapii zajęciowej ▪ Stworzenie układu zintegrowanych działań służących poprawie standardów życia osób niepełnosprawnych. ▪ Rozwój środowiska młodzieżowego poprzez działania profilaktyczne i aktywizacyjne ▪ Wspieranie tworzenia zakładów terapii zajęciowej

Karta II.2

Cel główny	Wszechstronny rozwój infrastruktury społecznej
Cel operacyjny	Poprawa stanu ochrony zdrowia w powiecie
Opis celu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Stworzenie sprawnego i efektywnego systemu ochrony zdrowia w powiecie ▪ Każdy mieszkaniec powiatu ma zabezpieczoną opiekę podstawową i dostęp do leczenia specjalistycznego ▪ Szpital Powiatowy jako podstawowa i dobrze wyposażona jednostka udzielająca świadczeń z zakresu leczenia stacjonarnego w powiecie ▪ Opieka doraźna (Pogotowie Ratunkowe) funkcjonujące w systemie Państwowego Ratownictwa Medycznego
Przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Współpraca w opracowywaniu i realizacji wojewódzkich planów zdrowotnych ▪ Współpraca w dostosowaniu leczenia do potrzeb zdrowotnych mieszkańców powiatu ▪ Działania profilaktyczne w ochronie zdrowia na terenie powiatu ▪ Prywatyzacja leczenia otwartego ▪ Współorganizowanie pracy Pogotowia Ratunkowego w systemie Państwowego Ratownictwa Medycznego oraz doposażenie w odpowiedni sprzęt i środki transportu ▪ Działania w celu poprawy diagnostyki medycznej Szpitala Powiatowego ▪ Przeciwdziałanie negatywnym skutkom i przyczynom patologii społecznych
Efekty	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poprawa stanu zdrowia ludności powiatu ▪ Efektywny system opieki zdrowotnej ▪ Rozwój placówek ochrony zdrowia. ▪ Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców powiatu

Podmioty uczestniczące	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Samorządowe władze powiatowe i gminne oraz administracja rządowa. ▪ Narodowy Fundusz Zdrowia Oddział w Zielonej Górze ▪ Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej ▪ Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej i praktyki indywidualne ▪ Organizacje pozarządowe
Powiązania z innymi celami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Cele gospodarcze i społeczne
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Budżet państwa, Narodowy Fundusz Zdrowia Oddział w Zielonej Górze, budżet powiatu, gmin, fundusze Unii Europejskiej, sponsorzy, fundacje
Priorytetowe zadania/projekty	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zmiana formy własności nieruchomości użytkowanych przez SP ZOZ ▪ Restrukturyzacja oraz prywatyzacja lecznictwa otwartego na bazie istniejącego potencjału medycznego i majątkowego ▪ Optymalizacja kosztów ochrony zdrowia ▪ Dopuszczenie oddziałów Szpitala Powiatowego w sprzęt specjalistyczny ▪ Optymalizacja sieci placówek ochrony zdrowia ▪ Opracowanie i realizacja programu Zintegrowanego Ratownictwa Medycznego w korelacji z powiatowym planem zabezpieczenia medycznych działań ratowniczych ▪ Współpraca z NZOZ-ami i indywidualnymi praktykami, stowarzyszeniami i innymi organizacjami pozarządowymi w celu realizacji przedsięwzięć i osiągnięcia założonych celów

Karta II.3

Cel główny	Wszechstronny rozwój infrastruktury społecznej
Cel operacyjny	Stworzenie skutecznego systemu bezpieczeństwa w powiecie.
Opis celu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom powiatu ▪ Intensyfikacja działań instytucji państwowych i samorządowych w realizacji celu.
Przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Opracowanie powiatowego planu bezpieczeństwa i porządku publicznego ▪ Utworzenie Powiatowego Centrum Powiadamiania Ratunkowego
Efekty	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poprawa stanu bezpieczeństwa mieszkańców powiatu
Podmioty uczestniczące	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Samorządowe władze powiatowe i gminne oraz administracja rządowa. ▪ Policja, Straż Graniczna, Państwowa Straż Pożarna ▪ Straż Miejska ▪ Zakłady Opieki Zdrowotnej
Powiązania z innymi celami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wszystkie cele
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Budżet państwa, powiatu i gmin
Priorytetowe zadania/projekty	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Opracowanie programu „Bezpieczny powiat-bezpieczni mieszkańcy”

Karta II.4

Cel główny	Wszechstronny rozwój infrastruktury społecznej
Cel operacyjny	Stworzenie skutecznego systemu rehabilitacji osób niepełnosprawnych
Opis celu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zwiększenie dostępności świadczeń z zakresu rehabilitacji ▪ Dostosowanie kształcenia osób niepełnosprawnych do potrzeb rynku pracy ▪ Usamodzielnianie społeczne i zawodowe osób niepełnosprawnych ▪ Promocja integracji i rozwój szkolnictwa integracyjnego ▪ Promocja i wspieranie działalności polsko-Niemieckiego Towarzystwa

	<p>Rehabilitacyjno-Rekreacyjnego „Eregio-Viadrina”</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Stopniowa likwidacja barier architektonicznych w szkołach
Przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tworzenie programów powiatowych pomocy ▪ Badanie i analiza potrzeb ▪ Propagowanie integracji ▪ Udzielanie pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej i rolniczej ▪ Finansowanie szkoleń zawodowych ▪ Pomoc finansowa dla przedsiębiorców w związku z przystosowaniem tworzonych i istniejących stanowisk pracy ▪ Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych ▪ Dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych ▪ Dofinansowanie zadań z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki ▪ Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i inne środki
Efekty	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zwiększenie grup osób objętych rehabilitacją
Podmioty uczestniczące	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Samorządowe władze powiatowe i gminne oraz administracja rządowa. ▪ SP ZOZ, PCPR, , NFZ w Zielonej Górze, organizacje pozarządowe ▪ Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON)
Powiązania z innymi celami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wszystkie cele związane z infrastrukturą społeczną
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Budżet państwa, powiatu, gmin, NFZ w Zielonej Górze, fundusze Unii Europejskiej, sponsorzy, PFRON
Priorytetowe zadania/projekty	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Budowa Euroregionalnego Centrum Rehabilitacji i Sportu ▪ Przeniesienie Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego (SP nr 4) do obiektu o lepszych warunkach ▪ Tworzenie klas integracyjnych ▪ Likwidacja barier architektonicznych w szkołach

Karat II.5

Cel główny	Wszechstronny rozwój infrastruktury społecznej
Cel operacyjny	Integracja społeczeństwa powiatu w oparciu o tradycje kulturowe.
Opis celu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wykorzystanie odrębności regionalnej, wzmocnienie powstałej w regionie wspólnoty dla przyszłości ▪ Poszukiwanie tożsamości kulturowej poprzez stworzenie systemu edukacji kulturowej, wspólnie z oświatą, stowarzyszeniami społeczno-kulturalnymi, instytucjami kultury i samorządami zgodnie z ich zakresem kompetencji. ▪ Zbudowanie aktywnego systemu transgranicznej wymiany kulturalnej ▪ Wzmocnienie materialne i organizacyjne działalności wszystkich instytucji kultury ▪ Ochrona zabytków na terenie powiatu
Przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realizacja działań kulturalnych zbliżających do siebie różnorodne środowiska ▪ Organizacja festynów rodzinnych, turniejów osiedlowych, rekreacyjnych, rywalizacja między ośrodkami lokalnymi w powiecie ▪ Wspomaganie imprez lokalnych i powiatowych kształtujących świadomość tożsamości regionalnej ▪ Wykorzystanie lokalnych mediów do ekspozycji sukcesów własnego środowiska ▪ Wykorzystanie transgranicznych kontaktów dla wzmocnienia wspólnoty lokalnej ▪ Tworzenie sekcji zainteresowań, klubów środowiskowych, zespołów artystycznych, stanowiących miejsca integracji społecznej ▪ Wspieranie działalności środowisk twórczych naszego powiatu ▪ Tworzenie mecenatu cennych zjawisk działalności ponadlokalnej w sferze kultury. ▪ Dalszy rozwój działalności samorządowych instytucji kultury integrującej rodzinę ze środowiskiem lokalnym. ▪ Wymiana zespołów artystycznych amatorskich i profesjonalnych, programów koncertowych, wystaw sztuki i innych form kulturalnych ▪ Wymiana kulturalna powiatów partnerskich ▪ Tworzenie warunków do wszechstronnej działalności zespołów folklorystycznych, grup śpiewaczych, twórców sztuki ludowej, imprez folklorystycznych ▪ Stworzenie systemu edukacji rozwijającej u dzieci i młodzieży poczucie odpowiedzialności, miłości do ojczyzny i jej dorobku dziedzictwa kulturalnego
Efekty	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poczucie więzi społecznych i narodowych ▪ Poszanowanie wartości dziedzictwa kulturowego dalszej i bliższej rodziny i wspólnoty regionalnej ▪ Uczestnictwo w życiu społeczności lokalnej i regionu ▪ Nawiązanie wszechstronnych kontaktów kulturalnych w kraju i za granicą ▪ Promocja dorobku kulturalnego powiatu w regionie, kraju i za granicą ▪ Zbudowanie sieci powiatowych instytucji kultury
Podmioty uczestniczące	Urząd Marszałkowski, samorząd powiatowy i gminne, wojewódzkie instytucje kultury, samorządowe placówki kultury, stowarzyszenia kulturalne, placówki oświatowe, wyższe uczelnie, media.
Źródła finansowania	Środki wydzielone na w/w cele z budżetów samorządowych, fundacji, grantów, środki finansowe Unii Europejskiej, sponsorzy.
Powiązania z innymi celami	Cele związane z oświatą, sportem, promocją
Priorytetowe zadania/ projekty	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Opracowanie raportu o stanie kultury w powiecie ▪ Opracowanie programu łączącego ochronę dziedzictwa kulturowego powiatu oraz integrującego społeczność powiatu i regionu. ▪ Opracowanie powiatowego programu koordynującego działanie wszystkich miejskich i wiejskich domów kultury oraz innych jednostek kulturalnych ▪ Utworzenie powiatowego ośrodka medialnego o zasięgu euroregionalnym

Karta II.6

Cel główny	Wszechstronny rozwój infrastruktury społecznej
Cel operacyjny	Dostosowanie programów szkolnictwa do potrzeb rynku pracy.
Opis celu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Powiązanie systemu edukacyjnego z wymogami rynku pracy ▪ Kształcenie dla sektora usług zwłaszcza niematerialnych i przedsiębiorczości
Przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dostosowanie kierunków kształcenia zawodowego do zmieniającej się struktury gospodarki ▪ Rozwój form kształcenia ustawicznego dla dorosłych związanych z potrzebą zmian kwalifikacji zawodowych, uzyskania nowych umiejętności. ▪ Preferowanie w szkolnictwie kierunków kształcenia odpowiadających potrzebom wynikającym ze strategii rozwoju powiatu ▪ Stworzenie efektywnego systemu doradztwa zawodowego na wszystkich szczeblach edukacji.
Efekty	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mniejszy poziom bezrobocia wśród absolwentów szkół z uwagi na dużą mobilność zawodową wyniesioną ze szkoły.
Podmioty uczestniczące	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jednostki samorządu terytorialnego, organizacje pracodawców, agendy edukacyjne funkcjonujące w ramach samorządów gospodarczych, szkoły i uczelnie wyższe.
Źródła finansowania	Budżet państwa, budżety jednostek samorządu terytorialnego, środki pracodawców i samorządów gospodarczych.
Powiązania z innymi celami	I.1, I.2, I.3
Priorytetowe zadania / projekty	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Przygotowanie w ciągu jednego roku koncepcji modernizacji kierunków kształcenia i założeń nowego systemu poradnictwa zawodowego ▪ Dopasowanie szkolnictwa powiatowego do wymogów reformy oświatowej oraz wymogów gospodarczych rynku lokalnego ▪ Optymalizacja kosztów kształcenia oraz wykorzystania obiektów oświatowych ponadgimnazjalnych

Karta II.7

Cel główny	Wszechstronny rozwój infrastruktury społecznej
Cel operacyjny	Wysoki poziom nauczania oraz równy dostęp dzieci i młodzieży do nauki.
Opis celu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zapewnienie młodzieży warunków do nauki na poziomie ponadgimnazjalnym i zgodnym z jej predyspozycjami i motywacjami ▪ Rozwinięta sieć szkolna z dominacją szkolnictwa ogólnokształcącego ▪ Stworzenie równych szans dostępu do nauki na szczeblu ponadgimnazjalnym dla dzieci i młodzieży z różnych środowisk
Przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zmiana struktury szkolnictwa ponadgimnazjalnego. ▪ Poszerzenie możliwości zdobycia wykształcenia średniego drogą edukacji ustawicznej. ▪ Zapewnienie dużej różnorodności oferty edukacyjnej. ▪ Zapewnienie na terenie powiatu drożności pionowej i poziomej na wszystkich szczeblach edukacyjnych ▪ Tworzenie systemu pomocy stypendialnej pozwalającego na szeroką dostępność do szkół ponadgimnazjalnych wszystkim mającym takie aspiracje i predyspozycje. ▪ Psychospołeczne wsparcie dzieci i młodzieży wymagającej specjalistycznej pomocy i opieki w środowisku lokalnym. ▪ Tworzenie warunków materialnych i technicznych umożliwiających wyrównywanie szans rozwojowych dzieci i młodzieży w środowiskach lokalnych o zróżnicowanym poziomie życia. ▪ Tworzenie warunków do rozwoju kształcenia integracyjnego

Efekty	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Podniesienie wskaźników udziału dzieci i młodzieży ze środowisk wiejskich, małomiasteczkowych, zaniedbanych kulturowo, z rodzin ubogich w populacji absolwentów poszczególnych szczebli kształcenia.
Podmioty uczestniczące	Jednostki samorządu terytorialnego, Kuratorium Oświaty, podmioty prawne i fizyczne związane z edukacją, uczelnie wyższe, szkoły i placówki oświatowe.
Źródła finansowania	Budżet państwa, budżety jednostek samorządu terytorialnego, fundacje, PFRON
Powiązania z innymi celami	II.6
Priorytetowe zadania / projekty	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Opracowanie koncepcji struktury szkolnictwa ponadgimnazjalnego w powiecie z optymalnym wykorzystaniem bazy lokalowej i współpracy z gminami w zakresie szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego ▪ Stworzenie efektywnego systemu stypendialnego ▪ Koordynacja działań związanych z wyrównywaniem szans rozwojowych dzieci dysfunkcyjnych i pochodzących ze środowisk zaniedbanych. ▪ Poprawa warunków pracy Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Słubicach

Karta II.8

Cel główny	Wszechstronny rozwój infrastruktury społecznej
Cel operacyjny	Upowszechnianie sportu masowego w powiecie
Opis celu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realizacja programu „Sport wszystkich dzieci”. ▪ Wychowanie prozdrowotne-ruch najlepszym lekarstwem na wszystko ▪ Upowszechnianie czynnego uprawiania sportu w różnym okresie życia ▪ Upowszechnianie wiedzy o kulturze fizycznej.
Przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Opracowanie i realizacja długofalowych programów edukacyjno-popularyzatorskich kształtujących powszechną świadomość dobra kultury fizycznej jako elementu profilaktyki zdrowotnej ▪ Umacnianie i rozwój sieci stowarzyszeń kultury fizycznej o charakterze lokalnym i środowiskowym prowadzących działalność z dziećmi i młodzieżą ▪ Promocja różnych systemów współzawodnictwa sportowego na szczeblu lokalnym i powiatowym we wszystkich kategoriach wiekowych ▪ Poparcie dla organizatorów imprez „Sport dla wszystkich” ▪ Organizacja imprez rehabilitacyjno-sportowo-rekreacyjnych dla osób sprawnych inaczej ▪ Promocja sportu wyczynowego w powiecie
Efekty	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zwiększenie ilości dzieci, młodzieży i dorosłych biorących udział w imprezach sportowo- rekreacyjnych; ▪ zwiększenie ilości Uczniowskich Klubów Sportowych; ▪ Udział większej ilości młodzieży organizujących imprezy dla siebie.
Podmioty uczestniczące	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Szkoły, ośrodki sportu i rekreacji, związki sportowe, kluby sportowe, kluby osiedlowe, Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej, Ludowe Zespoły Sportowe, Liga Obrony Kraju, Euroregiony, Uczniowskie Kluby Sportowe
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sponsorzy, środki rodziców, środki samorządów lokalnych i wojewódzkich ▪ Urząd Kultury Fizycznej i Sportu, składki członkowskie i środki własne, fundusze unijne
Powiązania z innymi celami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Cele związane z oświatą, kulturą i sportem
Priorytetowe zadania / projekty	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Opracowanie programu rywalizacji międzyszkolnej w różnych dyscyplinach sportu ▪ Zabezpieczenie środków dla młodzieży sportowo uzdolnionej ▪ Opracowanie kalendarza imprez sportowych masowych i widowiskowych pod patronatem Starostwa ▪ Inicjowanie budowy obiektów sportowych w powiecie

Karta II.9

Cel główny	Wszeczhronny rozwój infrastruktury społecznej
Cel operacyjny	Rozwój i promocja turystyki w powiecie
Opis celu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Turystyka przyczynia się do aktywnego procesu rozwoju gmin w powiecie, nie może degradować środowiska naturalnego i kulturowego. ▪ Dostosowanie turystyki do możliwości gminy (ilość bazy i turystów, jakość turystów i programów pobytu). ▪ Rozwój turystyki musi być stymulowany przez samorządy lokalne i przyczynić się do integracji społeczności i miejscowości ▪ Pełna informacja o możliwościach wypoczynku na terenie powiatu ▪ Poprawa warunków pobytu turystów na terenie powiatu
Przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Opracowanie programu strategicznego rozwoju turystyki ▪ Określenie wielkości tempa wzrostu ruchu turystycznego w powiecie ▪ Stosowanie optymalnych form promocji turystycznej ▪ Opracowanie mapy turystycznej powiatu ▪ Opracowanie przewodników turystycznych (szlaki piesze, ścieżki rowerowe, szlaki kajakowe i jeździeckie) ▪ Opracowanie katalogu bazy noclegowej i gastronomicznej ▪ Promocja powiatu w znaczących targach i giełdach turystycznych krajowych i zagranicznych
Efekty	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wzrost liczby turystów krajowych i zagranicznych na terenie powiatu ▪ Zwiększone wpływy finansowe dla gestorów bazy turystycznej a pośrednio do budżetów gmin ▪ Uwarunkowania dotyczące ludności miejscowej, nowe miejsca pracy, możliwości kształcenia kadr ▪ Poprawa warunków naturalnych środowiska (oczyszczalnie ścieków) ▪ Zwiększona liczba odwiedzających powiat ▪ Zwiększone wpływy do budżetów lokalnych ▪ Poprawa wizerunku powiatu ▪ Możliwość pozyskania inwestorów do rozbudowy i modernizacji bazy turystycznej
Podmioty uczestniczące	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Samorządy ▪ Gestorzy bazy turystycznej ▪ Potencjalni kontrahenci krajowi i zagraniczni
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Środki własne gmin i powiatu ▪ Kapitał prywatny krajowy i zagraniczny. ▪ Fundusze pomocowe.
Powiązania z innymi celami	Wszystkie cele związane z rozwojem społeczno-gospodarczym powiatu
Priorytetowe zadania/projekty	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Potrzeba stworzenia nowoczesnych obiektów rozrywkowych i handlowych w pobliżu przejść granicznych. ▪ Tworzenie zielonych tras zachęcających turystów do zatrzymania się. ▪ Tworzenie dobrej infrastruktury drogowej. ▪ Potrzeba usprawnienia działających przejść granicznych. ▪ Zorganizowanie płaszczyzny finansowania lokalnej działalności turystycznej ▪ Budowa ścieżek rowerowych do atrakcyjnych turystycznie miejsc w powiecie

5.3 Rozwój wsi i zachowanie środowiska naturalnego.

Karta III.1

Cel główny	Wielofunkcyjny rozwój wsi i zachowanie środowiska naturalnego
Cel operacyjny	Rozwój zrównoważonego rolnictwa
Opis celu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Stosowanie technik i technologii produkcji rolnej ekonomicznie racjonalnych, nie degradujących środowiska naturalnego. ▪ Powstanie małych i średnich przedsiębiorstw wytwórczych i usługowych ▪ Miejsca pracy dla ludności odchodzącej z rolnictwa ▪ Dynamiczny rozwój infrastruktury wiejskiej ▪ Przekształcenia na wsi
Przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Modernizacja gospodarstw rolnych ▪ Poprawa funkcjonowania rynku rolnego ▪ Modernizacja i rozbudowa przetwórstwa żywności ▪ Rozwój infrastruktury rynku rolnego ▪ Pobudzenie aktywności gospodarczej mieszkańców wsi ▪ Tworzenie dobrych warunków dla istniejących i powstających firm
Efekty	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Przystosowanie gospodarstw do konkurencji w ramach Unii Europejskiej ▪ Dostosowanie produkcji rolnej do potrzeb rynku ▪ Powiązanie producentów rolnych z przetwórstwem i rynkiem rolnym ▪ Ograniczenie bezrobocia na terenach wiejskich ▪ Poprawa warunków pracy i życia mieszkańców wsi ▪ Zwiększenie atrakcyjności terenów wiejskich dla inwestycji ▪ Poprawa stanu środowiska ▪ Poprawa warunków pracy i życia mieszkańców wsi
Podmioty uczestniczące	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Inwestorzy prywatni, mieszkańcy wsi ▪ Samorządy wszystkich szczebli ▪ Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa ▪ Ośrodki Doradztwa Rolniczego ▪ Agencja Nieruchomości Rolnej
Powiązania z innymi celami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Współpraca z organami województwa oraz współpraca transgraniczna
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Inwestorzy prywatni ▪ Fundusz SAPARD ▪ Samorządowe władze powiatu i gmin
Priorytetowe zadania/projekty	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wdrażanie programu SAPARD pod kierownictwem władz województwa ▪ Utworzenie Powiatowej Giełdy Rolno-Towarowej na bazie Targowiska Miejskiego ▪ Wspieranie tworzenia grup producentów rolnych ▪ Wspieranie gazyfikacji wsi na terenie powiatu ▪ Wspieranie budowy wiejskich oczyszczalni ścieków ▪ Wspieranie budowy kanalizacji sanitarnych i wodociągów ▪ Współorganizacja szkoleń w zakresie standaryzacji jakościowej produkcji zwierzęcej i roślinnej oraz pozyskiwania środków finansowych na realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych

Karta III.2

Cel główny	Wielofunkcyjny rozwój wsi i zachowanie środowiska naturalnego
Cel operacyjny	Edukacja ekologiczna i ochrona obszarów o wysokich walorach przyrodniczych
Opis celu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zachowanie cennych zasobów przyrodniczych oraz różnorodności flory i fauny. ▪ Zachowanie lasu jako najważniejszego składnika równowagi ekologicznej biosfery. ▪ Poszerzenie obszarów o wysokich walorach przyrodniczych ▪ Upowszechnienie wzorców zachowań proekologicznych ▪ Wspierania działań stowarzyszeń i organizacji ekologicznych
Przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wyznaczenie obszarów wymagających ochrony pod względem przyrodniczym ▪ Ochrona obszarów o wysokich walorach przyrodniczych ▪ Ochrona środowisk występowania rzadkich i zagrożonych gatunków flory i fauny ▪ Likwidacja źródeł bezpośredniego zanieczyszczenia środowiska na terenach chronionych ▪ Hodowla i ochrona lasu ▪ Wykorzystanie nieużytków rolnych pod zalesienie ▪ Inicjowanie konkursów wiedzy o środowisku dla dzieci i młodzieży
Efekty	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Utrzymanie obszarów przyrodniczych na rozwój turystyki przyrodniczej (na łonie natury) ▪ Uwrażliwienie społeczeństwa na aspekty ochrony przyrody ▪ Wykorzystanie gospodarcze lasów ▪ Poprawa stanu środowiska naturalnego ▪ Wzmocnienie postaw zachowań proekologicznych ▪ Zwiększenie świadomości ekologicznej
Podmioty uczestniczące	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Samorządy lokalne wszystkich szczebli, Wojewódzka Komisja Ochrony Przyrody ▪ Regionalne Dyrekcje Lasów Państwowych, kierownictwo obszarów chronionych, instytucje zajmujące się turystyką
Źródła finansowania	Budżet państwa, samorządy lokalne, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, fundusze SAPARD i ISPA
Powiązania z innymi celami	<p>Wszystkie cele związane z :</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozwojem terenów wiejskich ▪ Rozwojem turystyki ▪ Rozwojem gospodarczym lasów
Priorytetowe zadania/ projekty	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Powiązanie ochrony krajobrazu i turystyki ▪ Wdrażanie kompleksowej Polityki Ochrony Zasobów Leśnych ▪ Inwentaryzacja zasobów przyrodniczych ▪ Wspieranie programów objęcia ochroną obszarów o wysokich walorach przyrodniczych ▪ Wspieranie utworzenia Europejskiego Centrum Ekologicznego ▪ Współdziałanie z organizacjami i stowarzyszeniami w zakresie ochrony środowiska ▪ Współorganizowanie akcji proekologicznych o charakterze edukacyjnym ▪ Przygotowanie mapy turystyczno – przyrodniczej ▪ Przygotowanie publikacji promujących zasoby przyrodnicze powiatu słubickiego

Karta III.3

Cel główny	Wielofunkcyjny rozwój wsi i zachowanie środowiska naturalnego
Cel operacyjny	Ochrona gleb, powietrza oraz wód powierzchniowych i podziemnych.

Opis celu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ograniczanie emisji zanieczyszczeń do powietrza ▪ Wspomaganie monitoringu stanu powietrza atmosferycznego ▪ Racjonalne wykorzystanie energii ▪ Rekultywacja terenów na których nastąpiło zanieczyszczenie ziemi lub gleby albo niekorzystne przekształcenie naturalnego ukształtowania terenu ▪ Zwiększanie powierzchni terenów przeznaczonych do zalesienia ▪ Poprawa stanu czystości wód poprzez kompleksowe rozwiązanie problemów wodociągów, kanalizacji, oczyszczalni ścieków. ▪ Budowa oczyszczalni ścieków oraz systemów kanalizacyjnych dociążających istniejące oczyszczalnie. ▪ Likwidacja nieszczelnych zbiorników bezodpływowych stanowiących potencjalne źródło zanieczyszczeń wód podziemnych. ▪ Ochrona zasobów wód podziemnych. ▪ Ochrona wód w zlewniach jezior.
Przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Inwestycje w dziedzinie utylizacji ścieków na obszarach wiejskich nie posiadających oczyszczalni ścieków ▪ Rozwiązanie gospodarki wodno-ściekowej terenów rekreacyjnych wzdłuż jezior. ▪ Ustanowienie stref ochronnych ujęć zbiorowego zaopatrzenia w wodę. ▪ Podejmowanie działań ograniczających wpływ zanieczyszczeń obszarowych na zasoby wodne ▪ Nadzór nad inwestycjami proekologicznymi
Efekty	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Przyjazny dla środowiska naturalnego rozwój komunikacji ▪ Wkład w infrastrukturalny rozwój regionu ▪ Poprawa stanu czystości wód jezior, rzek postrzegana jako ważny czynnik atrakcyjności regionu ▪ Dalsza poprawa jakości wód granicznych ▪ Poprawa warunków życia mieszkańców ▪ Zabezpieczenie gleb i wód powierzchniowych i podziemnych przed wpływem zanieczyszczeń ▪ Wykorzystanie rekreacyjne jezior i rozwój turystyki ▪ Poprawa jakości wód podziemnych ▪ Zwiększenie efektywności pracy oczyszczalni oraz obniżenie kosztów eksploatacji poprzez budowę kanalizacji dla pełnego wykorzystania przepustowości oczyszczalni
Podmioty uczestniczące	Jednostki samorządowe, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Euroregiony
Źródła finansowania	Środki samorządów wszystkich szczebli, budżet państwa, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, fundusze pomocowe (ISPA, SAPARD), Bank Ochrony Środowiska
Powiązania z innymi celami	<p>Wszystkie cele związane z:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Wdrażaniem europejskich norm środowiskowych ▪ Transgraniczną współpracą w zakresie ochrony środowiska, przyrody, bezpieczeństwa przeciwpożarowego oraz ochrony przed klęskami żywiołowymi ▪ Realizacją kompleksowego (zintegrowanego) rozwoju terenu ▪ Rozwojem turystyki ▪ Rozwojem terenów wiejskich
Priorytetowe zadania /projekty	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wspieranie działań mających na celu likwidację źródeł niskiej emisji do powietrza, ▪ Wspieranie działań podejmowanych przez gminy powiatu słubickiego w zakresie realizacji zadań wynikających ze „Studium badań nad ochroną środowiska na obszarze gmin powiatu słubickiego oraz przyległych miasta Kostrzyn n/Odrą i gminy Słońsk” w zakresie gospodarki wodno – ściekowej. ▪ Wspieranie działań umożliwiających wykorzystanie źródeł energii odnawialnej.

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wspieranie działań mających na celu rekultywację terenów zdegradowanych lub niekorzystnie przekształconych
--	--

Karta III.4

Cel główny	Ochrona i efektywne wykorzystanie środowiska naturalnego
Cel operacyjny	Racjonalna gospodarka odpadami stałymi i ciekłymi
Opis celu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Eliminacja zagrożeń dla ludzi i środowiska ▪ Utylizacja odpadów na bezpiecznym poziomie dla otoczenia ▪ Programy edukacji z zakresu ochrony środowiska ▪ Wdrażanie europejskich norm ochrony środowiska
Przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Stosowanie technologii zapobiegających powstawaniu odpadów ▪ Rekultywacja starych i dzikich wysypisk śmieci ▪ Propagowanie selektywnej zbiórki odpadów ▪ Utworzenie punktów odbioru surowców wtórnych nadających się do przeróbki ▪ Propagowanie zasad czystej produkcji ▪ Nadzór nad inwestycjami proekologicznymi
Efekty	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Czyste środowisko przyjazne człowiekowi ▪ Oszczędności przy wykorzystaniu surowców wtórnych
Podmioty uczestniczące	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Samorządy wszystkich szczebli, związki celowe gmin, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Powiatowy FOŚ i GW, Euroregiony
Powiązania z innymi celami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wszystkimi celami zaangażowanymi w kompleksowy rozwój terenów powiatu słubickiego i Euroregionów.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Samorządy wszystkich szczebli, WFOŚ i GW, BOŚ ▪ fundusze pomocowe Phare, ISPA, SAPARD
Priorytetowe zadania / projekty	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wspieranie powstania zakładów skupujących surowce wtórne ▪ Wspieranie i rozwijanie programów edukacyjnych z zakresu gospodarki odpadami stałymi i ochrony środowiska ▪ Przygotowanie powiatowego planu gospodarki odpadami